

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermones dominicales super evangelia et epistolas

Hugo <de Prato Florido>

[Nürnberg], 6. Mai 1483

[Sermones LXXXI (octava post trinitatis) - XC]

[urn:nbn:de:bsz:31-311765](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-311765)

Tales figurati sunt p̄ ficū habentem solum
folia cui xps maledixit q̄ statim aruit **Mat.**
xxj. Nam verus predicator debz esse factor
x̄bi qd̄ predicat. Quia vt dicit **Greg.** Cui⁹
vita respicit restat vt e⁹ doctrina p̄ternatur
Rōs. xv. Non em̄ audeo aliquid loqui eoz
q̄ per me nō effecit christus. **H̄** figura patz
i **Exo.** de rōnali vitatis ⁊ doctrine qd̄ stabat
in pectore sacerdotis. Et nota qd̄ quidā di-
cunt tm̄ semel dñe qui. s. xpm̄ solū habent in
ore p̄dicando ⁊ p̄fitendo. **Ysa. xxix.** Popu-
lus hic la. me. o. cor. at̄ e. lō. ē a me. Alij dicūt
bis dñe. q̄ scz credūt corde ⁊ confitent̄ ore.
sed ope p̄tradiciūt. **Th̄o. j.** Confitent̄ se nos
se deū factis autē negāt. Alij dicunt ter dñe.
qd̄ non fit nisi in spū sancto. glosa. ter dicē do-
minus h̄esus est in corde credē. ore p̄fiteri. ⁊
opere attestari. Nam vnū sine altero estz ne-
gare. Et sic intelligitur illd̄ **Yob. ij.** Dis q̄-
cunqz inuocauerit nomē dñi salu⁹ erit. Dicē
ergo bis vel sel̄ n̄ sufficit ad introitū regni ce-
loz. Et sic patz quartū ⁊ p̄sequēt totum.

De epistola Sermo. lxxj.

Debitores sum⁹

Qnō carni vt fm̄ carnem viuamus
Rōs. viij. De vita ⁊ mō viuendi
magna ē p̄trouersia int̄ mūdianos ⁊ viros dei
Quā mūdiani dicūt ⁊ male q̄ fm̄ carnē debe-
mus viuē ⁊ desideria carnis p̄ficē. qz ob h̄ fa-
cta s̄ bona mūdi vt ipsis ad n̄m p̄moduz ⁊
utilitatem vtamur. Et ideo saraceni qui tōli-
ter s̄ mūdiani dicūt q̄ om̄i re ⁊ oī actu possu-
mus vt in q̄ nō iniuriam⁹ p̄ximo nec directe
p̄tumeliaz inferim⁹. Viri autē dei a rōe ⁊ spū
s̄cto illuminati dicūt ⁊ bñ. q̄ fm̄ carnē non
debemus viuē. nec eius desideria p̄ficē s̄ fm̄
rōem ⁊ spū s̄ctū. De hac at̄ materia defini-
nat apls i epla hodierna. In qua quidē epi-
stola q̄tuor facit. **P̄mo** di. q̄ nō fm̄ carnē de-
bemus viuē ⁊ ābulare. In p̄ncipio eple. Se-
cundo vtriusqz vite finē ⁊ fructū nitē assig-
re. ibi. Si fm̄ car. vix. mo. si autez spū sac. car.
mo. vi. Tercō oñdit q̄ viuē fm̄ spū ⁊ n̄ fm̄
carnē possum⁹ p̄grue facē. ibi. Quicūqz enī
spū dei agunt. hi filij sunt dei. nō eī accepist̄
spū seruilitatis iterū i timore. **Q̄rto** p̄ testio-
niū spū s̄cti. apls qd̄dā qd̄ in tercio mem-
bro dicit. s̄ q̄ nos qui spū dei agimur sumus
filij dei satagit confirmare ⁊ si filij ⁊ heredes

lor fac̄ in epla

ibi. Ipe em̄ spū testimōniū reddit spū n̄ro
q̄ sumus filij dei. Si autem filij ⁊ heredes.
B̄ **Primo** ergo di. q̄ fm̄ spū ⁊ non fm̄
carnem debemus viuere. Et hoc est q̄ dicit
Debitores sumus non carni. vt fm̄ carnem
viuamus. i. fm̄ desideria carnis ⁊ voluptates
que legi dei non sunt subiecta. imo sunt pessi-
ma desideria ⁊ pessima opera carnis. **Salla.**
v. Manifesta autem sunt opera carnis. q̄ sūt
fornicatio. adulterium. immundi. impu. Intra.
ydolorum seruitus. auaricia. ⁊ sic de alijs. vtz
in precedenti sermone. Et sic patet primum.
¶ **Secundo** vtriusqz vite finem ⁊ fructū as-
signat. qui est mors ⁊ vita. Mors enim est fi-
nis ⁊ fructus vite carnalis ⁊ vita est finis et
fructus vite spūalis. quia si fm̄ desideria car-
nis vixerimus moriemur triplici morte. scilicet
morte nature citius. **Ecc. xxxvij.** Propter
crapulaz multi obierunt. Morte culpe. quia
gula ⁊ luxuria sunt duo capitalia vicia pro-
pter que anima sepatur a deo ⁊ remanet mor-
tua. **Th̄o. v.** Vidua que in delicijs est vi-
uens mortua est. Et morte pene eterne. Sic
mortuus fuit diues epulo ⁊ sepultus in infer-
no. **Luc. xvj.** Si autem spū facta carnis mor-
tificaueritis. id est si a spū sancto ducti. ⁊ pro-
pter vite eterne amorem. ⁊ non p̄pter vanaz
gloriam ⁊ auariciam ⁊ sanitatem p̄sequendā
vel propter quodcunqz aliud carnale p̄mo-
dum. vt multi faciunt. mortificauerimus mē
bra nostra per opera nostra scz p̄ opa p̄nie.
ita q̄ in opera carnis non proumpant. viuē
mus triplici vita. s. vita nature diutius. **Ecc.**
xxxvij. Qui absti. est ad vi. Vita gr̄e. **Mat.**
xxj. Si quis vult p̄ m. v̄ire. i. in vita gratie
mecum esse abne. se. i. vitā carnalē crucifigat.
Salla. v. Qui autē sunt xpi car. s. cru. cum vi.
⁊ cōcu. Et vita gl̄ie. **Mat. v.** B̄ti paupes
spū. ⁊ beati qui lugent. ⁊ beati qui p̄se. pa. x̄.
quoniam ipsoz est regnuz celoz. **Ibi** ponū-
tur septem beatitudines. id est septem opati-
ones p̄cedentes a septem donis spū s̄cti.
quas habēt viri sancti qui membra sua mor-
tificant super terraz. propter quas repromit-
titur eis regnuz celozum. Sic ergo patet q̄
si consideremus. p̄sideremus q̄ qui viuūt fm̄
carnem incurrit omne malum. ⁊ p̄uatur oī
bono. quia cum finis includat in se virtualitē
ea que sunt ad finem. ⁊ triplex mors super-
dicta sit finis omnis mali. ⁊ triplex vita sit fi-
nis omnis boni. ⁊ viuens fm̄ carnem incur-

rat hanc triplicem mortem et priuilegium super dicta triplici vita manifestum est quod talis sic uiuens secundum carnem incurrat omnem malum et priuilegium omnino bono. **Eccl. ix.** Qui perit in uno vitam bonam perdit et econuerso qui uiuit secundum spiritum priuatur omnino malo et persequitur omnem bonum. **Eccl. viij.** Qui custodit mandata non expiet quicquam mali. **R.**
¶ Notandum autem quod propter octo non debemus secundum carnem impium et eius desideria uiuere secundum spiritum. **¶** Primo propter diuinum ordinem seruandum. nam deus institutor nature ordinauit quod caro tanquam ancilla obediret et anima tanquam domina imperaret. **Gen. iij.** Sub te erit appetitus eius: et tu dominaberis illius. Cum autem secundum carnem uiuimus caro dominatur et anima seruit. **Proverbi. xxx.** Per tria mouet terra et quantum sustinere non potest per seruum cum regnauerit. **¶** Secundo propter hostem uitam. nam caro est hostis noster occultus et mortifera qui salutifera persequitur. **Sallat. v.** Caro concupiscit aduersus spiritum. Sed ut dicit **Greg.** nullus hostis efficacior est ad nocendum quam familiaris inimicus. Et ideo nullo modo est carni obediendum et credendum. **Eccl. xij.** Ne credas inimico tuo in eternum. Tunc non creditur carni quando eius desideria perficiuntur. Exemplum de sampson qui confusus est in ualida que signat carnem et desiderium eius profecit et dormiuit in sinu eius. Et ideo fuit captus et ligatus et exoculatus. **Judi. xvj.** **¶** Tercio propter falsum iudicium euadendum. Caro enim est corrupta et infecta concupiscentia mali ante quam nata et quia naturaliter est corrupta iudicat dulcia esse amara et amara dulcia. sicut febricitans. **Aug.** Palato non sano pena est panis qui sano est suauis. Et oculis egris odiosa est lux que puris est amabilis. Et non est ei credendum nec que appetit tribuenda. sicut frenetico uel febricitanti non sunt danda que petunt. Qui autem secundum carnem uiuit in omnibus credit carni. **¶** Quarto propter debitum exoluendum. Nos enim habemus magna debita exoluere et multis multa tenemur. Sumus enim primo obligati deo propter innumera beneficia. Nam ad imaginem suam nos creauit et de manu dyaboli per mortem propriam nos redemit. **Job.** Gado parare uobis locum. **¶** Secundo beate marie. quia per eam sumus valde exaltati. sumus deo reconciliati et omni maledictione que per feminam nobis prouenerat exclusi sumus dei benedi-

ctionem consecuti. et omni gratie sumus restituti. **Judith.** Tu gloria hierusalem. tu leticia israel. tu honorifica populi etc. **¶** Tercio sanctis angelis. quia in prelio nobis quotidie assistunt totum orbem ad nostrum commodus ordinant. et in morte animas nostras ad celum deferunt. **¶** Hebrorum primo. Omnes enim sunt administratorij spiritus in ministerium missi propter eos qui hereditatem capiunt salutis. **¶** Quarto beatis apostolis qui nos ab ydolatria et multis erroribus remouerunt. quia nos in baptismo in dei filios regenerauerunt et a peccatis omnibus absoluerunt. **Matth. xvj.** Et quodcumque solueris super terram erit solutum et in celis. **¶** Quinto sanctis martinibus quia per fidem per quam saluamur feruenter defenderunt quia nos ad bellum animauerunt. **Matth. xvj.** Et porte inferi non preualebunt aduersus eas. **¶** Sexto beatis confessoribus. quia nos ad pietatis opera suo exemplo induxerunt quia nobis uiam perfectionis ostenderunt. quia nos in moribus et doctrina erudierunt. **Matth. i.** Vos estis lux mundi et vos estis sal terre. **¶** Septimo sanctis uirginibus quia dei ecclesiam tanquam gemme et picture ornauerunt quia christo tanquam sponso nupsuerunt. et quia spiritualiter valde fecunde fuerunt. et multos filios et filias generauerunt. **Ysaie.** Multi filij deserte magis quam eius que habet virum. **¶** Octauo debitores sumus proximis nostris quibus tenemur dilectionem cordis. subuentionem in necessarijs. et compassionem in aduersis. **Matth. i.** Estote misericordes sicut et pater uester misericors est. **¶** Nono debitores sumus diuine iusticie. cui debita magna debemus exoluere et pro peccatis que commisimus et pro bonis que omisimus. et pro gratijs quibus male usi sumus. **Matth. i.** Oblatus est ei unus qui debebat ei. x. milia talenta. Et sic patet quod multis et ex multis sumus obligati et magna debemus exoluere. nec ualemus. et ideo quotidie in oratione dominica petimus. Et dimitte nobis debita nostra. **Matth. i. sexto.** Et ut didicimus ab expertis non est onus super onus debitorum maxime usurariorum. Hic cadit exemplum de illo sacerdote qui habebat optimum uinum et magna debita usuraria et nulli uolebat de uino dare quod dicebat quod deficiente uino. quod soluebat sibi debita moreret. per eo. f. quod omni mane et sero

No octo uera canem

injusticiam. vt dicit Aug. **I**pa em̄ fides ⁊ dilectio a sp̄s̄sancto est. Duo em̄ timores hic inueniunt. **U**nus est i perfecta caritate. s. timor castus qui nos filios dei generat. **A**lter qui n̄ est in perfecta caritate seruilis. **H**i autem duo timores faciunt duo genera seruoꝝ. **E**st em̄ seruus qui est ⁊ filius qui timet dñm ⁊ honorat patrem. ⁊ e seru⁹ qui timet penā sed n̄ diligit iusticiam. vt dicit Aug. **E**t q̄ tanto beneficio nō debemus esse ingrati. ⁊ sp̄s̄ gratos nos facit. ideo sp̄s̄ est in quo clamamus abba pater. tanq̄ illi gr̄as referentes. id est qui nos clamare facit impellens nos ad clamandum. **G**alla. iij. **V**isit deus sp̄m̄ filij sui in corda vestra cla. ab. pa. **H**ic autem duo ponit que tamen vnū sunt. **S**ed abba di. ppter hebreos. hebreum em̄ est. pater dic̄ ppter latinos. his em̄ duob⁹ generib⁹ hominū loq̄batur scribendo romanis. **R**ec tamen greci excludunt. q̄ patir grece idem est qd̄ pat̄ latine. ⁊ fere eadem est vox. **N**otandū ergo q̄ ppter sacramentū vtrunq̄ posuit. sic **M**ar. xiiij. vtrunq̄ dominus in passiōe p̄memorat. **N**am xp̄s̄ factus est lapis angularis ecclesie collecte p̄tim ex hebreis ad quos pertinet abba. p̄tim ex gentibus ad quos pertinet pater quia ecclesia de vtroq̄ p̄lo in vno angulari lapide xp̄o est collecta: qui fecit vtraq̄ vnus vt esset vnus grex ⁊ vnus pastor. vt d. **A**ug. **N**ota etiam q̄ hic clamor nō est in labioꝝ motōe tm̄ s̄ magis in corde per desiderium ⁊ feruorem. sicut tacenti moyli dictū est. quid clamas ad me. **E**xo. xiiij. **E**t sic patz q̄ p̄ spiritum sanctum adoptati sumus in filios. filij autem ex amore seruiunt. amanti autez nihil est difficile. ⁊ ideo fm̄ sp̄m̄ ⁊ non fm̄ carnem possumus ⁊ debemus viuere. q̄ q̄uis opera sp̄s̄ difficulta videantur. tamen amanti sunt facilia. **E**t sic patet terciū. **Q**uarto. pbat p̄ testimonium sp̄s̄sancti. q̄ filij dei sum⁹. q̄ ipse sp̄s̄sanctus testimonium reddit spiritui nostro. i. recognoscere facit mentem nostram dum per eum facta remissione bene agimus. q̄ filij di sumus. hoc facit recognoscere sp̄s̄sanctus dum in ecclesia fit remissio peccatoꝝ in sp̄s̄sancto. quam remissionem licet tota trinitas faciat tamen p̄prie ad sp̄m̄sanctum dñi pertinere q̄ sp̄s̄ p̄munis est patri ⁊ filio amboꝝ q̄ vnio. p̄ quem fit societas ⁊ vnitas. qua efficiamur vnū corpus vnici filij di. **U**nitas enim compaginat quam facit caritas q̄

est a spiritu sancto. **E**t sic illud ad spiritum sanctum intelligitur pertinere. q̄ gratie ⁊ bonitatis est sic testificari. bonitas autem spiritui sancto attribuitur. **E**t nota q̄ testimonium indubitanter per tria reuelatur. s. per fraternam caritatem duz in corde sentitur. s. **I**ob. ij. **I**n hoc scimus quoniam translati sumus de morte ad vitā q̄. dili. fratres. **P**er eterne dulcedinis p̄gustationem. **A**ug⁹. **Q**uid e q̄ me in eius recordatione tam dulciter tamq̄ vehementer afficit. **Q**uoniam non ipse e deus meus. quasi diceret. ita hic est fons in q̄ non communicat alienus. **E**t per vicioꝝ detestationem ⁊ penitentie voluntariāz aggressiōem. nemo enim sibi displicet. sibi irascitur se punit. nisi habeat aliquid in se fortius se. **E**p̄. v. **N**emo vnq̄ carnem suāz odio habuit sed nutrit ⁊ fouet eam. **S**i autem filij sumus ⁊ heredes. heredes quidem dei. coheredes autem christi. **M**agnus autem fructus est esse filium dei per gratiam. quia efficit heredes vite eterne. in qua omnia bona continentur. **E**t intellige q̄ nō est aliud hereditas dei cuius heredes sumus q̄ ipse deus. **I**pse em̄ est tō merces **Gene. xv.** **E**go merces tua magna nimis. **Q**uia vt dicit **Aug.** **V**isio dei e tota merces. **H**uius autem hereditatis xp̄c̄ inq̄tum homo e nobiscum heres. **S**ed inq̄tum deus est. ipse est hereditas. **P̄s̄.** **D**ominus pars hereditatis mee. **Q**uia fm̄ diuinā naturam est hereditas nostra. ⁊ fm̄ humanā naturam est pars hereditatis nostre ⁊ nobiscum heres. **H**uius autem hereditatis christus nos instituit esse heredes in morte sua. dum dixit **Luce. xxiij.** **E**go dispono vobis. s. di. mi. pater meus reg. vt eda. ⁊ biba. sup̄ me. in reg. me. **E**t **I**oban. xvij. **V**olo vt vbi ego sum ⁊ il. sint mecz. i. eiusdem glorie possessores. **F**ilij autem concubinarum qui sūt filij carnis ⁊ fm̄ carnem viuunt. largit⁹ e munera id est bona temporalia. **I**n cuius figura christus ascendens crucem exiit se omnibus indumentis suis ⁊ crucifixoribus dedit. **I**n cuius etiam figura scriptura refert q̄ abraham dedit ysaac hereditatem. filijs autem concubinarum largit⁹ est munera **Gen. xxv.** **P**os autem vt dicit apostolus ad **Galla. iij.** fm̄ ysaac repromissionis filij sumus ⁊ si filij ⁊ heredes. **E**t sic patet quartum.

Homo quidam

erat dives qui habebat villicū et hic diffamatus est apud illū quā si dissipasset bona ipsius Lu. xvj. Tres errores pullulabant in mūdo ī aduentu xpī 7 ad huc pullulant. **P**rimus est qd hō ē liber dñs oīm bonoz que possidet siue sint bona nature siue bona fortune. 7 quidqd placet sibi potest inde facere sine peccato. Mat. xx. ij. An nō licet mi. qd volo facere. Sic tenent saraceni. Qd si verū esset nequaqs dñs req̄reret rōem a villico. **S**ecūsus est qd hō in predicatōe v̄l disputatōne nō debet allegare dicta vel facta hoīm damnatoz. Cōtra qd dicit Aug. qd si quid fidei nostre dixerint accōmodum accipiendum est ab eis tāqs ab indignis possessoribz. sicut qui rapit rosam et dimittit spinā. Quod si verū esset nequaqs xp̄s villicum iniquitatis adduceret ī exēplū. **T**ercius est qd deus amicis suis bñfacit in hoc mdo 7 in alio. et qui sunt hic divites erūt divites in celo. et qui sunt hic pauperes erūt pauperes in futuro. Qd si verū esset nequaqs xp̄s diceret divitibz vt facerēt sibi pauperes amicos qz ipsi sūt heredes regni. Cōtra hec tria est presens euangeliū. In quo duo principaliter p̄tinent. **P**rimo em̄ p̄abola quedā ad p̄positū de diuite quodā 7 ei⁹ villico enarrat. ibi. Hō quidaz erat dives qui hēbat villicum. **S**ecūdo p̄abola ad p̄positū adaptat. ibi. Et ego dico vo. sa. vo. a. d. mā. iniq. Circa p̄abolam quinqz ponunt. **P**rimū ē apud dñm villici diffamatō. ibi. hō quidā erat di. b. vil. 7 hic diff. ē apd il. q̄si diss. bo. ipi⁹. **S**ecundū est a dño villici citatō. ibi. Et vocavit il. 7 ait il. quid hoc au. d te redde rōem vil. tue **T**ercū est villici callida cogitatō. ibi. Quid faciam. qz do. au. a me vil. fo. nō valeo medicare eru. **Q**uartū ē villici accelerata executio. ibi. Cōvocatis itaqz sin. de. do. sui. dixit p̄mo zc. **Q**uintū est a dño suo villici p̄medatō. ibi. Et lau. do. vil. iniq. eo qd p̄u. egi. quia si. se. b⁹ p̄ud. si. lu. in ge. sua sunt. **P**rimo ḡ ponit villici diffamatō cuz dñ. Hō quidam erat di. zc. Hō iste filius dei est qui est dives oībz bonis. quia cū ipse sit ip̄a beatitudo. **J**o. han. xvij. hec est vita eterna. 7 beatitudo fm **B**oc. sit status oīm bonoz aggregatōe p̄fectus. liquet ipsum eē oībz bonis plenū qui fa-

Ano h̄y ewan

pm

ctus ē hō vt nobis oīa bona sua daret. Ro. vij. **P**ro nobis omnibus tra. il. s. filiū. quō n̄ etiā cum illo oī. nobis do. **P**rofecto qui nob seipsum dedit oīa nobis dedit. Quidqd ergo habemus siue in bonis nature siue in bonis fortune. siue in bonis gr̄e siue gl̄ie. totum ab eo tenemus tanqs miles tenet feudū a rege imo plus tanqs villicus a dño qui nō h̄z ī bonis dñi sui. nisi solā dispensatōem. **V**illicus sicut d. glo. pp̄ue ē v̄lle custos. yconom⁹ autez ē dispensator rerū 7 bonoz dñi. **H**ic autem villicus accipit generaliter p̄ dispensatore. **V**illicus ergo iste est hō cui deus oīa bona dedit tanqs dispensatori suo. **M**at. bet. xxv. **H**omo quidā pe. p̄. vo. ser. su. 7 tra. il. bo. f. 7 vni. d. quin. ta. al. ho. d. al. ho. vni. vni cuiqs fm pp̄uam x̄tutē. qz nō oīa oībz dedit s̄ alicui plus alicui minus. **H**ic autem villic⁹ diffamat tripliciter. **P**rimo apud deū p̄ angelos qui nobiscū morant 7 referūt facta nostra corā deo. **I**ob. xij. Cū orares cū lacrimis 7 se. mor. obtuli oīdem tuā corāz deo. **E**t similiter referūt mala nostra. **T**alis diffamatur p̄ euidentiā facti. quia facta nostra mala 7 bona ascendūt corāz deo. **S**ene. xv. **N**amoz zodomoz 7 go. venit ad me. **I**ob. xij. **V**ox sanguinis fratris tui abel clamat ad me de terra. **A**ctu. x. **E**leimosyne 7 ofones tue ascenderunt in memoriā ī p̄spectu dñi. **E**t ad **H**ebre. iij. **V**ia nuda 7 aperta sunt oculi ei⁹ **E**t de quo ē diffamat⁹. **C**erte quasi dissipasset bona ipsius. **E**x quo patet qd bōa que habemus non sunt nostra sed dei. qz a deo sunt nobis tradita. quia di. bona ipsius 7 non bona sua. **R**oz. iij. **Q**uid habes qd nō accepisti. q. d. nihil. **V**ere peccator oīa bona dei dissipat. **E**t primo bona nature mal⁹ vsibus applicando. que nobis deus p̄tulit. vt ad bona ipsius vteremur. vt intellectū ad cognoscendum vera. voluntatem ad amandū bona. memoriam ad recolendū di beneficia. 7 oīa mēbra 7 totū corpus ad dei gloriam 7 honozes scz ad seruiendū iusticie ī sc̄ificatōez vt oculos ad vidēdū di creaturas in qbz mag⁹ di bonitas apparet. aures ad audiendū dei x̄ba et sic de alijs. vt supra dictū ē ī eplā. **H**umanū dico. j. **R**oz. vj. **G**lorificate 7 porta. de. i. cor. vestro. **R**os. xij. **O**bsceto vos p̄ mise. dei. vt exhi. cor. v. deo hos. vi. f. deo pla. **S**ed peccator p̄uertit ordinē. 7 deuastat intellectū applicando ipsum ad cognoscendum falsa 7 dya-

bolica mundi. **Iaco. iij.** Non est ista sapiētia
desu sum descendens. sed terrena animalis 7
dyabolica. **Deuāstat** voluntatem volendo
nocina 7 apparentia bona. dissipat memoriā
recolendo iniurias. 7 ad malum puocantia.
Matth. xxvij. Domine recordati sum? quia
seductor. ille dixit post tres dies i surgā. **Dis-**
sipat etiam omnia membra 7 totum corpus
seruendo impudicie 7 iniquitati vt oculos
applicando ad concupiscibilia carnis 7 mun-
di. aures ad vana 7 in honesta audiendum. 7
sic de alijs. **Rōs. vj.** Sicut exhibuistis mem-
bra vestra seruire immundicie 7 iniquitati ad
iniquitatem. ita exhibete nunc membra vřa
seruire iusticie in sanctificatōnem. **Secun-**
do dissipat bona fortune. vel indebite acqui-
rendo. sicut ficus dissipantur si parca si-
cut nuces excuterent d̄ ficu vř nimis tenacit̄
tenendo 7 ipis non vtendo vt anar? **Sic** dis-
sipatur scientia si ipsa non vtatur. **Ecc̄. xix.**
Thesaurus inuisus 7 scientia absco. q̄ vtili. i
vřnsq̄. **Vel** ipsa inutiliter 7 nocine expendē
do vt prodigus. **Iu. xv.** Dissipauit substan-
tiam suam vi. lux. cum mere. **Tercio** dissi-
pat bona gratie ipsa tanq̄ immundicias p-
ficiendo. nec de ipsis curando. q̄ sacramenta
ecclēsie 7 virtutes 7 dona spiritus sancti. 7 me-
ritum passionis hiesu christi voluntarie pro-
icit. **Ecc̄. x.** **Hic** enim animam suam venale
habet: quoniam in vita sua picit intima sua
Ire. j. Dederunt p cibo queq̄ preciosa ad
refocillandam animam. **Nec** de ipsis curat.
quia predicatorēs 7 m̄istros ecclēsie docētēs
quomō ipsa possit rebabere 7 paratos ea i d-
dere sibi spernit. **j. Cor. iij.** Tanq̄ purgamē-
tum huius mandī facti sumus omnū p̄p̄si-
ma. **Iob. xxj.** **Qui** dix. deo rect. a no. sc̄. vi. t.
no. **Potius** vult pdere oia bona gr̄e q̄ vnū
aureum. 7 potius vult lucrari vnū aureū q̄
omnia rebabere. **Secundo** diffamat hic vil-
licus iniquitatis id est peccator: apud homi-
nes qui ad infamandū sunt valde proni. **Cō-**
tra quos d̄ **Ecc̄. xix.** **Audisti** verbū aduer-
sus. p̄ximū cōmoriatur in te. **Fidēs** q̄niā non
te diripet. **Et** alludit vulgare quo d̄. **Ipsē**
creparet nisi diceret. **Sicut** ei fumus p̄cedit
ab igne 7 fetor a cadauere. sic infamia a p̄co.
nec potest fieri ignis q̄n fumus exeat. ita nec
p̄ peccatū fieri q̄n infamiā diffundat. **Et** no-
ta q̄ ē valde stultū de fama nō curare. **Qui**
em̄ famam accipit alteri. ad sue fame restitu-

tionem multo plus tenet q̄ ad restitutiones
temporalū. q̄ vt d̄ **Prouer. xxij.** **Melius** ē
nomē bonū q̄ diuitie multe. **Tercio** diffama-
mat apud omnes creaturas que eum accusāt
quasi eas incarcerans teneat videlicet tenari-
os in cista. frumentū in horreo. 7 vinū in do-
lio zc. **Item** quatuor elemēta accusant pec-
catorē que triplici voce fm bugonē d̄ factō
victore nobis alloquunt. **Accipe. redde. fu-**
ge. **Accipe** beneficiū. redde debitū. fuge sup-
plicium. **Prima** vox est famulantis. secūda
admonētis. tertia p̄minantis. **Vox** famulā-
tis. **Ram** di. celum. **Dimistro** tibi lucez i die
vt vigles. tenebras in nocte vt pauses. ad cō-
solationem tuā tempoz vicissitudines mini-
stro calore estate. 7 frigus hieme. **Aer** di. **Ad**
utilitatem tuam tibi flatum p̄beo. 7 omne
genus auium ad tuū mitto obsequiū. **Aqua**
d̄. potum tibi p̄beo. sordes purgo. arentia
rigo. 7 omnia diversoz genera pisciū ad tuū
elū nutrio. **Terra** di. **Ego** te porto. pane cō-
firmo 7 vino letifico. **Ignis** di. **Ego** te cale-
facio. omnia cruda ad tuum commodum co-
quo. **Vox** admonētis. **Dundus** di. seruiō
tibi. q̄ factus suz p̄p̄ te. vt et tu seruias illi q̄
te 7 me fecit. p̄pter se si sentis beneficiū redde
debitū. nec qui fecit te 7 me puniat te p̄p̄ me
Vox p̄minantis. **Ignis** d̄. a me p̄bureris. **A-**
qua a me demergens. **Aer** in me ventilaberis.
Terra di. a me absorberis. **Infernus** a me de-
glutieris. **Iō** dicit **Sap. v.** Armabit cre. ad
vlt. mi. **Ibidem.** pugnabit cū illo orbis terra-
rū p̄tra insensatos. **Et** sic patz p̄ximū. **Se-**
cundo ponit villici a dño citatō. q̄ vocauit
illum 7 ait illi. **Quid** hoc a. de te. de quo talia
audire nō debebam cum omnia bona mea ti-
bi tradideri. **Hec** p̄sideratio retraxit ioseph
nec pec. cū vt. dñi sui. **Gene. xxxix.** **Ecce** dñs
m. om. mibi tra. ig. quid habeat i. do. s. **Quo**
ergo possum hoc ma. fa. 7 pec. in d. m. **Econ-**
tra de malis d̄ **Iob. xij.** **Abundant** taberna-
cula p̄donum 7 audacter puocant deū. cū
ipse dederit oia in manus eoz. **Et** nota q̄ ex
his verbis demonstratur q̄ non de facili de-
bemus credere dicenti malum de aliq̄. **Gen.**
xvij. **Descendam** 7 videbo vtrum clamores
opere compleuerint. **j. Iob. iij.** **Nolite** omni
sp̄i credere. **Quia** vt dicitur **Ecc̄. xix.** **Qui**
cito credit lenis est corde. **Vocauit** ergo illū
vt sc̄ret veritatem. **Dicit** hic glosa. **Vocat**
dominus quādo incutit timores eterne dam-

natōnis. 7 ideo d. red. rōem villicatōis tue. i.
dum vinis cogita qualiter debeas opari sci-
ens te p oīb factis tuis redditz rōem. Ec-
cle. xj. Scito q p his oīb adducet te de^o in
iudiciū. Hiero. Siue comedā siue bi. siue ali-
ud quid agam sp videt il. tu. terri. meis auri-
bus insonare. sur. mortui ve. ad iudi. Al. hec
redditō rōnis pē eē de presenti 7 tūc ad p-
fessionem refer. Cōfessio em̄ est quasi quedam
p-
putatō corā dei vicario. Ysaie. xxxviij. Re-
co. tibi om̄es annos meos i ama. aime mee.
¶ In summa nota q generaliter de septē q-
ret dñs rōem in die iudicij. iuxta septē bona
que dedit 7 p-
misit hoī. Primū ē corpus cum
membris. Secundū est anima cū suis potētis.
Tercū est virtutes 7 dona spūs sancti cum sa-
cramentis. Quartum est artes cū documen-
tis. Quintū est mūdus cū elem̄tis. Sextū ē tē-
pus. cū incrementis. i. cū vicissitudinibz tem-
por. Septimū ē q dedit seipm passum pro
nobis in p-
ciū rēditionis. Ephe. v. Tra-
didit seipm p nobis. De his omnibz queret
deus rōem in die iudicij. De pmo. ij. Cor. v.
Dēs ei nos manifestari oportz ante tribu. xpī
vt rese. vii. pp. cor. put gessit. De secundo 7
tercō. Math. xxij. C^o ē imago hec 7 sup-
scriptio. imago quo ad aimā cū suis potētis. su-
perscriptō quo ad virtutes 7 dona cū sacra-
mentis. De quarto Math. xxv. de talēto cō-
misso p qd intelligit ars vel scientia. De qn-
to Ps. Aduocauit ce. desur. 7 terrā discer-
nē pplm suū. De sexto Lueno. j. Adit ad-
uer. me tps. Hiero. Dē tps tibi impensum
requirit a te. q-
liter sit expensum. De septio
Zacha. xj. Afferte mihi mercedem meā pro
his. f. que feci 7 susti. p vo. Carissimi si diligē-
ter attendimus de oīb nobis collatis bonis
strictā rōem nos reddere oportebit 7 de ipis
bonis nihil possim^o nobiscū ferre. j. Thio. vj
Nihil int. in hūc mūd. nec auf. qd pos. Soluz
ergo p expensis stamus in hoc mūdō. Et iō
staltū est valde multa velle hīe cū in mlti bo-
nis nō sit nisi afflictō spūs 7 cogitatō noxia 7
ad vltimū rēditō rōnis ipoz bonoz. Eccl. s.
v. Vidi aliud malū sub sole diuitie pgrega-
te in malū dñi sui. Et de oīb nihil nisi breuē
vitā habemus. Eccl. v. Et qd hz hō d vni-
uersis diuitijs suis. nisi q cernit eas oculis su-
is. nā vbi sunt multe opes. sunt 7 mlti qui co-
medunt eas. Optia ē g sentētia apli 7 pnsili-
uz. j. ad Thimo. vj. Habent. qli. 7 qui. te. bis

De 1° qret cor dñs

De ad qui vltimū dñi sui
autem qret/ ab eo Lu. 12.

pten. simus. Quia cui multa dāt magna rō
ab eo requiret. Dum em̄ crescunt dona cre-
scunt rōnes donoz. vt inqt Greg. Item si di-
ligenter attendimus magna cura nobis incū-
bit 7 oīno necessaria. Nam de^o nosipos no-
bis ipsis cōmiser. Eccl. xv. ab initio deus p-
stituit hominem 7 reliquit eū in manu p-
sili sui
Quilibet autem hō ē qddam castrū fortissi-
mum quod 7 vndiqz expugnat. Nam expu-
gnatur a dextris p p-
spera corrupendo. a si-
nistris p aduersa frangendo. a sursum p p-
sū-
ptionem 7 per superbiam eleuando. a deorsū
p desperatōem depmendo. ab ante plaque-
os temptatōnum male opando. a retro p me-
moriam maloz ad malū incitando. Et h om-
nia demones qui non dormiunt operantur 7
in tamdaro bello p-
ditō est in membris nris
que se tenent cum inimicis nostris. Rōs. vij.
Video aliam legem in mem. m. Nō ergo ex-
pedi-
t nobis curā alioz recipere. Et sic patet se-
cundū. **¶** Tercō ponit villici callida cogita-
tio. ibi. Quid faciam iquit. q. d. me. an. am.
vil. vo. nō va. zc. Duobz modis hō i inopia
constitutus bonis suis psumptis potest sibi
de necessarijs puidere. s. p opus manuū sua-
rū. 7 p adquisitōem ab alijs. Hec autēz duo
excludit. cū dī. Fodē n̄ valeo mē. em. Logi-
temus ergo 7 nos quid faciemus in morte cū
amoti fuerimus a dispensatōe oīm bonoz.
7 erimus oīno mendici. quia nec poterimus
operari. Mathei. xxij. Ligatis ma. 7 pe. mit-
tē in tene. exter. Similiter mendicare erit inu-
tile. Exempluz de quinqz virginibz fatuis q
ab alijs virginibz 7 a xpo repulsam passe sūt.
Math. xxv. Ite po. ad. v. Amen dico vobis
nescio vos. Similit^o nos a xpo 7 ab oīb san-
ctis repulsam patiemur nisi hic opemur duz
temp^o habemus. Et ideo bonū est consiliuz
salomonis. Eccl. ix. Quodcūqz potest ma-
nus tua facere instā. op. q. nec opus nec ratō
nec sapiā nec scia erūt apd inferos quo tu p-
peras. Si em̄ sic cogitasset diues epulo non
fuisset in tanta penuria pstitutus. q. nec vnā
guttā aque potuit habere. Hic cadit exem-
plum regis francie qui dū esset i extremis cō-
stitutus cū magno fletu dicebat. Heu mihi
quo vado vbi erit hac nocte hospitū meum
quam rationem reddam deo meo de tot bo-
nis que omnia relinquo 7 nihil possum mecū
portare. 7 vertens se ad milites 7 barones aie-
bat. Carissimi mei relinquitis me solum ire 7

nullus vestrum associat se mihi. Et hoc dicēs
 expiravit. Faciamus ergo nobis amicos vt
 iste fecit. vt si non operemur sim⁹ participes
 eorum operum. Unde ait scio quid faciā tē-
 pore huius villicationis. id est dum vino vt
 cum amotus fuero a villicatione scilicet per
 mortem recipiant me supple illi quibus mise-
 ricordiam impendam in domos suas. id est si
 am particeps merito eorum in celo. nam sim
 menta mansiones celi distribuuntur. **Psal.**
Iocundus homo qui miseretur et cōmodat.
Et attende q̄ in hoc mirabiliter peccant
 homines. quia de futura vita non curant p-
 uidere. imprudentiores bestijs. **Prouerbio.**
vj. Uade ad fornicam o piger et considera
 vitam eius. **Hic cadit exemplum de illo qui**
 fuit electus dominus in ciuitate quadam in
 qua erat consuetum q̄ in fine anni dominus
 ad insulam quandam exulando mitteretur. i
 qua neq; cibum inueniens neq; vestimentis
 in fame et nuditate male atterebatur. vt patz
 in historia barlaam et iosaphat. **Idem facit**
 apis. et homo miser non curat si moriatur fa-
 me in alia vita. et tamen si debet stare ad bal-
 nea solum octo diebus mirabiliter vadit mu-
 nitas. **Et sic patet tertium. Quarto ponit**
 tur villici accelerata executio quia conno-
 cis singulis debitoribus domini sui dixit pri-
 mo. **Quantū debes domino meo. qui. d. cen.**
ca. olei. Glo. Cados grece dicitur amphora
 latine vinas tres continens. **Dixitq; illi. Ac-**
 cipe cautionem tuam. id est literas siue car-
 tas vbi cauet de debito tuo. q̄ solum debeas
 domino tuo quinquaginta cados olei. **Dimi-**
diam ptem dimisit ei. Deinde alij dixit. Tu
hō quātum debes. qui ait centus choros tri-
tici. Glo. s. Chor⁹. xxx. modijs impletur. Do-
dus continet. xliij. libras frumenti sicut sex-
tarius florentinus. Dixitq; illi. Accipe lite-
ras tuas et scribe. lxxx. id est in quib; scriptus
 est q̄ solum debes domino tuo octoginta cho-
 ros. **Quintam partem dimisit ei. Ubi nota**
 q̄tum ad mysticum sensum q̄ p̄ illum qui de-
 bebat oleum p̄ quem intelligunt subditi p̄
 dimittit q̄ illi qui debebat triticū p̄ quē intel-
 ligunt plati qui tenent ad cōsecratōem cor-
 poris xp̄i et ad pascendum pane verbi diuini
 corpus xp̄i mysticū. maior ergo debet subdit
 q̄ platis remissio. facilior em̄ est venia apud
 deum subditoz q̄ platoz. q̄ leuioza sunt eo-
 rū peccata. **Sap. vj. exiguoz peccat miserico-**

dia. potentes autem potenter tormenta pa-
 tientur. **Ista autem accelerata executio ē cō-**
 tra multos valde qui concipiunt bonuz pro-
 positum et nunq; pariunt. **Ysaie. xxvij. Ge-**
nerunt filij vsq; ad partuz et non erat virtus
 pariendi. **Soph. ij. vox cantantis in fenestra**
 coruus i superliminari. q̄ sic coruus sp̄ dicit
 cra. cra. **Sic multi considerant mala sua et h-**
 tunt et reuertūt se in eis. et dicunt se oīno velle
 exire et tamen non exeunt. **Prouer. xxvj. Si-**
cut ostium vertitur in cardine suo sic piger in
 lectulo suo. **Cōtra quos d̄ Eccl. v. Ne tar-**
des p̄verti a dō. et ne dis. de die in diem. Subi-
to em̄ ve. ira. il. et in tēpore vidicte disperdet
te. Et ideo di. Ysaie. xxvij. A facie tua dñe cō-
cepimus et parturimus. Mulier quādo cō-
cipit. et non parit moritur. Et sic patet quar-
tum. Quinto ponitur villici commenda-
 tio. q̄ laudauit dñs villicū iniquitatis q̄ pru-
 denter egisset. **Nota q̄ duo fuerūt in isto vil-**
 lico. vnum fraudulentia qua cōtractauit bōa
 domini sui ip̄o inuito. **Et. Alterū fuit pruden-**
 tia. qua sibi tamcaute in posterū p̄uidit. **U-**
 tum ergo ad primū non laudat: sed q̄tū ad
 secundū. **Et ideo di. q̄ prudenter egisset. Deī**
 de xp̄s huius rationem assignat: dicens. q̄ fi-
 lij huius seculi id est mundani qui dicunt fi-
 lij seculi. per imitationem qua seculum imitā-
 tur. prudentiores sunt filijs lucis. id est iustis
 et bonis qui christum veram lucez imitantur
 Non autem simpliciter prudentiores sunt.
 sed in generatione sua sunt prudentiores. q̄
 simpliciter prudens non est. nisi q̄ conside-
 rat vltimum et vniuersalem finem qui deus ē
 Omnes autem alij sunt prudentes fm̄ quid
 Et ideo iusti filij lucis sunt simpliciter pru-
 dentiores filijs seculi. **Et ideo sicut dicit Be-**
da. Sicut bubo noctua et mus melius vidēt
denocte q̄ nos. tamen simpliciter nos meli-
us videmus q̄ ipsi. ita filij seculi quasdas a-
stutias et versutias mundi in lucrando et de-
cupiendo melius vident q̄ filij lucis. Sic iste
villic⁹ stult⁹ p̄siderauit deceptionē domi sui
 vt per hoc posset euadere. **Possset etiam cō-**
 paratio istius excessus esse de genere ad ge-
 nus vt scilicet filij seculi dicantur pruden-
 tiores in genere mali puta in deceptionib;
 et etiam versutijs mundi quam filij lucis in
 genere boni. puta scilicet in sollicita cura a-
 nime et bonis operibus. quia magis solici-
 te et magis prudenter mundani faciūt opera

Quint

seculi q̄ iusti opera lucis. **Ysaie**. lxiij. Quasi
pannus menstruate vniuerse iusticie nostre.
Sed contra dicit **Augustinus**. q̄ plus debz
amari iusticia q̄ ante amabatur iniquitas.
Et glo. **Augusti**. dicit super illud psal. Bo-
num mihi lex oris tui super milia auri ⁊ argē-
ti. **Amplius** caritas diligit deus q̄ cupiditas
aurum. **Dicendum** est q̄ semper in iustis pl^o
amatur deus q̄ aliquod temporale possit di-
ligi a cupiditate. hoc est ex maiori dilectōnis
radice. n̄ tamen sp̄ ex feruentiori motu sed ali-
quando ex ipsa caritate que excedit cupida-
tez surgit motus minoris feruoris q̄ ipse mo-
tus cupiditatis. **Hic** ergo non attendi-
tur excessus prudentie q̄ntum ad ipsam radi-
cem. sed quātum ad motum quia nihil pro-
hibet filios lucis minus prudentes esse cir-
ca diuina ⁊ minus feruenter diuina operari
qui tamen plus diligunt deum quam mun-
dani filij seculi operentur terrena qui tamen
minus ea diligunt. **Huius** solutionem etiaz
queras i epistola septime dominice in fine se-
cundi membri. **In** fine nota septem nota-
bilia de hoc villico vt ex hoc euangelio patet
Primum est. quia cognouit se habere do-
minum cui deberet reddere rationem. **Secū-**
dum est quia preuidit villicationem sibi esse
auferendam. **Unde** dixit de vtroq̄ quid fa-
ciam. quia dominus auferet a me villicationē
Ecc̄l. vii. Demorare no. t. ⁊ ineter. non pec-
ca. **Job. ix.** Verebar omnia opera mea sciēs
q̄ non parceres delinquenti. **Tertium** est qz
considerauit statum suuz. **Hiere. ij.** Vide vi-
as tuas in cōualle. **Quartus** est. quia cogita-
uit quō sibi succurreret in futurū. **Unde** ait
Scio quid faciam. **Gal. vi.** Dum temp^o ha-
op. ho. ad omnes. **Quintus** est quia curauit
sibi facere amicos. **Ecc̄l. xv.** Beatus qui in-
uenit amicum verum. **Sextum** quia discrete
diuisit. **Ps̄.** Dispersit dedit pauperibz. id ē
discrete dispersit. **Septimum** est quia dedit
alijs exemplum benefaciendi. **Unde** ⁊ lau-
dauit dñs villicum iniquitatis **Mat. v.** Sic
lu. lux vestra coram hominibus zc. **Et** sic pa-
tet quintū ⁊ p̄ sequeus primum principale
Secundo post parabolam sequit̄ pabole
adaptatio ad propositū. **Et** hoc ē. **Ego** di-
co vobis fa. vo. ami. de mā. iniq. q. d. **Quō-**
dem sic laudatus est villicus de beneficio illi-
cito ⁊ ego p̄ p̄trarium vos hortans dico vo-
bis fa. vo. ami. f. pauperes de mammona ini-

quitatis. id est de diuitijs que multis sunt oc-
casio iniquitatis vt cū defeceritis a vita p̄nti
vel a vestris meritis recipiant vos. id est sint
causa quare vos recipiamini in eterna taber-
nacula. id est in celestibus mansionibus. **Jo.**
xiiij. **In** domo patris mei mā. mul. sunt. **Hic**
d. glo. **Nō** quoslibet pauperes habemus fa-
cere amicos sed eos qui possint nos in et̄na
tabernacula recipere. **Non** ergo peccatores
Ecc̄l. xij. **Si** benefeceris scito cui benefeceris.
Ibidem. **Benefac** iusto ⁊ inuenies retribu-
tionem magnā. **Ibidem.** **Bñfac** humili ⁊ ne de-
deris impio. **Nō** intelligendū est in dñobus
casibus. **Unus** ē si credit cū alicui dat q̄ p̄
pter donuz iusticiam negligat. **Alius** ē cū da-
tur p̄ facinore impietatis. vt faciūt illi q̄ dāt
histrionibus causa histrionatus. **Indubitā-**
ter ergo p̄ subueniendum est filijs di q̄ si
lijs dyaboli. **Uli** etiam sustentādi sunt ne pe-
reant. non quia mali sed quia naturam bonā
habent. ⁊ ad imaginem dei facti sunt. **Et** no-
ta q̄ hec mammona h^o mammonē. sicut dicit
glo. syra ligua diuitie dicunt. **Punica** hō li-
gua dñi lucrum. **Dicitur** etiaz mammona ne-
demō qui diuitijs p̄est non q̄ sue sunt s̄ qz
de ipsis temptat. **Dicuntur** autē diuitie mā-
mona iniquitatis quatuor modis. **Primo**
non quia diuitie inique sint s̄m se cū sint cre-
atura dei. sed quia occasio sunt iniquitatis ma-
le ipsis vtentibz quemadmodum scientia dñi
inflare. **j. Coz. viij.** Scientia inflat. **Secū-**
do dicunt iniquitatis. quia de iniquitate col-
lecte sūt sicut dicit **glo.** qz s̄m naturā inhi-
tūtā omnia erāt communia. **Sed** natura de-
stituta p̄ peccatū auaricia s̄bintrauit ⁊ fecit
meū ⁊ tuū. ⁊ inde ē collectio diuiciar. **Ec̄z**
que s̄m d. **Aug.** **Dis** diues aut iniqu^o ē aut
beres iniq. **Tercio** dicunt iniquitatis quā-
equalitatis qz in equaliter habēt nec s̄m me-
rita. qz vnus hz mille aureos ⁊ al^o nō habet
tres denarios. **Et** frequēter q̄ dign^o ē multa
h̄re quasi nihil hz. ⁊ q̄ n̄ ē dign^o multa possidz.
Quarto dicunt iniquitatis s̄m **Aug.** qz ini-
quitas id est mūdus q̄ totus i maligno posi-
tus ē dicit eas diuitias sed in veritate n̄ s̄m di-
uitie sed fallaces diuitie. **Diuitie** eniz simpli-
citer sunt dona sp̄s sancti. ⁊ x̄tutes ⁊ merita
In hac ergo adaptatione pabole tria ponū-
tur. **Primo** eī monem̄ vt nob̄ aīcos faciam^o
Secūdo oñdit̄ d̄ quo amicos facē debē^o qz
de māmona iniquitatē. **Tercō** ad qd̄ amicos

Aug p̄ 26

Diuitie inique

facere debemus subiungitur. quia ut recipiant nos in eterna tabernacula. **¶** **Primo** g̃ more mur ut nobis amicos faciamus quia inter omnia bona que facere possumus hoc ẽ p̃cipuũ. scilicet facere amicos **Eccl. vi.** Amico fideli nulla ẽ cõparatõ 7 nõ ẽ digna p̃deratio argenti 7 auri. **Boe. di.** q̃ p̃ciosissimũ genus diuitiarũ est amicos inuenisse. **Tullius.** Om̃ibz rebus hũanis antepõnda ẽ amicicia. nil enĩ tam nature aptũ tanq̃ cõueniẽs ad res secundas vel aduersas. **Ad cõuersationẽ** quippe nature multum valet amicicia. q̃ si p̃speritas assit habemus qui nobiscum gaudeat. si vero aduersitas habemus qui nobiscũ eã sustineat. Amicicia enĩ p̃ualet cõsanguinitati. **Tullius.** In hoc p̃stat amicicia p̃pinq̃tati. q̃ ex p̃pinq̃tate beniuolẽtia tolli p̃t: s̃ ex amicicia n̄. **Sublata** eĩ beniuolẽtia nomẽ amicicie tollit. et p̃pinq̃tas remanet. **Cõsanguinitas** nãq̃ facit ut aliquis sit tibi p̃pinq̃us 7 amicicia facit ut quis sit q̃i alter tu. **Tullius.** Qui verũ amicũ intuet q̃si exemplar aliquod intuet sui quocirca 7 absentes assunt 7 egentes abũdant. 7 imbecilles valent. 7 q̃d dictũ difficilius ẽ mortui viuũt. **Verbi gratia.** qui sanctos vel paupes bonos fecerunt sibi amicos. qui iã decesserunt. sunt in curia celesti ante deũ cũ illis. cũ nondũ ibi sint in propria p̃sona. **Item** qui paupes bonos vel alias bonas personas fecerunt sibi amicos. qui iã decesserunt. sunt in eis coram deo in orõne. et cum sint ip̃i egentes meritoꝝ in eis abundãt. 7 cum p̃ se sint debiles resistere dyabolo ĩ eis sunt potentes. quia bona et merita amicorũ applicantur eis. **Item** cum aliquis in propria p̃sona sit mortuus in amicis viuunt qui ei subueniunt et testamentum eius fideliter exequuntur. **Exemplum** de illo fratre qui deputat⁹ fuit in penis purgatorij. xxx. annis 7 soci⁹ suus extraxit eũ. p̃ eo celebrando. **¶** **Et notãdum** q̃ ille qui vult facere sibi amicos homines duos debz cõsiderare. **¶** **Primo** ut faciat sibi amicos hoĩes virtuosos et bonos. **Tullius.** Hoc ip̃m primũ sentio amiciciam nisi in bonis eẽ nõ posse. quõ tibi erit amicus qui sibi ẽ inimicus. **Eccl. xiiij.** Qui sibi nequã ẽ cui bon⁹ erit. **Psal.** Qui diligit iniquitatẽ odit aĩam suã. **Et ideo** cum hominibus mũdi nõ ẽ facienda amicicia quia mali sunt. 7 hoc apparet manifeste. quia amici mũdi non sunt veri amici s̃ ficti. 7 nõ p̃manent in tpe necessitatis. **Prover. xx.** Amici diuitum multi. a paup̃e autẽ et

quos habuit recedunt ab eo. **Et ideo** de talibus nõ ẽ curãdum. **Boetius.** An p̃cio sunt amici quos nõ virtus sed fortuna p̃ciliat. **Sz** quos fortuna tibi fecit amicos infortunius faciet inimicos. 7 iõ si possides amicũ in temptatõne posside illum. ut d̃r **Eccl. vi.** Solus ergo amici dei sunt faciendi amici 7 nõ hoĩes mundi cuius rõ ẽ. quia amici dei nõ querunt p̃ncipaliter n̄ra s̃ nos. **ij. Cor. ij.** Nõ quero vestra sed vos. **Amici mundi** econuerso faciunt quia nõ querunt nos sed nostra. et iõ deficientibus nostris et ip̃i ab amicicia deficient. **Sz** quia virtuosos homines non querunt nisi nos iõ deficientibus nostris ip̃i nõ propter hoc deficient. **Et iõ** nec cum mundo vel mundanis amicicia p̃trahere debemus. **Eccl. xxv.** Tres species odiuit anima mea. paup̃em superbus diuitem mēdacem. 7 senem fatuum 7 insensatum. **Que** tria cõueniunt mundo qui ẽ pauper meritis et diues rebus. **Prover. xij.** Est diues cum nihil habeat 7 ẽ pauper cum sit i multis diuitijs. **Similiter** ẽ superbus 7 mendax. fatuus et insensatus. quia quotidie flagellatur 7 nõq̃ corrigitur. **vñ Prover. xxvij.** Si cõtuderis stultum in pila quasi tipsanas desuper feriente pila nõ auferetur ab eo stulticia eius. **Secũdo** debet p̃siderare ut amiciciaz beneficijz p̃sequatur. **Sapiens.** Hoc tẽpote obsequium amicos. veritas odium p̃it. **Ignem** amoris oportet nutri lignis beneficiorũ alioquin deficit. **Prover. xvj.** Cũ decesserint ligna extinguetur ignis. **Obsequia** ei valde duos ad amorem puocant et de inimicis amicos faciunt. **Ro. xij.** Si esue. inimicus tuus ci. il. si si. po. da illi hoc em̃ fa. ca. ig. cog. su. ca. eius qui. s. cor eius ad amorẽ tuum accendent. **¶** **Secũdo** ostẽditur de quo amicos facere debemus. quia de diuitijs iniquitatis. **Sed** quomodo hoc est verum cum dicatur **Eccl. xxiiij.** Qui offert sacrificium de substãtia paup̃is quasi qui victimat filium in p̃spectu patris. **Et iõ** dicit **Aug⁹.** q̃ hec similitudo ẽ intelligenda p̃ p̃trarium. ut sicut villicus fecit sibi amicos de alieno. ita nos faciamus d̃ppio. **Exponit** autẽ **Aug. i** de ver. do. **Fa. ro. a. de m̃a. iniquitatis. i. de diuitijs** quas iniquitas. i. mundus iniquus di. eẽ diuitias que i veritate nõ sunt diuitie sed fallaces diuitie cum vere diuitie sint virtutes 7 dona sp̃sscti. **Sz** accipiẽdo similitudinẽ sicut factũ ẽ. tũc ẽ dicendũ q̃ duobz modis possumus exponere. **¶**

K

mo vt faciamus nobis amicos de diuitijs iniquitatis. i. de diuitijs que quatuor modis dicuntur diuitie iniquitatis vt dictū ē supra et tunc planus ē. Alio modo vt faciamus nobis amicos de diuitijs iniquitatis que male acquiruntur et pseruantur. Et de talibus quatuor modis possunt fieri amici. Primo cum integre restitunt paupibus ea que per rapinam vel furtum ab eis male habita sunt. et humiliter petitur remissio de iniuria eis illata differendo restitudoz. Secundo cum ignoratur cui sit restituendum et de p̄silio ecclie paupibus erogatur. Tercio cum aliquis contra p̄hibicionem ecclie lucratur. vt laborando diebus festiuis. vel aliter ita tñ q̄ nō tenetur ad restitutionem vt ē lucrum de meretricio vel interdū de aliaro. tunc em̄ est facienda medicina. vñ facta sunt vulnera et dāda ē de hoc paupibus elemosina. Quarto faciendi sunt amici de māmona iniquitatis. i. de diuitijs. que inique seruantur cum tenacitate. s. nimia veniali vel mortali. Potest em̄ quis damnari eo q̄ non dat sua. Mat. xxv. Discedite a me male. esu. em̄ zc. Unde diues epulo damnatus ē q̄ nō dedit sua. Luc. xvj. Tercio ostēditur ad quid amicos facere debeamus. quia nō ad ambitum dñandi vel vt magni videamur: s̄ vt nos recipiant in eterna tabernacula. Et ideo vt dicit glos. Non quoslibet panges amicos facere debemus: sed eos qui nos possunt i. et. ra. re. Et sic patet secundum et consequenter totum.

De epistola.

Sermo. lxxiij.

Non sumus concupiscentes maloz sicut et il. p̄cu. j. Cor. x. Apls recitauit supra in hoc capitulo multa beneficia que deus fecit populo iudeoz. quia p̄ manus moysi trāsierunt mare rubrum sicco pede. submersis pharaone et exercitu eius. Et postea venerunt per desertum sub colūna nubis p̄ diem et ignis p̄ noctem. in quo aliti sunt manna. xl. annis. que beneficia in epla septuagesime p̄tinent. In hac autē epla recitat peccata et penas peccatorum quas filij isrl̄ passi sunt. dum inter tot dei beneficia peccarent et hoc facit apo. vt p̄ beneficia memorata ducat nos ad amorē dei vt bene opemur. et p̄ penas inflctas: ducat nos ad

dei timorem quatenus a malis caueamus quia hec omnia in figura nra p̄tingebant illis. et p̄pter nos et nram correctōem scripta sunt. In hac ḡ epla quatuor facit ap̄lus. Primo nos hortatur. vt a quinqz vicijs caueamus. i. que filij isrl̄ p̄ desertū eundo inciderūt. in principio eple. Secūdo quare ab his cauere debemus assignat causam et rōem. ibi. Hec autē omnia in figura p̄tingebant illis. scrip. sunt ad ad correctōem nram. Tercio ex p̄missis reddit nos cautos circa duo. s. circa casum in peccatoz et circa temptatōem ad casum impellētem. ibi. Itaqz qui se exi. ita. vi. ne ca. tēp. vos nō app. n. hu. Quarto postq̄ p̄ magnas penas nos terruit subleuat p̄ spem et rois diuini irrigatōem. ibi. Fide. de. ē qui nō pa. vo. temp. su. ro. qd̄ po. vsqz ad finem. Primo ḡ nos hortatur vt a quinqz vicijs caueamus i. que filij israhel p̄ desertum eundo inciderūt. et p̄ ip̄is valde puniti sunt. Primo ē p̄cupiscētia malozum desiderioz q̄ habentes māna cibū optimū nō fuerunt p̄tenti eo: s̄ desiderauerūt carnes dicētes illud Num. xj. Recordamur piscium quos p̄medebam⁹ in egypto gratis in mētē nobis venerūt cucumeres et pepones porriqz et cepe et allia. Item vulgus quoqz p̄miscuit qd̄ ascēderat de egypto flagrauit desiderio carnū iunctis sibi filijs isrl̄. et dñs misit in eos coturnices in maxima abundantia ita q̄ suffecit omni multitudini p̄ mensē. Et adhuc esce eoz erant in ore ip̄oz et ira dei ascendit super eos et occidit magnā multitudinem eoz. ita q̄ locus ille vocatus est sepulcra p̄cupiscētie. Istud manna cibus optim⁹ ē corpus xpi et verbus dei. que debent xpi ani p̄medere. Joh. vj. Nisi mā. ca. si. ho. et bi. eius san. non ha. vi. in vo. Mathei. iij. Non i. so. pa. vi. homo zc. Christiani ḡ qui nō sūt cōtenti corpe xpi. imo ip̄m comedere nolunt s̄ desiderant cepas et allia. i. bona t̄palia que faciunt hominē plorare multis modis sicut cepe faciunt lacrimari. et qui nolūt p̄medere verbum dei: sed nāseant sup̄ ip̄o. et desiderāt coturnices cibum regium. i. verba mundana et historias romanoz. ip̄i sunt p̄cupiscentes malozum desiderioz. p̄pter qd̄ dñs irascit valde et immittit diuersas pestilentias i. p̄plo. scilicet guerras. infirmitates et fames et in quibz homines cū suis desiderijs p̄sumēt. Deut. xxxij. Consumēt fame et deuorabūt eos aues morsu amarissimo. qd̄ fuit i. guerris. Multus ergo

deberemus sollicitari vt digne corpus xpi sumeremus. 7 verbus dei deuote audiremus. qz vtrūq; habet mirabilia bona in homine efficere. **S**ecūndum ē ydolatria qñ moyses moras faciente in monte. ppls vitulos fecit aureos. 7 postq; comederunt surrexerunt ludere coras eis. i. ipos adorare cū ludis 7 clamore. **Q**uod cernens moyses ipos pfregit in puluere; que sparsit in aquā. 7 bibere filijs israhel mādauit et statim apparuit in barba qui fuerunt autores criminis. **T**ūc moyses cū filijs leui vadēs de porta castrorum vsq; ad portas omnes illos qui habebant signum in barba interfecerunt gladijs et fuerunt vigintitria milia interfectorum. vt patet **Exo. xxxij.** Duo vituli aut rei sunt ꝑcupiscentia carnis 7 concupiscentia oculorum. **I**lli adorant ꝑcupiscentias carnis qnoz deus venter est. **Q**ui ita colunt psonā suam 7 ita sunt subiecti ventri sicut deo. imo ī centuplo magis q̄ deo. **Q**uā vt satisfaciāt vētri mandata dei ꝑtemnunt. **I**sta ē peior ydolatria q̄ antiquoz. quia illa nobilia corpora ipi adorabant. s. solem et lunam et stellas. **S**z tales adorant saccum stercoreum 7 cibum vermium. **I**lli x̄o adorant ꝑcupiscentiā oculoz id est diuitias qz deus nūmus ē. qui ꝑ ipō acquirendo vendunt aiām dyabolo vt auarus **Ecl. x.** **A**uaro nihil ē scelestius. hic em aiām suam venalem habet. **E**t qz iuxta sniam veritatis nemo pōt duobus dominis seruire. ido spreto deo seruūt nūmo. **Coll. iij.** **A**uaricia q̄ est ydolorum seruitus. et vere di. seruitus q̄a auarus vt seruus comedit oīa peiora domus 7 bona vendit vt pecuniam augeat. **E**t nota hic qz multis accidit sicut filijs isrl qui adorauerunt ydola. quia moyses non redijt ita cito de monte. **S**ic multi qui non recipiunt ita statim a deo quod volunt vadunt ad diuios 7 sortilegos et ꝑ artem demonum credunt se petita obtinere. sicut fecit saul qui ait. **Coar. x.** nimis quia dominus recessit a me et nō respondit mihi. neq; ꝑ somnia neq; ꝑ diuina. **j. Regū. xxvij.** **T**erciu ē fornicatio. quando fornicati sunt cum madianitis 7 moabitibus et dominus mandauit moysi vt suspēderet omnes principes exercitus 7 phinees filius eleazari filij aaron arrepto pugione ingressus ē lupanar post sambri 7 pfodit eum cū scorto madianiti in locis genitalibus. 7 fuerunt illo die interfecti. **xxij. milia.** ap̄ls aut dicit. **xxij. milia** vt tpatius loquatur 7 potius dicat minus q̄

plus. **S**iquidem balaam docuerat balach regem madianitarum vt pulciores mlieres poneret in vjs. vnde trāsibant filij vt cū eis peccarent; et sic dñs iratus traderet eos in manus eius. **I**stud peccatum ē mirabilis potentie ad trabēdum et tenendum. **E**t iō vt dicit **Ambro.** cum omni peccato potest homo pugnare. **F**ornicatōem autē debet fugere. et non cum ipa pugnare. **j. Cor. vj.** **F**ugite fornicatōem. **Q**uia fornicatio habet visum basilisci qui per visum interficit. **S**i em volueris cum ipa pugnare. nec fortior es sampsonē. nec sapientior salomone. nec sanctior danid. **I**n q̄ ḡ pfidis. **Q**mmes isti fuerunt victi a fornicatione 7 in anima interfecti. **Prouer. vij.** **F**ortissimi quicq; interfecti sūt ab ea. **U**nde helyas qui imperterritus steterat ante regem fugit a facie iesabel. **ij. Regū. xix.** **B**reg. **Q**ui ꝑntentiam suam deo dedicauit habitare cū feminis non ꝑsumat. **Q**ui ergo vult ab hoc peccato cōseruari illesus oportet qz ꝑ abstinentiam et disciplinam maceret corpus suum. sicut beatus benedict⁹ qui ꝑ cutis vulnera eduxit vulnus mentis a corpore. quia voluptatem traxit in dolorem vt di. **B**reg. **O**portet etiā qz caueat se a ꝑsortio mulierū. 7 terciō qz bene custodiat sensus suos. et quarto oportet qz ꝑ castitate ꝑseruanda deum et sanctos depreceatur. **Sap. viij.** **E**t scini quoniā aliter n̄ possuz eē ꝑtinens nisi deus dederit. **Q**uartum ē temptatio dei. i. diffidentia de deo. et ponitur hic effectus ꝑ causa. quia nāq; homo nō cōfidit de deo ideo temptat deum. **I**n hoc peccatum pluries inciderunt filij israhel. s. quando diffisi sunt qz deus nō posset eis dare terram ꝑmissionis. 7 quādo diffisi sunt de aqua ī deserto et de cibo. **Psal. Rūquid et pa. po. da. aut ꝑ. mē. in deserto.** **E**t in multis alijs locis. vt patet **Rume. xxj.** **T**emptauerunt iam me per decem vices. **P**ropter quod irat⁹ dominus immisit in eos serpentes ignitos quoz moribus omnes interficiebantur. **Sap. xvj.** **P**eruersorum moribus colubrorum ex terminati sunt. donec moyses d̄ mandato domini fecit serpentem eneam suspendens eum in palo. 7 quicūq; mordebant aspiciētes serpētē statim sanabant. vt d̄ **Rum. xxj.** **H**oc peccato mirabiliter peccāt hoies. **Q**uidā em de dei bonitate diffidunt. ne sibi 7 familie sue in necessarijs prouideat qui dat iumentis escam ipoz 7 pullis cornuorum inuocantibus

hortat. rāne a q̄q; viij. 6

eum **z. Ps.** Qui pascit saracenos et iudeos qui ipsum crucifixerunt. Et solē suum facit oriri super bonos et malos et super iustos et iniustos. **Matth. v.** Et iō dant se iniustus lucris et multis peccatis. Et p̄fidunt plus de se q̄ de deo. **Contra quos hier. xvij.** Valedictus homo qui cōfidit i ho. et po. c. brac. s. et a do. rece. cor eius. **Benedictus vir qui p̄fidit in deo.** et erit dominus fiducia eius. **Quidam diffidūt de dei misericordia.** et non credunt q̄ deus eis p̄cat. et iō desperāt. **Gene. iij.** Maior ē iniquitas mea q̄ vt veni. mere. **Sic desperavit iudas et abiens laqueo se suspendit.** **Matth. xxvij.** Quidā diffidunt de gratia et non credunt q̄ deus p̄ferat eis gratiam ad penitentiam agendam. **Et ideo desperant penitentiā facere posse.** **Contra quos Isa. iij.** Qui sperant in domino mutant fortitudinem. current et nō laborabunt. **Philip. iij.** Omnia possuz in eo qui me p̄fortat. **Quidam diffidunt de dei largitate nō credentes q̄ p̄ paucis bonis openibus dabit deus eis vitam eternam.** **Et ideo nō curant bene agere.** **Contra quos dicit Matth. xix.** centuplum ac. et vitam eternam pos. **Et breuiter omnia peccata quasi ex diffidentia p̄cedunt a qua etiam p̄cedit temptare deum.** **¶ Quintum est murmur p̄tra deū.** et p̄tra eum qui est loco dei. **In hoc peccatum inciderunt filij isrl.** **Num. xiiij.** Utinā mortui essemus in egypto quādo sedebamus super ollas carniū. **Sic loquitur hic ap̄tus d̄ illo magno et pessimo murmure chore dathā et abyron.** de quo habetur **Num. xvij.** Quā chore assumptis secum ducentis quinquaginta leuitis de maioribus qui per nomina p̄sueuerant ad p̄silia vocari. et dathā et abyron de tribu ruben murmurauerunt p̄tra moysen et aaron pro ducatu filiorum isrl. volētes dominari ip̄i populo sicut moyses et aaron. et tūc aperta ē terra. et deglutit chore dathā et abyron cum omnibus suis. et ignis egressus a domino p̄bussit illos dncētos quinquaginta leuitas. **Et sequenti die omnis turba filiorum isrl murmurauerunt p̄tra moysen et aaron dicentes.** Vos interfecistis p̄s̄m domini. **Tūc egressus ignis a domo cōbussit. xiiij. milia hominum et septingentos.** et aaron arrepto thuribulo cucurrit ad incēdiz. et stetit inter mortuos et viuētes et cessauit plaga. **Num. xvij.** Percussi sunt. xiiij. milia hominū septingenti absq̄ his qui perierunt in seditione chore.

Et vocatur ille ignis exterminator quia eos occidit extra terminos terre. p̄missionis. **¶ an gelus bonus qui ignem procurauit dicit exterminator potuit etiam esse angelus malus.** quia mali per bonos et malos puniunt. **Boni autē nunq̄ puniunt nisi per malos.** **¶ Istō peccato mirabiliter mundus est inuolutus qui murmurat de dei patientia qua patienter tolerat peccatores et non statim punit eos. et iō sine timore mala facit.** **Eccl. viij.** Quia nō p̄fertur cito contra ma. sen. fi. h. absq̄ vl. timore perpet. ma. **¶ Murmurat econuerso de diuinitate qua immittit pestilētiās et fames et guerras ad puniendum mala. ij. Regū. ij.** Quā vl. q̄ ad interuentionem tuam multo desinet. **¶ Murmurat de dei providentia qua vni dat multum et alteri parum. vni multos filios. et alteri nullum. vni letam vitam. alteri amaram vni sanitatem et alteri infirmitatem. vni multas bonitates. et alteri nullam. et sic de alijs diuersitatibus quas in mundo videmus.** **Et si pluat murmurat.** **Similiter si non pluat. et tamen deus omnia recte et ordinate disponit.** **Boetius.** Et tu q̄uis causam tante dispositionis ignoras. tamen quātum bonus rector mundus temp̄at recte fieri cuncta ne dnbites murmurat etiam mundus valde contra illos qui loco dei sunt in mundo. s. contra papā cardinales et alios ecclesiarum prelatos. **¶ Murmurat etiam contra religiosos seruos dei.** **Et breuiter tantum murmurat mundus q̄ septies deberet crepare in die.** **¶ Contra qd̄ dicitur Sap. j.** Custodite vos a murmuratōne q̄ nihil prodest. a detractione parcite lingue zc. **¶ Nota q̄ p̄p̄ie d̄ murmurare.** qui bona sibi collata nihil vel parum reputat. et bona alijs collata reputat magna. et sic p̄p̄ie isti sc̄s chore dathā et abyron cū suis aduersus moysen et aaron murmurauerunt. vt patet int̄t̄. **xvij. ca. Num.** **Et sic patet p̄mū.** **¶ Recundo enumeratis diuersis generibus peccatorum ac etiam penis eorū. a quibus nos mouit abstinere assignat et causam et rationem quare ab his cauere debemus dicens.** **¶ Rec omnia in figura scilicet nostri contingebant illis. id ē et culpe eorum sunt figure culparum nostrarum et pene illorum sunt figure nostrarum penarum. vt dicit Augustinus.** **Sicut ergo figura nihil est respectu rei quam figurat. vt circulus respectu vini. sic etiam si inciderimus nos similia peccata illis: tūc culpe**

nostre et peccata nostra erūt maiora. **Et hoc** ppter sex. **¶** Primo quia magis sum⁹ illuminati. quia post aduentum xpi oia sunt clara et aperta que in vete. testa. erant valde velata et obtenebrata. **In** cuius figura i morte xpi velum templi scissum ē. **Ignorās** autē minus peccat q̄ sciens. **i. Abi. j.** **¶** Ideo misericordiam dei psecutus sum. quia ignorans feci. **¶** Secundo quia magis sumus roborati ad resistendū peccato. naz ex passione xpi mira virtus affluxit nobis ad resistēdum peccatis et ad p̄sistendū et opandū bonis. que virtus nobis i baptismo applicatur. magis at peccat fortis q̄ debilis. **¶** An q̄tū ad hoc magis dī peccasse adaz q̄ ena. qz fortioris nature erat ad resistēdum. **¶** Tercio quia magis sumus dei beneficia psecuti. quia deus nobis dando filium suum omnia bona dedit nobis cum ip̄o. **Ro. viij.** **¶** Quomodo nō etiam cū illo omnia nobis donauit. **Luce. x.** **¶** Vlti reges 7 pphete vo. vi. que vos vi. 7 nō vi. et au. que vos au. et nō au. **¶** Magis aut peccat ptra deū qui a deo plura beneficia ē psecut⁹. q̄ q̄ pau- ciora. **¶** Quarto quia virtus peccati 7 dyabo- li magis est diminuta. nam dyabolus ē in in- fermum. p̄ictus et ibi religatus. qui mirabilē homines temptabat. 7 tormētabat. **Yob. xij.** **¶** Nunc princeps huius mundi eijcietur foras **¶** Similiter p̄cupiscentia peccati enervata ē p sacramēta noue legis. **Ro. vi.** **¶** Vetus homo noster simul crucifixus ē. id est cōcupiscentia mali. vt destrua. cor. pec. **¶** Magis aut peccat mi- nus impulsus ad peccādum q̄ qui multum. 7 q̄tū ad hoc minus peccat mulier peccato carnis q̄ vir. **¶** Quinto qz medicine ad om- nem morbum peccati delendū in nouo testa- mēto efficacissime sunt parate. quia sacramē- ta noue legis p̄tinent grām 7 efficiunt quod figurant. qd nō faciebāt sacramēta 7 sacrifi- cia veteris legis. **Heb. ix.** **¶** Que nūq̄ possunt p̄scientiā p̄fectūz facere seruiētē. **Et** iō si ta- les medicinas negligimus magis sumus cul- pabiles. **¶** Sexto quia maius allectiuūz ha- bemus. s. premiū eternum qd statim nobis re- promittitur. **¶** Illi aut omnia mādata dei obf- uantes ad infernū descēdebant. **¶** Unde ppter omnes iusticias patrū veteris test. nunq̄ fuit dictum alicui. **¶** Hodie mecū eris in paradiso sicut latroni solum ppter vnam p̄fessionem. 7 ideo magis sumus culpabiles si tātum premi- um et ita p̄pinqum negligamus. **¶** Videmus

em modo homines qui non curant beneface- re. quia vsqz ad mortem differunt accipe pre- mium. **¶** Quid ergo debebant illi facere qui in morte nō p̄sequebātur. **Heb. ij.** **¶** Propterea nos abundantius obseruemus ea que audi- uimus ne forte sup̄fluamus. **¶** Si em̄ omnis p̄uaricatio et inobedientia accepit iustā reti- butōem mercedis quō nos effugiemus. si tā- tam neglexerimus salutem. **¶** Et ideo sicut pec- cata nostra sunt maiora ita pene nobis maio- res p̄seruantur. quia illi puniebantur t̄paliter p̄ legis trāsgressiōe. nos aut eternaliter. **He- bre. x.** **¶** Irritā quis faciens legem moysi sine vl- la miseratōne sub duobz vel tribus testibus moriē q̄tomagis putat. duriora mereri sup- plicia qui filium dei cōculcauerit 7 sanguinez testamenti pollutus duxerit. **¶** Et ideo hec om- nia ad correctōem nrām scripta sunt in quos fines seculorum deuenerunt. **¶** Sicut em̄ xpc ē finis omnis legis et omnis rei. vt dicit aplūs ad **Ro. x.** et **Yob. apoc. j.** ita etas nostra i qua xpc natus ē. finis ē omnium aliarum etatū. q̄a omnes alie etates et que in ip̄is facta sunt or- dinata fuerunt ad istam etatem. 7 ad ea que i ip̄a fiunt et facta sunt. **¶** Et sic patet secundus. **¶** Tercio ex his que dicta sunt de penis pec- catorum reddit nos cautos cōtra duo. **¶** Pri- mo ptra casum in peccatūz. **¶** Et hoc ē. **¶** Itaqz qui se exil. sta. vi. ne ca. i. q̄ se credit i statu gra- tie eē. videat vt p̄sideret ne de gratia cadat in peccatum. **¶** Secūdo cōtra temptatōis impul- sum ad casum. 7 hoc est. **¶** Temptatio vos non appre. nisi humana. i. temptatio leuis sine qua p̄ns vita duci nō pōt. **¶** Ia. j. **¶** Unusquisqz tē- ptatur a p̄cupiscentia sua. **¶** Yob. j. **¶** Si dix. qz pec. n. hab. nosip. sedu. et veritas in nobis nō ē. **¶** Recipere ergo temptatōes dyabolicas car- nales 7 mūdanas in corde et nutrire eas. ē ma- gnus impulsus ad casum. qz defacili cadit ho- mo talia cogitando. **¶** Ps. **¶** Beatus qui te. 7 al- li. p̄nu. su. ad pe. **¶** Et sic p̄t̄z terciū. **¶** Quarto postqz p̄ magnas penas nos exterruit. suble- uat per spem ne timor ad desperatōem indu- cat. **¶** Subleuat autem per spem ex duplici di- uine bonitatis affectu. **¶** Primus protegendo ne irruat immoderata temptatio. **¶** Et hoc est **¶** Fidelis te. qui nō pa. vo. temp. temptationis cohibens impetum. super illud quod potest. ferre. **¶** Hiere. **¶** Bellabunt aduersus te et nō p̄- ualebunt. quia ego tecum sum. vt liberē te. d. dominus. **¶** Secundus est promouēdo per

ipam temptatōem in melius. 7 prestando ro-
bur ad resistendum. Et hoc est. Sed fa. cum
temp. puen. s. bonum dando robur 7 cōstan-
tiam vt pos. sus. 7 sic vincere. Eccl. xxiiij. **Ti-**
menti deū nō occurrēt mala: sed in temptatio-
ne deus illum cōseruabit et liberabit a malis.
Isa. xl. Qui dat lassō virtutem et his qui nō
sunt fortitudinem 7 robur mltiplicat. Sicut
em̄ deus dat temptandi licētiam sic dat tem-
ptato misericordiam. **Dan. iij.** Angelus dñi
descendit in for. 7 se. me. for. q̄si v. ro. flā. **Be-**
ne. vij. Multiplicate sunt aque. s. tribulatio-
num 7 temptatōnum 7 arca ex opposito ē ele-
uata vt nō mergeretur. Est aut̄ puen? quez
deus cum temptato facit in temptatōe quin-
tuplex. **¶** **Primus** ē suipius cognitio. Eccl.
xxiiij. Qui mittit disciplinā q̄si lucē In codē
xxiiij. **¶** **Qui** nō ē temptat? qualia scit. **Isa.**
xxvij. Et tm̄ veratio dabit intellectū. **¶** **Se-**
cū dū est maior sui humiliatio. **Ps.** Afflict?
sum et humiliatus sum nimis. **¶** **Tercius** est
ad alios cōpassio. Eccl. xxxi. **Intellige** que sē
p̄tū tui ex teip̄o. **Hebre. iij.** Non habem?
pon. qui nō pos. cōpati in fir. no. tē. aut̄ p̄ oia.
Propterea pmisit deus cadere caput nostz
vt alijs cōpateretur. **¶** **Quartus** ē deuotōis
excitatio. **Ps.** Ad dominū cū tribularer cla-
maui. **Osce. vj.** In die tribulatōis sue ma. cō-
sur. ad me. **¶** **Quintus** est eterna coronatio.
Iaco. j. Beatus vir qui suffert temptatōnez
quoniaz cum pbatus sue. ac. coro. vite. Et sic
patet quartum et cōsequenter totum de epi-
stola.

Dominica decima de euā. Ser. lxxxiiij.

Quoniam appropin-
quaret ihs hierosolimā videns ci-
uitatē fleuit sup illā **Luce. xix.** Si-
cut dicit **Boe.** in li. de cōso. pbie prosa. j. li. ij.
Nō sufficit q̄ ante oculos nros situm ē intue-
ri sed rerū exitus prudentia metitur. **Hō** em̄
dotatur multis virtutibus. vt ad multa respi-
cere debeat. 7 inter illas maxime prudentia in-
signit. vt p̄ntia disponat 7 ordinet 7 a futurū
malis caueat. Deberet nāqz hō merito p̄fun-
di cum bestie modica naturali prudentia vel
astucia sibi p̄cessa ita bene vtunt. **Prouerb.**
vj. Gade ad formicā o piger 7 p̄si. vi. e. **Ma-**
thei. x. Estote pru. sicut serpē. Homo aut̄ p̄-
fecta rōe 7 prudentia a deo sibi traditis in nul-
lo vult vtī. sed omnio vult viuere sicut bestia

q̄ deus valde habet p̄ malo. s. q̄ homo tem-
pus gr̄e 7 virtute plenum nō intelligit s̄ qua-
litercūqz pōt p̄ntem leticiam amplexatur. re-
futuro malo penitus nihil curans. De hac ḡ
materia p̄ns euā. loquitur. in quo duo princi-
paliter cōtinentur. **Primum** ē fletus xpi sup
ciuitatem 7 ciuium futuram subuersionē. In
principio euāgelij. **Secū** dū ē predictio enē-
tus malorum. p̄mentis obsecatōe. ibi. Et qui-
dem in hac die que ad pacem t̄c. **Runc** autē
abscondita sunt ab oculis tuis. **Tercū** ē rene-
rentia et honor a xpo templo exhibitus in il-
licitoz eiectione 7 doctrine effusione. ibi. **Eti-**
gressus ihs tē. ce. eijcere emē. 7 ven. t̄c. et erat
quosi. d. in tem. **¶** **Primo** ḡ ponitur fletus
xpi sup ciuitatem 7 ciuium futuram subuersi-
onem. quia videns ihs ciuitatem. s. in magno
tripudio letantem. hoc ei fuit in dominica oli-
uarum. fleuit super illam di. quia si cognouis-
ses et tu. supple fletus. i. si cognosceres tu ma-
la tibi ventura sicut ego cognosco. quia omnia
sunt tibi p̄ntia. nā vt dicit **Boe.** que sunt q̄
fuerunt venientqz vno intuitu cernit. tu fle-
res compassa tibi metip̄i sicut ego fleo. **Sed**
quia nō cōsideras nisi p̄ntia bona que mō in
pace possides. ideo nō fles sed letaris. Et sic
in hac parte exemplo xpi monemur ad duo.
¶ **Primo** vt peccatori gaudenti et nō p̄spi-
cienti mala sibi futura nos ea ip̄i annūciemus
que sunt septem. **¶** **Primum** ē denuda-
tio omnium bonorum p̄ntium. Nam pecca-
tor in morte omnia perdit. aiā em̄ asportat
dyabolus. corpus comedunt vermes. 7 bona
tp̄alia diuidunt p̄ sanguinei. **Iob. Cui?** mel-
sem. i. carnem famelicus comedet. s. vermes. 7
ip̄m rapiet armatus. i. dyabolus capiet e? ani-
mam. et bibent sitientes diuitias eius. i. p̄ san-
guinei qui eas desiderant. **Luce. xij.** Stulte
hac nocte re. a te 7 que pas. cuius er. **¶** **Secū-**
dum ē priuatio omnium bonoz spiritualiuz. s.
meriti passionis xpi 7 suffragioz ecclie. ac eti-
am p̄prioz bonoz. **Mat. xxv.** Omni habēti
dabitur 7 abun. ab eo aut̄ qui nō habet 7 qd
videtur habere auf. ab eo. **¶** **Tercū** ē occur-
sus demonū. **Treno. j.** Omnes p̄secutores e?
apprehēderunt eaz inter angu. **Bern.** **Dani-**
ma quis erit ille pauor. cum tibi occurrēt ca-
teruatim illa teterrima mōstra videbis ad ca-
ius p̄fugies auxilium. **Hic** cadit exempluz il-
lius romani de quo di. **Grego. i.** dyalogo qui
in morte vertebat oculos. 7 clamabat petena

inducias vsq; mane et statim mortuus est.

Quartum ē inutilitas penarum quia per omnes penas quas patietur. nec purgabitur. nec misericordiam dei flectet. et si minimam de illis hic pateretur ab omnibus purgaretur et vitam eternam meretur. **Q**uintū est inaudita p̄fusio. nam omnia peccata eius denuda buntur. Danielis. vii. Iudicium sedit et libri ap̄ti sunt. i. cōscientie. Et qui nō fuit filius dei ad clamorem omnium ad furcas inferni suspē detur. et sic suspensus semper apparebit. Hier. xx. Cōfundantur vehementer. quia nō intellexerunt obprobrium sempiternū. **S**extum ē sepatio a deo et ab omnibus electis que erit p̄ncipal' pena i dānat'. Mat. xxv. Disce dite a me. **S**eptimum ē applicatio ad intolerabilia tormenta. Job. xxiij. Ab aquis nini us trāseunt ad calorem niniū. Apoc. viii. sūt in stagnis ignis et sulphuris. **S**ecūdo monemur vt vano gaudio mūdi fletum et tristitiam p̄ferem'. Et hoc p̄pter quatuor. **P**rimo q; nihil vel modicum durat. Job. xx. Gaudia ypocrite. i. mūdi adinstar puncti. quia totus mundus ē ypocrita. Exemplum hui' patet in xp̄o. Nā qn xp̄s sic fleuit fuit susceptus cū magna glia. s. in die palmar. et nō nisi quatuor diebus elapsis fuit summe p̄fusus et vituperatus. Nam cui prius vestimenta p̄sternebantur in via. ecce suis exuitur et fors sup ea mittitur. et cui prius ab omnibus ē clamatum Benedictus qui venit in nomine domini. statim postea dictum ē. vach qui destruis tēplū dei. Et a quo salus et sanctificatio tāq; a vero deo petebant' tāq; reus cum latronibus ad mortem fuit postmodum p̄demnatus. De h' habes in dñica ramis palmarum in principio. **S**ecundo quia gaudium mūdi dementat hominem et infatuat. ē em̄ sicut forte vinus. qd qui nescit tempore infatuatur. debet autē tempore memoria aduersorū. que in tali gaudio pluribus acciderunt. et que possunt accidere. Eccl. xj. In die honorū ne immemor sis malorum. Eccl. vij. Cor sapientis vbi tristitia ē. Cor stultorum vbi leticia. Ideo salomonem deseruit sua sapia quia leticiam ad gaudium mundi nō t̄pauit. nec p̄hibuit cor suum quin omni voluptate frueret'. Tristitia v̄o erudit. Eccl. vij. Velius ē ire ad domum luctus qd ad domum p̄niij. in illa em̄ finis cunctorum admo. homi. et vinēs eo. quid futurum sit. Et recte ibi finis cunctorū hominū edocetur. nā

diferfi sunt fines hominum. nā quorūdam fines sunt diuitie. quorūdam honores. quorūdam voluptates. quorūdam potentia. quorūdam filij et p̄sanguinei. et quorūdam finis est deus et bona opa. Isti fines apte monstrant' in moise. nā de omnibus diuitijs hō nihil secū portat nisi modicum calicium. Job. xxvij. Diues cum dormi. nihil secū aufe. Honores hominem totaliter derelinquūt. nā recōditur s̄ terra. vbi ab omnibus supeditatur. Hier. xxiij. Sepultura asini sepelietur putrefactus et piectus extra portas hierlm. Corp' v̄o qd ita delicate fuit nutritū sit cibus vermiū. Treno. iij. Qui nutriebant' in croceis amplexati sunt stercoza. Ia. iij. Subtus te sternetur tine: opimentum tuū erunt vermes. Potentia v̄o vndiq; subtrahit'. nā fasciatur vt puer. et inter duos lapides reponitur vel recluditur. ij. Vacha. ix. Is qui sibi videbatur fluctibus maris impare et montiū altitudines i statera appendere supra modū. i gestatorio portabatur. Filij v̄o et p̄sanguinei derelinquūt. Tren. j. Omnes ami. eius spreue. eam. Sola bona opa comitat'. Ambro. Sola misericordia comes ē defunctor'. Apoc. xiiij. Opa em̄ illoz sequunt' illos. Deus etiā mittit angelos p̄ aia ad celū referēda. Luce. xvj. Factus est vt moreretur medicus et portaretur ab angelis. Et sic patet q; solus deus et bona opa sūt p̄ fine habenda. cum in morte nō dereliquēt. Eccl. xij. Time deū et mādata eius observa hoc ē em̄ omnis hō. **T**ercio q; cū habentibus gaudia mundi fortuna perniciose ludit. Boe. Cū his quos elidē nitit'. s. fortuna. blā dissimā familiaritatē hz. Idē. Hūc p̄tinue ludim' ludū. rotā volubili orbe versam' infima sumis et summa infimis mutare gaudem'. Cuz his v̄o q; tristat' fortuna nullū p̄tubernium hz. **Q**uarto q; gaudium mūdi ad dolorosū sine adducit. Prouer. xiiij. Extrema gaudij luct' occupat. Quia vel homo dimittit gaudia. s. p̄ mortem. vel gaudium dimittit hoim' p̄ aduersam fortunā. Et vtrūq; est dolorosum. De primo Eccl. xli. Omnis q̄ amara ē memoria hōi pacē habēt i diuitijs et adhuc valenti cape cibū. De secūdo Boeti. Infelicissimū gen' diffortunij ē fuisse felices. Flet' v̄o et tristitia ducūt ad bonum finē. s. ad p̄solatōnē eternā. Mat. v. Beati qui lugēt quoniā ipi p̄solabunt'. **P** Et nota q; put ex scriptura sacra haberi potest. quintuplex est fle-

tus xpi qui signat quintuplicem fletum quez
in hac vita habere debemus. ¶ Primus est
fletus infantie. scz ex infantili necessitate. sicut
citat ecclia. **U**agit infans i ter arta posi. pre.
Sap. vii. Et primā vocē simile omnibz emi.
plo. Qui signat fletū quez habere debemus
p incolatu pntis miserie. **Aug.** In valle mise-
rie sumus in qua eo magis ē flendum quo mi-
nos flemus. **Isid.** Puer qui nascit a ploratu
incipit. nec ridere pōt. lacrimae sunt testes mi-
serie. statim natus plorat. nōdum loquitur. et
iam ē ppheta sue calamitatis. **I**sta miseria in-
cipit in natiuitate. in vita p̄tinuatur. 7 p̄tendi-
tur vsqz ad mortem. **I**deo vita humana flu-
uio p̄patur. **U**nde fluuius in principio et in
fine amaritudinē habet quia a mari oritur et
7 in mare regreditur. 7 in medio habet p̄tinu-
am labilitatem. **S**ic et natiuitas nra ē amara
quia caduca vita amarior quia labilis. mors
amarissima quia piculosa. ¶ **S**ecūdus est fle-
tus quo fleuit super lazarum mortuum ex im-
mēso amore ad vitam eum reuocando. qui
signat fletum quem habere debem⁹ sup istos
qui mortui sunt in peccatis. **Hiere. ix.** Quis
dabit capiti meo aquam et oculis meis fontē
lacrimarū et plorabo die ac nocte interfectos
populi mei. **Aug.** Multi male gemunt et ego
cōpassionē habeo his qui male gemunt. ami-
sit nūmum 7 gemit. amisit deum et non gemit
Eccl. xxij. Super mortuum plora defecit em̄
lux eius 7 super fatuum plora defecit em̄ sen-
sus eius. **E**t sequit. **L**uctus mortui septē di-
es. fatui autē 7 impij om̄es dies vite illoz. **E**x
quibus verbis habetur qz tres plorādi sunt.
scz mortuus. fatuus et impius: sed differēter.
Mortuus ē plorandus puo tempore. fatu⁹
toto tpe vite sue. impius i tota vita et post vi-
tam. ¶ **T**ercius est fletus. quo fleuit super ci-
uitatem ex nimia cōpassione. vt hic qui signi-
ficat fletum quez habere debemus. p calami-
tatibus miserorum. **ij. Cor. xi.** Quis infirma-
tur et ego nō in. quis scā. **zē. Job. xxx.** Flebā
quōdam super eo qui afflictus erat 7 cōpatie-
batur anima mea pauperi. **E**t ista passio fuit
amarior in xpo qz in aliquo alio. **E**t rō est qā
aliquando cōpassio causatur ex amore natu-
rali fm qd homo aliquem naturaliter diligit.
7 iō naturaliter hō cōpatitur hōi afflicto. im-
mo videt homo sed bestia crudelior qui ho-
mini nō cōdolet. sed quia amor iste parus ē.
iō puum mouet. **A**liquādo causatur ex amo-

re accidentali. fm qd homo diligit hominem
quadā amicitia tpali. 7 ex tali amore cōpatit
amico dolenti nō tm̄ quia homo s̄ etiaz quia
amic⁹ est. **I**ste amor magis mouet qz primus
Aliquando hō causatur ab amore sp̄iali. q
quis diligit hominē in deum 7 fm deus 7 iste
amor est maior qz primus 7 secundus. nō tm̄
qz facit duo corda vnū eē. vn̄ multitudis cre-
dentium erat cor vnum et aia vna. s̄ etiam qz
sint ambo vnus corporis mistici mēbra. et iō
si dolet mēbrum vnum cōpatunt et alia. **E**t
quia iste amor magis fuit in xpo qz in aliquo
alio. iō in eo fuit maior cōpassio. ¶ **Q**uartus
est fletus quo fleuit in cruce ex nimio dolore.
Hebre. v. **C**um clamore valido et lacri. offe-
rens exauditus ē pro sua reuerentia. **Q**ui si-
gnat planctum p̄p̄ctōis quem debent habe-
re illi qui in cruce penitentie sunt. **P̄s.** **L**ava-
bo p̄ singulas noctes. i. per singula peccata le-
ctum meum. i. cor meum et faciem meas. **S**ic
fleuit et lauit magdalena et mundata ē. **S**ic
fleuit et lauit petrus peccatum suum. **Luce.**
xxij. **E**gressus foras fleuit amare. **Q**uidā ri-
dent peccata sua 7 cū risu p̄itentur ea: 7 ideo
nō dolent ea. ¶ **Q**uintus fletus ē ex viscerosa
pietate quo christ⁹ fleuit super casus iude.
Unde augusti. in quodā sermone. **Q**uost re-
temptor delictum iude plorauit vt euāgeli-
sta ait. **A**uz vidisset eū turbatus est dixit vn⁹
ex vobis me tradet. quāta dī misericordia tra-
ditus p̄ traditore volz. p̄ditus p̄ d̄itore tur-
batur. p̄ qd datur intelligi qz debem⁹ flere p̄-
latos et clericos qn̄ cadunt. quia eoz casus ē
valde periculosus. **S**icut ei bonus sacerdos
vocatur angelus. **Malach. ij.** sic malus voca-
tur dyabolus. **Job. vij.** **R**ōne vos duodeciz
elegi. 7 vnus ex vo bis dyabolus ē. **U**nde cri-
so. **N**ihil tātum destruit ecclias dī sicut qz de-
rici detiores sunt laicis. **A**d idē **Hiero. di.**
vij. q. j. **Q**ualis. **E**t sic patet primū. ¶ **S**ecū-
do p̄dicatur euētus maloz. p̄ mentis excecati-
one. **U**nde ait. **E**t quidē in hac die tua i qua
gaudes. 7 fm carnē et nō fm sp̄m v̄inis. que
ad pacem tibi eueniunt. s̄. dinitie. delitie et ho-
nores. in quibus p̄sistit pax mūdi. que ē pax i-
ordinata. simulata et coinquinata siue iniqua
Inordinata ē qz dñs obedit seruo 7 superior
inferiori. s̄. anima corpori 7 ratio sensualitati.
Prouer. xxx. **P**er tria mouetur terra per ser-
uum cum regnauerit. per stultum cum satiat⁹
fuerit cibo 7 p̄ odiosam mulierem cum in ma-

In e e gely

trimonium assumpta fuerit. **I**ste seruus et stultus est corpus et odiosa mulier. que dominus regnat in homine assumitur in matrimonium et anima fit ancilla. Simulata est quia mundus paces videtur dare homini. et infert ei magnam guerram. scilicet cum deo. **J**ob. ix. Quis restitit ei et pacem habuit. Sic iudas dedit pacem christo et fecit eum capi. Talem pacem dedit iob ab herodi. **S**alue mi frater et apprehendens mentem eius cum alia manu infixit gladium in viscera eius. **R**egum. xx. Coinquinata est sine iniqua. quia pax mundi est de malis et turpibus. **P**rou. ij. Letantur cum malefice. et ex. in re. pessimis. **P**ropterea dicitur. **P**s. zelani super iniquos peccati. vi. Sic pacificati sunt herodes et pilatus super mortem christi. **H**anc pacem venit christus destruere. **L**uce. xij. Putatis quod venerim pacem mittere in terram. **N**on dico vobis sed separationem. **M**atth. x. dicitur. **N**on veni mittere pacem sed gladium. **H**ec pax claudit oculos mundanorum ne videant mala ventura super eos. **U**nsequitur. **Q**uoniam autem abscondita sunt ab oculis tuis. scilicet mala super te ventura. **E**t que sunt ista mala: ostendit dicitur. quia venient dies in te romane obsidionis. et circumdabunt te inimici tui super. romani principes vallo. scilicet per cathenationem factam de vallibus. id est de palis ligneis. **N**am vallus est palus. sed vallus est ista cathenatio facta de palis. **T**res enim aggeres sine fossata dicuntur fecisse **T**itus et vespasianus super hierusalem in circuitu eius. et in primo fecerunt vallum. **S**imiliter circumdabunt te per exercitum bellatorum circumquaque dispositum. et coangustabunt te undique scilicet per machinas et balistas undique erectas. et ad terram prosternent te. scilicet capiendo. et filios tuos qui in te sunt capiendo. occidendo et dispingendo. et non relinquent in te lapidem super lapidem. penitus et funditus destruendo. ut dicit **I**osephus. **E**t causam huius cladis et euerisionis subdit dicitur. **E**o quod non cognoueris tempus visitationis tue. **H**iere. viij. **D**ilutus in celo cognouit tempus suum. turtur et irundo et ciconia custodierunt tempus aduentus sui. plus autem me non cognouit iudicium domini. **E**t nota quod totum hoc quod christus predicat de euerisione hierusalem completum est ad literam. **P**ost euerisionem enim hierusalem redeuntibus romanis romani. iudei qui in speluncis et siluis latuerunt. redierunt ad civitatem et ceperunt loca sancta venerari et edificare. **Q**uod audientes romani miserunt hierusalem bellum adrianum qui funditus eam

euerit ita quod lapis super lapidem non remansit. **P**ostea dicitur helius edificavit modicam civitatem tunculam non in eodem loco: sed in loco ubi moderna hierusalem sita est. et a nomine suo helyam nominavit. et longo tempore sic dicta est. **Q**uod patet ex hoc quia locus in quo crucifixus est dominus. et ortus in quo sepultus est in medio civitatis sunt. autem erant extra. **E**t quo patet. quod romani sicut nabuchodonosor fuerunt flagella et virga dei contra indeos. **S**ed sicut pater quando verberavit filium usque ad mortem. percutit virgam in ignem. sic deus percutit romanos propter peccata sua et ab alijs flagellati fuerunt. et quasi presumpti. quia deus unum peccatorem per alios punit. **E**t nota quod hec euerio facta sunt in mense augusti. propter quod hoc euangelium legitur in mense augusti et recitatur. **Q**uod rationally autem ad nostram edificationem hec pertinent in anima peccatoris. et primo in vita. **S**ecundo in morte. **I**n vita quidem quia anima in peccato circumdatur in suggestionem et interiora propria concupiscentia. et exteriora ab alijs creaturis. **P**salmus. **C**ircumdantes circumdederunt me. **C**oangustatur in delectatione prosternitur in consensu et tunc capitur civitas anime et tunc etiam filij eius. scilicet boni motus vel mores si qui erant in ea repugnantes similiter prosternuntur. et non relinquetur in ea lapis super lapidem in consuetudine actionis. per quam paulatim anima misera tota dissoluitur. **I**ste ordo ponitur **J**ob. xvj. **C**ircumdederunt me lanceis suis. **E**cce primum. **L**ancee dyaboli sunt suggestiones eius. vulneravit lumbos meos. **E**cce secundum. **I**n delectatione enim peccati conculnerant lumbi tantum interiores anime. quam exteriores corporis. et effudit in terra viscera mea. **E**cce tertium. **V**iscera enim anime. id est affectus effundunt in terra in consensu. concidit vulnere me super vulnus. **E**cce quartum. **I**n morte autem peccator circumdatur a demonibus per horribiles visiones et interiores et exteriores. qui sunt parati rapere animam eius. **J**ob. xx. **V**adent et venient super eum horribiles. **C**oangustatur undique per peccatorum suorum recordationem que replicant ei demones ut inducant eum in desperationem. **S**ap. iij. **V**enient in recordationem peccatorum suorum timidi. **E**t ideo in morte non debent peccata sua reduci peccatori ad memoriam. sed solum misericordia dei et passio christi. et quomodo ad unum verbum percutit latronem. **P**rosternitur in corporis et anime dissolutione quando corpus

an oratio

in terram p̄icitur ⁊ anima in infernum simul
cum filiis suis. i. cum operibus suis. **Gene. iij.**
Puluis es ⁊ in puluere reuerteris. Lu. xvj.
Portuus ē diues ⁊ sepul. in infer. Nō relin-
quetur in eo lapis super lapidem. in pene so-
lutōne. in qua etiam d̄ minimis reddet rōnes
Matth. xvij. Nō exies inde. dō. no. qua. red.
Et bec om̄ia ideo euenient ei. quia nō ꝓgno-
uit tempus visitationis sue. nec in vita nec in
morte. D̄ carissimi timeamus et nos hāc euer-
sionem qui pluries visitationem eius ꝓtemp-
mus nec eam cognouimus. cuz tñ visitatio e⁹
circa nos multum melior ē q̄ circa iudeos.
¶ Ubi nota q̄ quatuor sunt valde peri-
culosa in peccatore. Primum ē insensibilitas
peccatoris. Si em̄ peccator cognoscēt quot
mala ꝓ peccatum incurrit et quot bona per-
dit. et in p̄nti et i futuro potius vellet mori q̄
peccare. Et ideo iusti qui hoc cognoscūt po-
tius eligunt tormenta et mortem q̄ peccare.
Dañ. xij. Melius ē mibi incidere i man⁹ ho-
minum q̄ derelinquere legem dei mei. ¶ Se-
cūndum ē ꝓtemptus medicine. Christus enim
parauit medicinas efficaces ad omnē moribū
anime expellēduz. s. sacramenta ecclesie quas
gratis mandauit dare. vt per impotentia nul-
lus excusaretur. Luce. x. Grat̄ accepistis gra-
tis date. Peccator aut̄ has medicinas ꝓtem-
nit. Psal. Om̄ne escā abomi. est anīa eorum.
¶ Tertium ē corruptio palati anime. Ha-
bet em̄ peccator ita corruptus palatū anime
q̄ mala sibi sapiunt bona. et bona sibi sapiūt
mala. Aug. palato nō sano pena ē panis q̄ sa-
no ē suauis. ⁊ oculis egris odiosa ē lux que pu-
ris est amabilis. Rume. xxi. Raufeat anima
nostra sup cibo isto lenissimo. ¶ Quartū est
induratio mentis qd̄ ē peius omnibus q̄ nec
verba nec verbera nec beneficia ꝓsunt. Exē-
plum de pbaraone. j. Regū. vj. Quare aggr-
uast̄ corda v̄ra sicut aggrauauit egyptū pba-
rao. Eccl. iij. Cor durum male habebit in ex-
tremis. ¶ Ubi sciēduz q̄ xpc̄ in decē
magnis beneficijs nos visitauit ⁊ quotidie vi-
sitat. que solū nobis xp̄ianis ꝓfert. ¶ Primum
ē quia de seruitute dyaboli nos eripuit. ⁊ re-
generauit in filios dei omnib⁹ alijs i eadē ser-
uitute relictis. Job. vj. Nemo pōt venire ad
me nisi pater qui misit me traxe. euz. Hoc to-
tum fit in baptisimo qui opat̄ in virtute passi-
onis xp̄i. in quo eripitur de seruitute dyabo-
li ⁊ fit fili⁹ dei. Coll. j. Qui eripuit nos de po-

testate tenebray ⁊ trā. ire. si. d. s. j. **Jo. iij. Ad-**
dece qualē caritatem dedit nobis deus vt fi-
lij dei nominemur ⁊ simus. Quia a xpo dicit̄
tur xp̄iani. ¶ Secūndum ē quia vinculis pec-
catorū nos absoluit o mnib⁹ alijs ligatis rema-
nētibus in peccatis. Est ei peccator magnis
catenis ligatus. ita q̄ nō possit ire quo vult.
sed ducatur quo nō vult. Prouer. v. Fumby
peccatorū suoz quisq̄ ꝓstringit. Un̄ aplūs
in p̄sona peccatorū ait. Ro. viij. Nō qd̄ vo-
lo bonū hoc ago sed qd̄ odi malū hoc facio.
Ab his vinculis nos absoluit sacerdotes vi-
ce xp̄i. Solo em̄ petro ⁊ successoribus ei⁹ da-
te sunt clauēs absoluendi peccata. Mathei.
xvj. Tibi dabo clauēs regni celoz et quodcū
q̄ sol. sup ter. erit solu. ⁊ in celis. Nota etiam
de leone de quo d̄r in Esopo. cui quidā extra-
xit spinam de pede qui postea ꝓdennatus et
leonibus traditus ad deuorādum. dictus leo
defendit eum. ¶ Tertium ē q̄ veste omniū vir-
tutū ⁊ donoz sp̄sū. nos induit omnibus alijs
remanētib⁹ nudis. Isa. xlix. His omib⁹ ve-
lut ornamento vestiēris. Hec ē illa vesti po-
limita quā Jacob. i. xpc̄ fecit ioseph. i. homi-
ni xp̄iano. Gen. xxxvj. Hec ē illa vestis que
fecit nos dignos p̄uio eterno quam ille nō
habēs expulsius ē de nuptijs. Matth. xxij. Et
nota hic q̄ quidā furantur hanc vestē. sicut
p̄latus furatus est tunicā incōsuetilem xp̄i il-
li. s. qui vadunt in vestimentis ouium. intrin-
secus aut̄ sunt lupi rapaces. vt ypocrite ⁊ he-
retici. Multi sunt sicut vulpes que habz op-
timū corium. ⁊ malas carnes. ¶ Quartū
ē quia in fide vera ⁊ doctrina nos instruit q̄
in nullo alio populo requiescunt nisi in nobis
quod est magnum beneficium. Ps. Non fe-
cit taliter omni natōi. ⁊ iudicia sua nō manife-
stauit eis. Facile ē xp̄iano saluari sed omnib⁹
alijs quasi impossibile vt dixit semel quedam
demoniaca. Et hoc quia nō sunt nutriti i ve-
ra fide. ¶ Quintū ē. quia corpus ⁊ sanguinē
suum nobis ad mādūcādūz sub specie panis
⁊ vini instituit. omnib⁹ alijs in solo pane cor-
porali relictis. qui ē in infinitū maioris ꝓtutis
q̄ māna vt patet in Job. vj. quia iste abus
dat vitā ꝓpetuā. sed nō māna. Si q̄s mādū.
ex hoc pane viuēt in eternum. Iste abus cōti-
net gratiam dei. sed nō manna. Item purgat
peccata sed nō manna. Item conuertit come-
dentem in seipsum ⁊ nō conuertitur in come-
dentem sicut manna. vt dicit Aug. ¶ Sextū

ē quia efficacissima medicamenta. cōtra om̄s anime morbos nobis reliquit. s. sacramēta ecclēsie omnibus alijs infirmantibus 7 morientibus sine aliqua medicina. **Ps.** Qui sanat omnes infirmitates tu. **In** nullo em̄ populo inuenitur aliqua medicina p̄tra peccatum. nisi in populo xp̄iano. **Aug.** Nō ē locus veri sacrificij in toto mundo extra ecclēz catholicā.

Septimum ē quia totam auctoritatem suā 7 vicarium suum in xp̄iano populo dereliquit. **Matth. xvj.** Tu es petrus et sup̄ hanc petram edificabo ecclēiam meam. Et tibi dabo claves regni celorum. **Petrus** at̄ pater et pastor ē ppli xp̄iani. **Omnes** aut̄ alijs spirituales a patre et xp̄i vicario sunt penitus destinati. **Luc.** Qui vos audit me audit.

Octauus est quia nos exules a ciuitate nostra quotidie in eam reducit omnibus extra dimissis. **Joh. xij.** Verum veniam et assu. vos ad meipm. vt vbi ego sum et vos sitis. **Nota** hic quandam reuerentiam faciebant quelli regi carolo qui per ip̄m reducti fuerāt ad terras suas. **j. Mach. j.** Felix dies i qua reuersus es ad terram tuam.

Nonum est quia heredes regni celestis nos fecit omnibus alijs hereditatis. et extra hereditatem regni celestis proiecit. **Matth. viij.** Multi venient ab oriente et occidente 7 recubent cum abraham. ysaac et iacob in regno celorum. **Filij** autem regni eijicientur in tenebras exteriores.

Decimum est quia thesaurum suuz scz meritum sue passionis nostris prelatis nobis dispensandū reliquit. vt patet in indulgētis que tātum valent quātum sonant. que solum in nostro populo inueniuntur. **Virtus** etiam sue oratōis que maxima ē solum applicatur nobis xp̄ianis. **Joh. xvij.** Ego p̄ eis rogo nō pro mundo. **Carissimi** ista sunt maxima 7 ineffabilia beneficia in quibus nos xp̄c visitauit et visitare nō cessat. **Et** quia ista beneficia non recognoscimus. imo ea contemnimus. iō sicut iudeos pluries dedit xp̄ianum populum in direptionem et dispersionem. vt patet in magnis persecutionibus quas passa ē ecclēsia. vt tpe toryle qui totam ytalā destruxit. **Temporibus** etiā nostris omnes ciuitates vltimarine xp̄ianorum capte 7 destructe a barbaris nationibus eis sicut iudei seruiunt sub tributo et quasi totus xp̄ianissimus populus in partibus vltimarum est extirpatus in quibus xp̄iana religio maxime florere solebat. nūc autem nostre

ciuitates a nobis ip̄is delentur et p̄sumuntur. per que apparet omnino q̄ deus est valde iratus nobis. et hoc ideo quia visitatōem eius nō cognoscimus. **Et** sic patet secundūz. **T**ercio ponitur reuerentia 7 honor a xp̄o templo exhibitus. quia ingressus in templū cepit eijcere emen. 7 ven. de illo. ad literam. **In** primo atrio templi fecerūt sacerdotes loca venalia. vbi venditores et campsores erāt. qd̄ ex auaricia fecerant. vt venientes ad templū haberent paratum quod sacrificarent. **Et** quia aliqui nō habebant vnde emerent posuerūt ibi numularios a quibus mutuo acciperēt pecuniam. **Et** quia fm̄ legem ad vsuram accōmodo dare nō debebant. iō prestabant sub nomine palliate vsure. s. sub nomine collibioz 7 dicitur collibia munuscula fructuū. **Et** ideo dicitur **Scriptum** est **Isa. lvj.** Domus mea do. oza. vo. vos aut̄ se. il. spe. latro. i. vsurarioz. **Est** ei vsurarius occultus latro qui facit hominē mori in balneo. **Hiere. vij.** Nūquid spelunca latronum facta ē domus mea in qua inuocatum ē nomen meum. **Et** nota q̄ hanc eiectionem oporteret q̄ dominus omni die faceret i ecclēsia. quia quotidie patrimonium crucifixi et beneficia ecclesiastica emuntur et venduntur. **Quod** ē maius peccatum q̄ vsura v̄ rapina. nam in tali venditōne emitur et vendit xp̄c. sicut res venalis. sicut iudas eum vendidit et sacerdotes et scribe ip̄m emerunt. 7 iōo parificatur peccatum symonie peccato inde: et sacerdotum qui occidit christū fecerunt. **Et** sic patet tertium et consequenter totum.

De epistola.

Sermo. lxxxv.

Sitis quoniam cū gentes essetis ad simulacra muta prout ducebamini cūtes. **j. Corinth. xij.** Ante aduentū xp̄i mūdus diuersis ydolis seruebat. sed p̄ gr̄az xp̄i. destructa sūt ydola et tunc alijs errores pullulare ceperunt quia em̄ xp̄c expressit tres esse in trinitate personas et vnā cētiam triū psonarum a qua omnia bona pcedunt hoc multi male intellexerunt ponēdo inequalitatē 7 maioritatē psonis 7 ponēdo q̄ qdā opa pcedunt ab vna psona 7 quedā ab alia ad qd̄ sequebat diuersitas i cētia. **Et** iō apls i p̄nti ep̄la hos errores eliminat. **In** qua quidē epistola quatuor

facit. **P**rimo ostendit qd ydolatrie et ois ma-
li principium actor est dyabolus in eo qd sug-
gerit 7 liberum arbitrium in eo qd p'sentit. **I**n
principio eple. **S**ecundo ostēdit qd spiritus
sanctus nō ē actor alicuius mali sed ē actor 7
principium omnis boni in eo qd ad bonū mo-
net. et dirigit. ibi. **I**deo notum vo. fa. qd ne. in
spū dei lo. d. anath. ie. et ne. pōt di. dñs ie. nisi
in spū. **T**ercio ostēdit qd gratie gratumfacien-
tes sunt a spūsancto 7 a tota trinitate in eo qd
ip̄as infundit. ibi. **D**ivi. aut gr̄arum sunt. idē
aut spūs et divi. ministra. zc. **Q**uarto osten-
dit qd etiā gr̄e gratisdate que dantur ad utili-
tatez ecclesie sunt a spiritusancto. i. eo qd ip̄as
etiam peccatoribus largit et tribuit. ibi. **U**ni-
cuiqz aut datur ma. s. ad utilita. alij quidem p
spiritum datur sermo sapientie zc. **P**ri-
mo ergo ostēdit apls qd ydolatrie 7 p̄ pleqns
omnis mali principium actor est dyabolus i
eo qd suggerit et libernz arbitriuz in eo qd cō-
sentit. **E**t hoc ē quod di. **S**citis quo. cū gen-
es. id est gentiliter viuetes. de nono em̄i corin-
thij p̄uerserant de ritu gentiliū ad fidem xp̄i
ad simulacra. put ducebamini. scz a dyabolo
suggerente et instigante. euntes. s. eratis p li-
berum arbitriū tali suggestioni dyabolice cō-
sentiebatis 7 ope implebatis. **S**ed nonne si-
mulacra dabant responsa. quō ergo erāt mu-
ta. **A**d quod dicēdum ē qd simulacra d se 7 a
se muta erant. **P**sal. **O**s habent 7 nō loquē-
tur. **S**ed interdūz demones in eis et per ea lo-
quebantur et dabant responsa. deo permittē-
te. quia peccata eorum hoc merebantur vt in
ydolis que colebant deciperentur et perirent
quia seruiebant creature potius q̄ creatori.
Circa hoc ergo notādum qd quicūqz gentili-
ter viuunt adhuc adorant simulacra. **S**enti-
liter aut viuunt 7 nō fm legem xp̄ianam qui-
cūqz p̄tra legem dei querunt diuitias. deliti-
as et honores et hmōi mundana. **E**t omnes
tales simulacra adorant. **R**am auari qui sup
omnia pecuniam querunt simulacrum ē nū-
mus in quo est crux quā mūdus adorat. **B**u-
losi autem simulacrum ē bolus. **L**uxuriosi af
simulacrum ē venter. **P**hilip. iij. **Q**uorū de-
venter est. **V**anigloriosi aut simulacrum est
honor mundanus. nō verus honor qui exhi-
betur in virtutis testimonium. sed honor mū-
danus qui est honor pannoz et equoz. **J**o.
xij. **D**ilexerunt gloriam hominū magis q̄ di-
Illud ḡ qd quisqz p̄tra omnibus diligit ē su-

deus. 7 suum simulacrum. vt dicit **A**ug. **O**m-
nis aut peccator istud in quo et p̄pter qd pec-
cat. p̄tra omnibus diligit 7 plus diligit q̄ deū
quia p̄tra mādatum di illud querit 7 opatur
7 perdit deum vt illud habeat in omnibz. **E**t
ideo omnis peccator ē quodam mō ydolatra
et simulacrum adorat. **Q**ui ergo filios vel pe-
cuniam vel quodcūqz aliud p̄tra omnibus diligit
id adorat. nam ex indiscreto amore ydo-
latria ortum habuit. **E**t iō aplus dicendo si-
mulacrum. omne malum dedit intelligi cuius
actor et principium ē dyabolus. 7 liberum ar-
bitrium hominis. **S**en. iij. **S**ubtus te erit ap-
petitus tuus et tu dominaberis istius. **E**t sic
patet primum. **S**ecundo ostēdit qd spiri-
tus sanctus non est actor alicuius mali. sed est
actor et principium omnis boni. **U**nde ait.
Ideo notum vobis facio qd nemo loquēs q̄-
cūqz modo loquendi siue cordis siue oris si-
ue opis in spiritu dei. i. a spiritu dei motus di-
cit aliquo mō loquendi. anathema ihu. i. diui-
sionē 7 sepatōem a ihu. hoc ē id ad quod se-
patur a ihu. sicut ē blasphemia vel aliud tale
Vel anathema ihu. i. diuisionem ihu. vt ihu
sit genitini casus. id est nō. d. ihm diuisum ali-
um. s. deum a patre vt fecit arrius. **C**ōtra quē
Aug. **V**eretrax non permisit diuidi filium su-
um. iij. **R**eg. iij. **E**t tu diuidis deum tuū. **I**dē
introducitur filium arrio loquentem et dicentē
Verberibus asperis laceratus sum sanguinē
meum fudi. aiā meam posui vt te mihi p̄iū-
gerem. 7 tu diuidis me. **N**ec dicit ihm diuisū
a patre vt sit solum homo vt facit iudeus et
saracenus. nec dicit opa ihu diuisa ab opibz
dei. **J**o. v. **Q**uicūqz pater fecerit hec 7 filius
similiter facit. **I**n eodē. xij. **P**ater in me ma-
ip̄e facit opera. **N**ulla ergo falsitas ē a spiri-
tusancto circa ihm: sed omnis veritas et nemo
potest dicere ore. s. proferendo 7 animo tenē-
do quod est prop̄ue dicere dominus hiesus.
id est qd hiesus sit dominus suus et omniuz ni-
si in spiritusanc. id est per spiritum sanctū hāc
interius docentem et cordi imprimentem. **J**o-
han. xvj. **C**um autem venerit spiritus iste ve-
ritatis docebit vos omnem veritatem. **S**ed
nonne aliquis posset dicere praua intentione
dominus hiesus. **A**d hoc dicendum qd dice-
re dupliciter samitur. vno modo large scilicet
pro enunciare voce quod non creditur corde
nec tenetur vel ostenditur opere. et hoc mo-
do non accipitur hic. **A**lio modo accipit stri-

Quamō p̄tra in ept̄a

27

et scilicet quando id quod profertur ore creditur corde et ostendit ope. et sic accipitur hic. Est ergo diligenter attendendum. quod dum aliquid in corde concipitur de deo et ista conceptum ulterius sentitur. tunc illud interius dicitur in corde quam aut tale dictum cordis exterius voce exprimitur vel signo vel quocumque modo. tunc magis dicitur. Quando homo quis ope ostendit sic se credere tunc totus homo est quasi in dicendo et de se toto lingua facit. Duo ergo primi modi et si sint a spiritu sancto. scilicet consentire et confiteri. tamen si ne tertio non introducantur in regnum celorum. **Matth. vii.** Non omnis qui dicit mihi domine domine intrabit in regnum celorum. sed qui fecerit voluntatem patris mei qui in celis est ipse intra. in regnum celorum. **Iaco. ij.** Fides sine operibus mortua est. Cum ergo omne bonum his tribus modis fiat scilicet corde ore et ope. et hec tria sint a spiritu sancto. patet quod spiritus sanctus est actor et principium omnis boni. Et sic patet quod nulla divisio est a spiritu sancto. nec divisio creatoris in se ut quidam dividunt. nec divisio creature a creatore quod fit per peccatum. quia cum spiritus sanctus sit amor. amor autem habeat unitatem. manifestum est quod nulla divisio a spiritu sancto est et nullum peccatum. quia omne peccatum dividit. nam dividit hominem a deo. **Isa. lix.** Iniquitates vestre dividunt vos et de. **Item** dividit ab angelis et a sanctis. **Item** dividit a congregatione fidelium. in qua non est merito sed solum numero. **Item** dividit a merito passionis christi et omnium sanctorum. et a bonis que fiunt in ecclesia ac etiam a propriis bonis. **Item** dividit animam a corpore. **Ro. vi.** Stipendia peccati mors. Et tandem dividit a regno celorum. **Matth. xxv.** Discedite a me maledicti. in ignem eternum. Et sic patet quod qui divisionem faciunt interius et omnibus. vel qui divisionem sequuntur non habent spiritum sanctum sed spiritum dyaboli qui primam divisionem fecit in celo et in paradiso. et primos rebelles ipse fecit. Et bene sicut propria operatio filii dei venientis in mundum fuit unire filios dei qui erant dispersi in una fide et in una ecclesia et in una operatione. ita dyaboli est dispergere et dividere. **Iob. i.** Fur non venit nisi ut mactet. et perdat. Imitantur autem istum qui sunt ex parte istius. **Sap. ij.** Similiter patet quod nemo talium potest dicere vere et proprie hiesus est dominus meus nisi spiritum habeat sicut veri christiani. mali autem christiani false dicunt hiesus est deus meus. Est enim falsa discrepatio vocis a re que per vocem significat. unde talis confessio est quasi negatio

Thi. j. Confitentur se nosse deum factis autem negant. Tales sunt similes militibus pilati. qui genuflectebant coram hiesu dicentes. Ave rex iudeorum. et percutit eum. Tales sunt significati per istum ficum habentem solum folia. cui christus maledixit. que statim aruit. **Matth. xxi.** **Sed** Tales videntur esse peiores saracenis quam ad quatuor. **Primo** quia saraceni negant christum verbo sed ista facto. Peius est enim factum quam verbum. **Secundo** quia saraceni ex ignorantia christum negant. Non enim sciunt ipsum esse verum deum et dominum. et si scirent. multi eorum salventur per bona opera. **Christiani** autem sciunt et credent hiesum esse dominum suum. et tamen ei negant debitum obsequium. quod maius malum videtur esse. **Exemplum** si duo homines negarent regi debitum obsequium. ita quod unus diceret. domine. Resco quomodo vobis debeam obsequium hoc exhibere. si enim scirem libenter vobis exhiberem. **Alter** vero diceret. vere scio. quod hoc obsequium vobis debeo. sed nolo exhibere. manifestum est quod secundus magis offenderet. **Tercio** quia saraceni legem suam observant. tales autem nulli legis esse videntur. quia nec christiani nec saraceni sunt. **Et ideo** tales sine lege peribunt. **Quarto** quia tales videntur esse apostote a fide quam ad rem fidei. **Videntur** etiam pium esse. eo quod in baptismo promiserunt renunciare dyabolo et pompis eius et malo christiano fides erit ad cumulum damnationis quia magis peccat christianus fornicando et alia que prohibentur in evangelio faciendo. quam saracenus. **Sicut** magis peccat religiosus quam secularis idem peccatum committendo. **Sicut** ergo status religionis si servetur est ad magnum meritum. et si non servetur ad cumulum damnationis. sic est de fidei christiano. quia si ipsam fidem servat infinita et inestimabilia bona inde consequetur. **Si** autem christianus fidem opere non impleat nihil boni consequetur. imo omnia que sunt fidei cedent sibi ad cumulum damnationis. **ij. Petri. ij.** Relinquit erat istis viam iusticie non cognoscere quam post agnitionem retrosum converti ab eo quod illis traditus est. **Et sic** patet secundum. **Tercio** ostendit quod gratie gratum facientes homines sunt a spiritu sancto. et a domino ihesu christo et a deo patre. quia ut dicit **Augustinus.** Indivisa sunt opera trinitatis. **Gratie** autem gratum facientes ordinantur. **Primo** hominem ad deum ipsum gratificando et iustificando. **Et hoc** est. **Divisiones** gratiarum sunt. homines scilicet gratificantium. **Idem** autem

spiritus istarum gratiarum. scilicet dator et divisor.
Quia quidam in maiori copia recipiunt ut apo-
stoli qui in tanta copia receperunt gratiam spi-
ritus sancti ut non possent amplius peccare. Si-
militer beata virgo. Quidam in maiori copia
recipiunt. nam peccare possunt et defacili pec-
cant. Quidam recipiunt ut in vno actu iustificen-
tur. vel in paucis ut latro de cruce. qui in vna
confessione fidei iustificatus est. Quidam reci-
piunt ut in multis bonis actibus iustificentur
ut paulus et magdalena. et multis alijs. Talis
divisio apparet Eph. iij. Unicuique vestrum
data est gratia secundum mensuram dei christi. Rom. xij
Habentes donationes secundum gratiam quam datus est nobis. dis-
tribuat. **¶** Secundo gratie gratumfacientes ordinant
hoiorem ad primum cui seruire faciunt propter deum.
Et hoc est. Divisiones ministracionum sunt. scilicet
propter deum. primo ministrat. Idem autem dominus
scilicet iesus christus omnia ministris suis abudantissi-
me administrans. j. Petri. iij. Si quis autem
ministrat tamquam virtute quam administrat deo. Nam
quidam ministrant populo in sacramento al-
taris et diuino officio. quidam in predicacione
verbi dei. quidam in prebendo necessaria vite.
quidam in deseruendo de persona sua. primo.
quidam in confortando et visitando et dando
bonum exemplum alijs. j. Cor. iij. Sic nos exi-
stimet homo ut minister christi et dispensator dei.
¶ Tercio gratie gratumfacientes ordinant ho-
minem ad seipsum. puta opus eius meritorium vite
eterne faciunt. Et hoc est. Et divisionum operacionum
sunt quibus diuersimode meremur. Nam
quidam plus meretur in vno et in eodem ope-
re. quidam minus ut patet de illa vidua mittente
te duo era minuta in gazophilatium. de qua
christus dixit. quod plus omnibus misit Lu. xxi.
Quidam meretur in vno opere. quidam in plu-
ribus. Quidam in dicendo. quidam in tacendo.
quidam in sanitate. quidam in infirmitate. et
sic de alijs. Ideo vero deus. scilicet pater qui ope-
ratur omnia supra dicta et omnia necessaria ad
salutem in omnibus. quod non dat vni dat
alteri. Isa. xxi. Omnia opera nostra operatur
es in nobis domine. Philip. ij. Qui operatur in vo-
luntate et perficitur per bonam voluntatem. Et sic per
ea que dixit. expressit trinitatem personarum
vnitatem vero essentie expressit in eo quod dixit. qui
operatur omnia in omnibus. Sic isaias postquam dixit ter-
secutus adiunxit dominus deus. **¶** Rotandum
ergo quod in hoc tercio membro ad tria monemur
¶ Primo ut gratiam nos iustificantes habere

nitamur per cognitam dispositionem. quod spiritus
sanctus paratus est cum omnibus dare. Jac.
j. Qui dat omnibus affluenter et non improp-
perat. Apoc. iij. Ego sto ad ostium et pulso si
quis aperuerit mihi introibo ad illum. propter
rea enim filius dei incarnatus est et mortuus et
resurrexit ut nos gratificaret et iustificaret. Ro-
ma. iij. Traditus est propter delicta nostra. id
est propter peccata nostra scilicet delenda et resurre-
xit propter iustificationem nostram. Ad hebraeos
nati sumus ut in gratia dei viuamus. Eccl. xij.
Time deum et mandata eius observa. hoc
est omnis homo. Ad hoc etiam prestat nobis vi-
tam. ut gratiam et misericordiam consequamur.
Isa. xxx. Propterea expectat deus ut mise-
reatur vestri. propterea enim angeli et omnis cre-
atura obsequuntur nobis ut per gratiam salutem
consequamur. Hebr. j. Omnes sunt admini-
stratores in ministerio in misericordia. propter eos qui bene ca-
salutis. **¶** Secundo monemur ut de gratijs
et bonis nobis a deo datis. primo obsequimur
Job. xij. Si ego laui pedes vestros dominus ma-
gister. et vos debetis alter alterius pedes lava-
re. Gal. vi. Alter alterius onera portate. et sic
adimplebitis legem christi. j. Petri. iij. Unus-
quisque secundum suam facultatem. sicut boni dispensator. misericordiam
dei. Agendo enim facta. primi nostra agimus.
quia deus retribuet nobis. Lu. x. Curam illi
habe. et si quid superogaueris ego cum rediero
reddam tibi. Ille vero seruus qui talentum et pecuniam
domini sui abscondit nec prestat eam primo pena-
tus est. ut patet Lu. xix. Proverb. xi. Qui ab-
scondit frumenta maledicet in populis. In eo-
dem. v. Deriuentur fontes tui foras et in pla-
teis tuis aquas diuide. Ad hoc nos inducit
omnes creature. quod omnia bona recepta a deo co-
municant nobis. ut sol lucem. terra fructum aquam
pisces. Ad hoc etiam ipse creator nos inducit
qui seipsum communicat et in natura et in gratia
et in gloria. **¶** Tercio monemur ut in gratia
nobis data. per bona opera fructificemus. Coll.
j. In omni opere bono fructificantes et crescen-
tes in scientia dei. Multi crescunt solum in persona
sed in virtute et gratia decrescunt. Isaie. lxx. Pu-
er centum annorum morietur. Hierem. xxiij. Scribe vir-
tutum sterile. quod in diebus suis non prosperabit. Eccl. x.
In pigritijs humiliabitur stigmatio. id est virtutes di-
spolite in homine regentes et peregretes ipsum deum
stant et annihilant per non operari. Sicut ho-
mo amittit visum. si diu stet in carcere. nihil vi-
dens. et si homo comederet solum lac perderet

dentis. Nota de ficulnea de qua dixit dñs e^o colono vt succideret eam. qz nō ferebat fructū iam p tres annos qui respondens ait. **Dimitte eam etiam hoc anno vsqz dñi so. ar. il. 7 mit. ster. et si fr. fru. bene. si aut nō in fu. scam. Lu. xiiij.** Tres anni sunt tria tempora. s. ante leges sub lege et in gratia. **Iste** tercius annus ē tps gratie plenū omni bono fimo. i. omī bona pi- gredine spūaliū bonoz qz xpc ē passus ex cu- mis passione magna virtus ad bene agenduz nobis emanauit. celū est apertū. dimittūt pec- cata. bulla gratie dei est apta. et oīa breuē sūt parata. Quicunqz ergo illo tercio anno. i. tē- pote gratie non fructificat. debet amputari et ī ignem mitti. **Matth. viij.** Omis arbor q nō fa- cit fructū bonū excidetur et in ignem mittet. **Et sic patet** tercius. **¶ Quarto ostendit qz** etiaz gratie que gratis dant ad vtilitatē eccle- sie dāt et a spūsancto sunt. **Et circa hoc duo** facit. **¶ Prō** ostendit differentiaz istius gra- tie ad precedentem scz gratum facientem di- cens. **Unicuiqz scz** membroz ecclesie dāt ma-ifestatio spūs id est gratia aliqua p quam vi- detur 7 apparet i eo esse spūsanctus. etiam si nō habeatur. et h nō ad. p. priū meritū. sed ad vtilitatem ecclesie 7 aliorū. et sic notat duplex differentia gratie gratis date ad gratiam gra- tum facientem. **Prima** est qz ista facit habe- re spūsanctum. et si non manifestat qz ha- beat. hec vero facit apparere. qz insit. etia si nō habeatur. **Secunda** ē qz ista est ad habentis meritū ordinata. hec aut aut ad ecclesie vtilita- tem. etiam si habens eā nihil mereat. **¶ Se- cūdo** distinguit multiplicē dñi gratie gratis date. di. **Alij** quidem dāt sermo sapi. p spū- tum sanctū. i. gratia predicandi 7 docendi ea q ad sapiētiam ptinent scz eterna in premiū in- stis reposita. q non inuenit in terra suauit vi- uentū. **Ioh. xxxvij.** **Alij** sermo scientie fm eū- dem spūtu id est gratia pdicandi ea q ad sci- entiam ptinent. scz ad rectam cōuersationē in- his t. palibus et in nocte hui mundi. **Un** p. mi pdicatores. s. qui pdicant ea q ad sapiēti- am pertinent soli comparant. **Secundi** vero lune. **Isti** em mētibus iam clavis p gratiaz tā- qz sol diei irradiant. **Isti** aut tenebrosaz hui- vite noctē illuminant. **Gene. j.** **Fecit** de^o duo luminaria lu. ma. vt pisset diei. et lu. min^o vt p. ref. noc. **Alteri** fides in eodem spūtu. i. ser- mo fidei. vel gratia docendi que pertinent ad fidem. **Fides** em ipa est de gratis gratūfaciē-

tibus. dei em donum est vt dicit apost. **Ep̄. ij.** **Hoc** donum vel gratia monet prelatos pe- trus habere d. **Parati** semp oī poscenti vos reddere ratōez de ea q in vobis est fide 7 spe **Alij** gratia sanitatum. s. pferendarum in vno spūtu. qz si a natura potuissent haberi tñ nō habebantur. vel nō eodem modo. vel vbi na- tura nō poterat sed deficiebat. **Matth. x.** **In-** firmos curate. mortuos suscite. leprosos mū- date. demones eijcite. **Alij** opatio virtutuz. i. miraculorum q fiunt oīno contra et supra cō- munem cursum nature. **Et** de due vltime g- tie dantur ad cōfirmandum sermonē predica- tionis sapientie 7 scientie 7 fidei de quibus vi- ctum est. **Marci. xvij.** **Signa** aut eos qui cre. h se. in no. m. eij. demo. lin. lo. no. ser. tol. zc. **Alij** dāt ppheta. i. gratia predicandi futura qd ē progatiua magna. **Actu. xij.** **Erant** aut in ec- clesia antiochie pphete 7 doctores. **Alij** dāt discretio spūtuū. i. gratia discernēdi int spūs cū aliquid suggerint. vtrum boni vel mali sint et hoc est multum necessariū qz ipse satbanas trāfiguratur in angelum lucis. vt dicit apls. ij. **Cor. j.** **Ioh. iij.** **Nolite** credere oī spūtu s. pbate si spūs ex deo sint. hāc grām eua nō hā- buit que dyabolo pmittente incredibilia sta- tim credidit. **Alij** dantur genera linguaz. i. g- tia loquendi in diuersis ydeomatibus ppue. **Actu. ij.** **Reperunt** loqui varijs linguis. **Alij** datur interpretatio sermonū. i. gratia interp- tandi sermonē ignotum 7 obscurū p planuz 7 notum. **Hoc** donū habuit daniel qui interp- tatus est scripturam regi. **Hec** aut opat oīa vnus atqz idem spūs diuidens omīa supradi- cta dona. put sibi placet. **Ro. ix.** **Non** ē curē- tis neqz volentis sed dei miserentis. **Et** sic pa- tet quartum et sequenter totum.

¶ Dñica. xj. de euan. sermo. lxxxvj.

¶ Irit hiesus ad quosdam qui in se confidebant tā- qz iusti 7 aspabant ceteros. para- bolam illam duo hoīes ascenderunt ī templū vt orarent. **Lu. xvij.** **Sic** dicit beatus **Aug^o.** **In** malis operibz iniquitas exercetur vt fiant supbia ho etā opibz bonis insidiatur vt pere- ant. **Un** h singulare habet supbia qz bonis opibz cōiuncta ipa perire facit. **Exemplū** h^o ptz in lucifero qui fuit in oibz pfectus. **Ezech. xxiij.** **In** signaculum similitudinis. scz deiple- nus sapia 7 pfect^o decore. in paradiso fuisse. oīs

multas fecimus. et dicit illis. Amen dico vo-
 bis nunq̄ noni vos. **T**ercius est q̄ cet̄os
 aspernabantur quod ē valde impium cuz so-
 lum deus intueat cor 7 in corde cōsistat boni-
 tas et malicia hoīs. q̄ cū de corde creant co-
 gitatōes male. furta. homicidia. et cetera ma-
 la vt dicit **Matth. xv.** Lignet q̄ neminē ma-
 lum possumus iudicare. **I**tem q̄ apparet ma-
 lus 7 est malus in conspectu hominū est bon⁹
 et predestinatus in conspectu dei. **Nā** eo tpe
 quo magdalēa erat peccatrix iudas erat apo-
 stolus et faciebat miracula. et tñ ista erat p̄de-
 stinata ad vitam 7 iudas p̄scitus ad mortē.
Et ideo frequenter aliter videt̄ deo q̄ nobis
Boetius. Hoc qd̄ tu iustissimum et equissi-
 mum putas omnia scienti prouidentie diuer-
 sum videtur. **I**tem sicut hō subito p̄ vnūz co-
 gitatum malum malus fit. ita subito p̄ vnā
 veram contritiōem fit bonus. et recipit gratiaz
 spiritus sancti. **U**nd̄ sup̄ illud **Act. ij.** Factus
 est re. de celo sonus di. glo. **R**escit tarda moli-
 mina spiritus sancti. **Nū** ergo vt dicit **Iob. xij.**
 homo mutet̄ cōtinue 7 nunq̄ in eodē statu p̄-
 manet. de nemine possumus iudicare vtrum
 bonus vel malus sit. **S**icut de fluuio velocit̄
 currente nō possumus dicere hec aqua ē hic
 quia ante q̄ verbū sit cōpletū recessit. **C**eterū
 opa hoīm bene possumus iudicare bona vel
 mala esse. q̄ de apertis peccatis licet nob̄ iu-
 dicare q̄ mala sint. sed ipm̄ facientem nos nō
 possumus malū iudicare nisi ptunc quando
 mala facit. **E**t ideo p̄hibet̄ nobis omino p̄xi-
 mū iudicare 7 spernere. **Iuē. vj.** Nolite iudi-
 care 7 non iudicabimini. nolite condemnare 7
 nō cōdemnabimini. **Isa. xxij.** Et qui spernis
 nōne 7 ip̄e sperneris. **E**t sic p̄ p̄mū. **S**e-
 cundo ponit̄ ip̄a p̄bola in qua p̄bansei 7 pu-
 blicani oratio describitur. **P**hansei erant q̄-
 dam secta inter iudeos ab alijs in quibusdam
 obseruantijs diuisi sic dicti a phares qd̄ ē di-
 uisio habebāt eī i manu 7 i frōte mēbranas vl̄
 cartas in quibus erat descriptus decalog⁹ in
 signam q̄ p̄cepta habenda sunt ante oculos
 cordis p̄ iugem memoriā et in manu p̄ opm̄
 adimpletōem. **V**t spinas ferebāt in simbrys
 pallioꝝ vt pungerent eos dñ̄ incederet et re-
 cordarentur mandatorūz dei 7 sic tota religio
 eoz erat in apparentia 7 sup̄stitione. **E**t erant
 p̄bansei maioris reputatiōis in vita inter iu-
 deos sicut monachi inter ch̄istianos. **P**ubli-
 cani aut̄ dicebant̄ quasi publice exercentes ar-

tes et mercationes quib⁹ peccatū non deorat.
Un̄ publicani quasi publice peccātes. **E**rāt
 aut̄ apparentis malicie sicut p̄bansei apparen-
 tis bonitatis. **D**e his igitur duob⁹. sc̄z p̄bani-
 seo et publicano est p̄ns p̄bola in qua oratio
 vtriusq̄ describit̄. et p̄mo oratio p̄bansei. q̄
 habuit bonū p̄ncipiū q̄ ad templū locū san-
 ctum ascendit. **C**h̄ristiani ergo qui ad ecclesiā
 non vadunt ad regratiandū deo p̄ beneficijs
 receptis vt p̄banseus fecit. nec ad petendum
 indulgentias p̄ cōmissis vt publicanus. nulli-
 us legis esse vident̄. et peiores sunt omni nati-
 oni. et ideo sicut canes sine lege penbunt 7 ex-
 tra p̄iciēt̄. **A**poc. xij. **F**ores canes et vene-
 fici. **I**tem habuit bonū p̄ncipiū. q̄ bona
 tentōe ascendit. sc̄z vt oraret. quod est contra
 multos qui vadūt ad ecclesiā ad cōfabulā-
 dum et loquendū. **Q**uidā vadunt ad viden-
 dum mulieres. et mulieres vadunt vt videan-
 tur. et ideo vt aspiciant̄ attente vadunt pur-
 purate 7 cooperte valde vt dyabolus q̄ appa-
 ruit beato martino. **E**t sic ecclesia q̄ deberet el-
 se locus orationū sit spectaculum p̄cor̄. **E**t
 qui debuerant p̄ indulgentia p̄cor̄ ire pec-
 cata multa incurunt. **E**t vnde de⁹ debuit ho-
 norari dyabolus exaltat̄. **E**t qm̄ maior deu-
 otio vel religio debet haberi. sc̄z in solennitati-
 bus tunc huiusmodi vana permissio sus obser-
 uantur. **P**ropter qd̄ dicitur. **Isa. j.** kalendas
 vestras et solennitates vestras odiuit anīa mea
In eodem. **ij.** Decalūabit domin⁹ filias syō
 p̄ eo q̄ ambulauerunt extento collo 7 nutib⁹
 oculorum ibant. **S**ed habuit malum modū
 q̄ fatue et superbe orauit. 7 malū finem q̄ cō-
 demnatus discessit. vnde debuit iustificat⁹ re-
 cedere. **F**uit aut̄ eius oratio primo p̄sum-
 ptuosa. quia stans apud se orabat quasi d̄ su-
 is meritis confidens. **U**nde status corporis
 in eo elatōem significabat mentis. q̄ di. **N**on
 oportet me genuflectere p̄ aliquo quā plen⁹
 sum omnibus 7 abundo. **C**ontra qd̄ **A**po. iij
Dicit̄ q̄ diues suz 7 locupletat⁹ 7 nllī? egeo 7
 nescis q̄ tu es miser 7 miserabilis 7 pauper 7
 cecus et nudus. **S**ecdo fuit effrontuosa. q̄
 gratias ago tibi. q̄ d. **N**ō habeo cōsciā ali-
 cuius p̄cti. et iō nō peto veniaz s̄ apta fronte
 sto coram te referens gr̄tias. **C**ontra qd̄ **R**o.
 iij. **D**ēs pec. et egent gr̄a dei. **T**ercio fuit su-
 perba 7 vane glorioza q̄ non suz sic ceteri ho-
 minū rapt. iniuf. adul. **D**ue em̄ sunt partes iu-
 sticie. vt ait **Aug⁹.** s. decliare a malo 7 facē bo-

*Principium
 Primum quod sunt
 et secundum quod sunt
 Beneficentia
 28:*

*malicia dei phanisei
 et finis*

*oro fuit d. 7
 79*

num. Primam partem ostendit se habere cum di. Non sum sicut ceteri homines. Secunda parte ostendit se habere cum subdit. ieiuno his in sabbatho. decima de omnibus que possideo. Ubi nota quod omnis peccator est raptor iniustus et adulter in omni peccato committit furtum iniusticiam et adulterium. Raptor est qui auferat que solius dei est auferit ei et dat dyabolo. Iniustus est qui cum ipse sit seruus empticius dei eius sanguine emptus ipse subtrahit se ab eius seruitio et seruit dyabolo eius inimico. Adulter est qui deserto deo qui est proprius sponsus anime cum dyabolo fornicat. Et ideo excludit a se hec tria omnem radicem peccati a se excludit. Item nota quod homo duo habet a deo. scilicet se et sua. et ideo tanquam feudarius debet se et sua a deo recognoscere se tenere. In eo enim quod bis in septimana ieiunabat. ostendit se deo facere sacrificium de corpore suo dum ad eius honorem corpus per ieiunium macerabat. In eo vero quod decimas omnium soluebat ostendit omnia bona quae cumque habebat a deo recognoscere se tenere. In eo vero quod ad templum venerat ad orandum et gratias referebat ostendit per se et omnibus suis deo omagium facere tanquam domino. et per consequens ostendit se in omnibus perfectus esse et mandata dei seruare. Et hoc est. Gratias tibi ago. quia non sum sicut ceteri homines. quod ego sum solus bonus ceteri autem in comparatione mei sunt mali potuit saltem dixisse sicut multi hominum non sum. etc.

¶ Quatuor quippe sunt species superbie. ut dicitur. Beda. Prima est cum quis bonum quod habet a se habere et non a deo existimat. Contra quod apostolus. I. Cor. iij. Quid habes quod non accepisti autem accepisti quid gloriaris quasi non accepisti. Hanc habuit nabuchodonosor qui ait. Nonne habet babilon ciuitas ista magna quam ego edificavi in robore fortitudinis mee. Danie. iij. Et ideo conuersus est in bestiam. quia sicut bestia deum non cognouit. Unde statim subdit ibidem. Ab hominibus eijcient te et fenuz ut bos comedes donec scies quod excelsus dominet super uniuersam terram in regno hominum. ¶ Secunda est cum quis bonum quod habet putat per meritis suis a deo sibi datum quod extinguit materiam gratie. quia sicut dicitur. apostolus. Ro. xj. Si autem gratia dei iam non ex operibus. alioquin gratia iam non est gratia. Hanc habuit lucifer. qui ex operibus et meritis suis uoluit super omnes creaturas sibi principatum dari. et ideo peccatus est in infernum. quia qui uolebat in omnibus plesse. subter omnia fuit temerarius. Isa. xliij. Qui dice-

bas in corde tuo. in celum conscendam supra astra celi exaltabo solum meum. ueritatem ad infernum detraheris in profundum lacu. ¶ Tercia est cum quis iactat se et uult uideri. habere quod non habet quibus maius precium est uideri et non esse quam esse et non uideri ut dicitur per prophetam. Habebant ypocrite. Math. xxiij. Et uobis scribe et pharisei ypocrite. qui similes estis sepulchrali. que a foris spe. appa. ho. intrin. autem ple. sunt os. mor. ¶ Quarta est cum quis despectis ceteris appetit singulariter uideri habere quod non habet. Hanc habuit iste phariseus qui reputauit se singulariter iustus. et ideo hodie singulariter in toto mundo predicat superbus et iniustus. ut qui uoluit singulariter bonum parere singulariter predicetur malus. quia de se superbis resistit. Jac. iij. ¶ Quarto oratio pharisei fuit contumeliosa quia non sum uel etiam hic publicanus. q. d. Iste etiam publicanus est de numero supradictorum. scilicet raptorum iniustorum et adulterorum. et per consequens orando contumelias ei inferebat. Ps. Oratio eius statim peccatum. ¶ Quinto fuit mendosa. quia ea que dixit se non habere habebat. et quae dixit se habere non habebat. Nam dixit se non esse raptorem. et bonitatem et gloriam que est solius dei rapiebat. Lu. xvij. Nemo bonus nisi solus deus. Isa. xli. Gloriam meam alteri non dabo. Item dixit se non esse iniustum. et publicanum temere iudicauit. et de numero malorum dixit ipsum esse. in quo magna iniusticia consistit. Item dixit se non esse adulterum et ipse cum superbia que est uxor dyaboli adulterium commisit. dimissa humilitate que debet esse uxor cuiuslibet iusti. Sap. viij. Hanc quesui mihi sponsam assumere. Item dixit se ieiunare et ipse sicut lupus uento uane glorie pascebat. Osee. xij. Efraim pascit uentum. Et ideo ieiunio dyaboli ieiunabat. Ps. Qui a cibis abstinent et pura agunt demones imitantur quibus cibis spiritus absens et culpa se per adest. Item dicebat se decimas offerre omnium. et ipsam decimam bonorum operum deo non attribuebat. sed ipse sibi iniusticiam suam attribuebat tanquam principio et de ipsa uanam gloriam querebat tanquam finem. Huius oppositum facimus dum initium et finem bonorum operum deo attribuimus qui est alpha et omega principium et finis omnium. Apocali. j. ¶ Sexto fuit fatuosa. quia sicut ubi humilitas ibi sapia. ut dicitur Pro. xvi. ita ubi superbia ibi stulticia. Et hoc apparet quatuor ad sex. ¶ Primo quod or-

Daniel .7.

4° h^o sup^o

nem suam inordinate incepit. s. a gratianū acti
one. **D**issa em̄ que est valde ordinata oratio
incipit a confiteor. et terminat a deo gratias.
Ro. xiiij. **Q**ue a deo sunt ordiata sunt. **E**t iō
oratio istius non fuit a deo. qz n̄ fuit ordiata.
Inchoanda est em̄ oratio in consideratiōe et
confessione peccatorū. **P**rouer. xvij. **I**ust⁹ a
principio est accusator sui. **E**t hoc em̄ humi-
liatur 7 compungitur in lamētis. 7 p̄ cōseq̄ns
oratio eius ascendit ad deū. **E**ccli. xxxv. **O**ra-
tio humiliantis se nubes penetrat. **S**ecundo
qz bonitatem dei nimis artauit. naz em̄ q̄ vult
omnes hoīes saluos fieri et non dat spiritum
ad mensuram. et dat omnibus affluēt. credi-
dit solum se fecisse bonum. et solum se spiritu
ambulare et eius bonitatem sibi largitam fuis-
se. ac si quis crederet qz sol in domo sua tantū
luceret. **B**ern. **P**olo vt nusq̄ arbitreris solē
iusticie apparere et lucere nisi in cella tua.

Tercio qz de magna equitate gaudet di-
cens. **N**on sum sicut ceteri hominū. qd̄ tale ē
ac si quis gauderet qz esset monstrū in natura
Quarto qz ipse venerat ad orandum et nō
orat s̄ laudat se dicens. **G**ratias ago tibi do-
mine qz nō sum sicut ceteri hominū quod ē
stultum. sc̄z se laudare coram deo quia no-
uit. **S**ecus esset coram hoībus qui ignorant
facta aliorum. **Q**uinto qz infirmitates su-
as abscondit ei. a quo sanari deberet dicens se
se nullum morbum habere. qz dixit nō suz ra-
ptor iniustus neqz adulter. **B**oeti. **S**i operā
medicantis expectas oportet vt vulnus dete-
gas. **P**rouer. xxvij. **Q**ui abscondit scelera
sua n̄ diugetur. **S**exto qz elemosinā petit⁹
diuitias suas ostentat. qd̄ tale ē ac si quis iret
petendo elemosinam manibus plenis aureis.
In oratione em̄ homo petit a deo elemosinā
spiritualium bonorum. **E**t ideo debet facere
sicut pauperes qui ostendunt omēs miseras
suas 7 magis ostēdunt se miseros q̄ sunt. **E**t
sic patet oratio pharisei que fuit p̄sumptuo-
sa effrontuosa superba ptumeliosa mēdosa
et fatuosa. **A** **S**ecundo describitur ora-
tio publicani que fuit p̄ contrariū bona. **N**az
fuit timorosa pudorosa dolorosa accusatoria
vera 7 sapientia plena. **P**rimo fuit timoro-
sa qz p̄pter multitudinē peccatorum timebat
appropinquare sanctis. et ideo a longe stabat
quod est cōtra multos qui cognoscunt se ma-
gnos peccatores 7 sedent iuxta altare 7 iuxta
sacerdotes. **E**t nota hic de oīa quem dñs in-

terfecit qz tetigit arcam. ij. **R**egū. vj. **H**ic ca-
dit exemplū quod recitat beatus **S**ieg⁹. i dy-
alogo. de illa dñā: que cū de nocte polluta esset
a viro. iuit de mane ad dedicationem oratorij
sancti sebastiani 7 tetigit reliquias eius. 7 sta-
tim inuasa est a dyabolo. **S**ecundo fuit pu-
dorosa. qz nō audebat oculos ad celum leua-
re. quia celi agmina per peccata offenderat. et
celum amiserat ideo p̄ verecūdia nō audebat
celum respicere. **U**nde ecclesia cantat. nō suz
dignus videre altitudinem celi p̄ multitudie
iniquitatis mee. **T**ercio fuit dolorosa. qz p̄-
cutiebat pectus suam. sub quo est cor. qd̄ ma-
gno dolore p̄cutiebat interius magis q̄ pect⁹
exten⁹. **V**ere peccator debet sume dolere qz
p̄ tamodico bono amittit tot bona 7 incurrit
tot pessima mala. **S**ic voluit magdalena 7 p̄-
cussa fuit in corde. **Q**uarto fuit sui accusa-
toria. qz solum accusabat se et reū reputabat.
Ps. **Q**uoniam iniquitatē meam ego cogno-
sco. ij. **R**egum. xxij. **E**go sū qui peccaui ego
iniquē egi. **Q**uinto fuit vera. qz sicut habe-
bat in corde. ita loquebat ore. 7 sicut erat inte-
rius. ita ostendebat se exten⁹. **E**ccli. xiiij. **N**ō
confundaris p̄ anima tua dicere verum: qd̄ ē
contra multos qui stant in ecclesia ad orandū
et aliud habent interius q̄ quod ostendunt
exteriorius. quia recipiunt osculū pacis et nolūt
pacem. et dicunt. **D**imitte nobis debita n̄ra
sicut et nos dimittim⁹ debitoribus no. et tñ n̄
dimittunt suis offensibus offensas. **E**t iō
non recedunt iustificati sicut hic publicanus
quia eis nihil dimittitur. sed huic publicano
oīa sunt dimissa. in q̄ p̄sare debē⁹ magnā dei
misericordiam in humilez publicanū. **N**ō au-
dz publicanus appropinquare 7 de⁹ appropi-
quat. nō audet ad celum respicere. 7 de⁹ respe-
ctu misericordie eū respiciat. penas a se exigit 7
de⁹ ei parcat. culpam suam cognoscit 7 deus ei
ignoscit. **S**ic hūilis nō audet appropinquare
vt deus appropinquet. nō aspiciat vt de⁹ aspi-
ciat. premit conscientia s̄ spem subleuat. pec-
tit pectus 7 penas a se exigit. vt deus parcat.
cōfiter vt de⁹ ignoscat. **I**gnoscat deus vt ille
agnoscat. **S**exto fuit sapia plena qd̄ p̄z q̄-
tū ad sex opa sapiētis. **B** **Q**uā ad sapiē-
tem ptinet primo seipm̄ considerare. **P**rou.
xvij. **O**culi stultoz in finibz terre. sapientz at
oculi in capite suo. **S**ic iste oculos contine-
nebat submissos ad cōsiderandū pessimū in q̄
fuerat. **S**ecdo facta sua ad debitū finē or-

oro. p̄. fuit 6. c.

dinando. quia sapientis est ordinare. j. **Coz.**
xiiij. Omnia fm ordinem fiant in vobis. Sic
ille orationem suā optime ordinavit ad iustifi-
catōnē et veniā consequendam. qz descendit
iustificatus in domū suam. **Tercio** ad sapi-
entem ptinet a malo recedere 7 ad bonū ap-
propinquare. **Job. xx viij.** Timere deū ipsum
est sapientia et recedere a malo intelligentia.
Sic iste recessit a peccatis 7 venit ad oratiōz
Quarto ad sapientem ptinet res iusto p-
cio appreciari. nā ad sapientem ptinet vnam
quāqz rem tanti existimare quanti habenda
est. **Sic** iste existimavit dū melius oim puta-
uit gratiam dei habere 7 ei reconciliari. Et iō
omnibus dimissis iuit ad templū p gratia dei
habendam quā secū rportavit. **Mat. xiiij.** Si
mille ē regnū celoꝝ homi ne. querenti bo. mar.
inuenta aut vna pcosa mar. ven. om. q̄ ha. 7 e.
eam. **Quinto** ad sapientē ptinet vltimūz
finem considerare. nam sapientia de altissima
causa ē. s. de deo q̄ ē vltim⁹ finis. **Sap. vj.** Co-
gitare em̄ de ista sensus est cōsumatus. **Hie-**
re. ix. In hoc gloriē qui gloriatur scire 7 nos-
se me. **Sic** ille vltimū finem in sua oratione cō-
sideravit. s. deo cōiungi cui homo in oratione
coniungit. Nam vt dicit damascenus. Ora-
tio est mētis ascensus in deum. Unde oranti-
bus apls spūs sanctus sup eos venit. **Se-**
xto ad sapientem ptinet meliora eligere. **Uñ**
apostolus d. qz sapientes sunt bene et multū
cōsiliatini vt meliora eligant. **Proū. xi.** Ubi
multa cōsilia ibi multa salus. **Sic** ille meli⁹ ele-
git. s. seipm̄ hic punire et iudicare. Unde p-
cutiebat pectus suam se reum dicens. j. **Coz.**
xj. Si nosmetipos diiudicemus nō vtiqz iu-
dicemur. **Uñ Aug⁹.** Dñe hic vre hic seca.
vt in eternum mihi parcas. Et sic ptz ozo pu-
blicani. q̄ ita fuit fulta bonis. sicut oratio pha-
risei malis. **Eccli. xxxij.** **Uñ** contra vnū ma-
lum contra bonum. **Iuxta** magnā vallē semp
magnus mons ē. Et sic ptz scdm. **Tercō** in-
fertur vtriusqz orationis finis. qz publicanus
fuit iustificatus. ppter humilem orōnē. phari-
seo ppter supbiam suā remanente in fecibz su-
is. **Ubi** est argumentū qz melior est peccator
hūilis qz iustus supbus. **Aug⁹.** Audeo dice-
re superbis esse vtile in aliquod apertū mani-
festum pccm̄ incidere. vt sibi displiceāt qui iā
sibi placēdo ceciderāt. **Salubri⁹** ei petrus di-
splicuit sibi qñ fletit qz placuerat qñ negavit
In fine aut reddit rationē huius diuersitatis

cum qua infert sententiam generalē d. qz oīs q̄
se exaltat humiliabit. et e conuerso. q̄ inia ē su-
mata coram deo 7 scripta 7 publicata in mun-
do. qz omis q̄ se hūiliat coraz oculis pprijs. ex-
altabitur coram oculis dei 7 in presenti et i fu-
turo. **Et** qui modicū humiliat modicū exalta-
tur. et qui multū multū. et qui nihil nihil. **Qz**
em̄ christus se sup omēs hūiliavit. iō sup om-
nes est exaltatus. **Pbi. ij.** Semetipm̄ exmani-
uit. **Et** sequit. **Propter** qd̄ deus exaltavit il-
lū. **Et** quia beata xgo p⁹ xpm̄ sup omēs hūili-
avit se. ideo p⁹ xps sup omēs exaltata fuit. **An. j.**
Quia re. hu. an. sue. **Et** qz iohānes p⁹ christū
sup omnes se humiliavit. ideo a xpo sup omēs
est exaltatus 7 cōmendatus. **Et** qz acbab mo-
dicū se humiliavit. qz forinsecus ambulans di-
missō capite indut⁹ alicio. iō de⁹ parz ipz exal-
tauit dñs vsqz ad mortē sniaz deiectōis. **ij.**
Regum. xvij. **Nonne** vidisti acbab humilia-
tū coram me ppter quod nō inducam malum
in dieb⁹ eius. **Et** e conuerso de supbia. quia
qui multū supbit multū deprimif. 7 qui mo-
dicum modicū. **Quia** namqz lucifer multum
supbiuit multū fuit depressus cū tota comiti-
ua sua. **Et** similiter primi parentes qui sentē-
tiam grauissimā in se 7 sua posteritate recepe-
rūt. **Et** qz nabuchodonosor minus supbiuit
min⁹ fuit depressus. s. septē ānis quib⁹ stetit cū
bestijs. 7 p⁹ ea rstitit⁹ ē. vt ptz. **Dan. iij.** **Qui**
at iaczi mo n̄ pē cadē. **Et** sic ptz totū d euan.

De epistola. sermo. lxxvij.

Quod facio vo-
bis euangelium qd̄ pdicavi vobis
j. **Coz. xv.** **Hec** est pars secunda
tot⁹ prime epistole coz. **In** qua postqz egit
de donis spūs sancti. agit de resurrectione mor-
tuoꝝ. 7 qz resurrectio xpi ē causa nostre resur-
rectionis. qz vt dicit infra. si xpc resurrexit et
nos resurgemus. iō pbata xpi resurrectōe. p-
bata erit et nostra. **Et** idcirco p̄io in hac epi-
stola. pbat christi resurrectionem. in qua qua-
tor facit. qz em̄ anteqz xpc resurgeret. resurre-
ctio mortuoꝝ erat vald⁹ difficil ad credēdū. et
apud multos quasi impossibilis videbat. p̄t
quod p quoddā dictū dei. **Exo. iij.** christ⁹ eaz
pbat dicens. **Ego** sum deus abrahā deus
ysaac deus iacob. **Nō** ē deus mortuoꝝ s̄ vi-
uentiū. **Ideo** apls in hac pte primo ponit p-
logū in q̄ reddit auditores beniuolos 7 attē-
tos ad pbationem resurrectionis audiendū.

In principio epistole. Secundo ipsam xpi resurrectionem. probat per scripturas que sunt testimonium ad credendum. ibi. Tradidi enim vobis in primis. quod et accepi quoniam xpc mort. est. Tercio idem. probat per testimonium multorum qui viderunt xpm resuscitatum. et per suum. quia etiam paulus ipm vidit quorum testimonium nullatenus est spernendum. ibi. Et quia visus est cephe. et per hoc videntur. Quarto ostendit quod suum testimonium est idoneum ad credendum. ibi. Gratia dei sum id quod sum et gratia eius in me vacua non fuerit. **P**rimo ergo ponit quendam prologum in quo reddit auditores beniuolos et attentos dicit. Notum facio vobis fratres scilicet in fide et dilectione euangelium. id est bonam et veram et salubrem annuntiationem. Et nota quod euangelium aliquando sumit stricte. per his tantum quoniam in quatuor euangelistis continentur. aliquando euangelium nunciatio appellatur per quam puenitur ad regnum eternum. et sic accipitur hic. glo. super illud. Marci. j. Initium euangelij. euangelij est nunciatio per quam proprie ad regnum celorum et ad remissionem peccatorum puenit. dicit ergo. Notum vobis facio euangelium quod predicavi vobis scilicet alis. quod et accepistis. id est acceptastis. in quo et statis scilicet in ipso pferendo per gratiam fidei et dilectionis dei. per quod et saluamini. scilicet iam in spe et tandem saluandi in re. si tamen tenens tanquam memores et attentos quare predicauerim vobis. id est quod fine. quia vt vos lucraretur xpc. ij. Cor. xij. Non quoniam vestra sed vos nisi frustra credidistis. quod non tenuisse quomodo predicavi est frustra credidisse quod est magnam dampnum. **H**aymo. Frustra credit qui ab ipa fide per modum recedit. Nota ergo quod in hac parte ad duo monemur. scilicet ad audiendum verbum dei et ad obseruandum et tenendum opus. **P**rimo monemur ad audiendum euangelium. id est bonam annuntiationem. id est est verbum dei. Et hoc propter quoniam bona que facit in audiente. **P**rimo illuminat intellectum de credendis. de sperandis. de amandis. de agendis. et de omnibus necessarijs ad salutem. Act. xx. Non enim subterfugi quo minus annuntiarem vobis omne consilium dei. **P**salmista. Lucerna pedibus meis verbum tuum et lumen semitis meis. **S**ecundo facit recipere fidem que est fundamentum omnium bonorum. et nihil est hoc sine ipa. Roma. x. Ergo. fides est ex auditu. auditus autem per verbum dei. per quam anima desponsatur xpc. Osee. ij. Sponsabo te mihi in fide. **T**ercio inflammat affectum. In predicatone enim monstrat quod deus

est summum et perfectum bonum. omnia bona in se continent. **D**ia alia bona sunt bona fallacia et imperfecta. et ideo animus auditorum accendit ad ipsum super omnia diligendum quia bonum non mouet voluntatem nisi cognitum. cognitum autem mouet. quia vt dicit philosophus. Bonum est quod omnia appetunt. **H**oc optime patet Act. x. vbi dicitur. quod loquente petro cecidit spiritus sanctus super omnes qui audierunt verbum. **Q**uarto monet ad penitentiam. **P**redicator enim ostendit mala que peccator per peccatum incurrit. que sunt infinita. et bona que perdit que similiter sunt infinita. **O**stendit etiam quod vile et bestiale et periculosum est in peccato manere quia si moreretur statim ad inferna descenderet. que omni considerans peccator nisi sit omnino bestia conteritur et redit ad penitentiam. Act. ij. **H**is auditis compuncti sunt corde et dixerunt ad petrum et reliquos apostolos. Quid faciemus fratres. Et ait petrus. Penitentiam agite. **H**oc est contra multos qui dicunt. quare vado ad predicationem ex quo non facio quod dicitur. **E**go scio quid debeo facere. **T**alis erat quia frequenter homo compungitur in predicatone vt dictum est. et venit malus ad predicatorem et redit bonus cum bono proposito. **Q**uinto facit temporalia contemnere. **I**n predicatone enim ostendit quod omnia temporalia scilicet diuitie delicie et honores etc. ducunt ad dolorosum finem. quia vel homo dimittit ea per mortem. vel ipa dimittit eum per aduersam fortunam. et quod quicumque ipa dimittit habebit bona eterna. quod considerans homo sapiens contemnit et relinquit ea. **S**ic apostoli audientes xpm predicare omnia dereliquerunt. Mat. xix. Ecce nos reliquimus et secimus te. **S**ecundo monemur ad tenendum et standum per opus in sermone dei et per propter quatuor. **P**rimo quia nisi in sermone dei inzi maneamus omnia bona frustrantur in nobis et gloria dei et passio xpi et merita sanctorum et sacra ecclesie et dona et virtutes et bona nature et fortune et gratie. ac etiam bona que fecerunt breuiter omnia sunt frustra et non includunt debitum finem permanere in sermone dei. **E**ccl. ix. Qui offen. in vno mul. bo. p. det. **S**ecundo quia permanetia in sermone dei facit discipulum xpi quod est magis quam esse cardiale pape. **J**oh. viij. Si man. in ser. m. x. disci. mei erit. **T**ercio facit bonorum liberum. **J**oh. viij. Si manseritis in sermone me. et disci. mei erit. et cognoscetis veritates et veritas liberabit vos. **Q**uia real. obseruantia enipit hominem de seruitute dyaboli et viciorum et transferret libertatem glie filiorum dei. **G**all. iij. Itaque non su-

*John dei
ling. lo. fac. in
audiente*

mus ancille filij s̄ li. q̄ li. christ⁹ nos li. Quod
sic patet. Sicut dicit p̄bus. Liber est qui est
causa sui. S̄ r̄uus autē ē q̄ ē cā alterius q̄ non
opat̄ sibi s̄ d̄no. Et s̄m hūc modum obser-
uans sermonem dei. ē liber. q̄ oīa bona que fa-
cit sunt sua. j. Ro. ij. Omnia vestra sunt vos
autem ch̄ulti. xpc̄ autē dei. Peccator autē oīa
perdet. q̄ animam auferit dyabolus. corpus
comedunt vermes. et bona temporalia auferūt
consanguinei. et sic est causa alterius. ¶ **Q̄r-**
to facit hōiem immortalem. Job. viij. Si q̄s
sermonem meū seruauerit mortem nō gusta-
bit in eternum. sed transit de morte ad vitam.
Quia mors nature cōuertit̄ in vitam glorie.
Et ideo non debet dici q̄ mouat̄. s̄ q̄ tunc in-
cipit viuere. q̄ vt dicit p̄bus quādo introdu-
citur p̄fectior et nobilior forma et abijcit̄ imp̄-
fectior talis nō debet dici corruptio s̄ genera-
tio. vt q̄n̄ corpi hūano infunditur anima ratō
nal. q̄nis aīa sensitua et vegetatiua corrupan-
tur. t̄n̄ dicit̄ q̄ tunc homo generat̄. Et sic p̄z
primū. ¶ **S̄cdo** xpī resurrectōez. p̄bat p̄ scri-
pturas dicens. Tradidi. n. vobis in primis. i.
inter p̄ima et maria que vobis p̄dicauī. s̄ fuit
it̄ vnū sc̄z q̄ xpc̄ mortuus ē p̄ pct̄is nostris. et
sepultus et tertia die resurrexit sicut scripture
testant̄. Nam de ei⁹ morte **Isaias** et **Hieremi-**
as testant̄ aperte. et s̄l̄t̄ **Daniel** qui ait. Post
lxx. ebdomadas occidet̄ xpc̄ **Danie. ix.** De se-
pultura dicit̄ **Isa. liij.** Dabit̄ impios p̄ sepul-
tura et diuites p̄ morte sua. In eodē. xj. Erit
sepulcz̄ eius gloriozum. De resurrectiōe ho-
dicit̄ **Osee. vj.** Viuificabit nos post duos di-
es et in die tertia suscitabit nos. Et sic p̄z sc̄dz
¶ **Tercio** postq̄ p̄banit̄ xpī resurrectōem
per scripturas. p̄bat eandem p̄ testimonium.
hōim dicens. q̄ xpc̄ post resurrectōem. visus
est cephe. i. petro. vt p̄z **Lu. xxij.** et post hoc
vndecim. vt p̄z **Job. xx.** Deinde visus ē pl̄
q̄s quingentis fratribus sil̄ ex quibus mlti ma-
nent vsq̄ adhuc. p̄mpti si opus est ad testifi-
candam hoc. Quidam dōmuerunt. i. mortui
sunt. hoc ex euangelio ostendi nō potest. De-
inde visus est iacobo. nec pōt̄ s̄ ostēdi ex euā-
gelio. Et dicit̄ hic iacobus fuisse iacobus al-
p̄bet̄ qui fuit ep̄ns hierosolomitānus de quo
di. **Haymo.** q̄ in pasceue d̄uouit se nō come-
sturam donec videret xpm̄ a mortuis resusci-
tatum. Deinde visus ē apl̄is omnibus et hoc
in die ascensionis vt p̄z **Mar. xvj.** et **Actu. j.**
Et nota hic q̄ nō facit mentionē de apparitō

nibus que facte sunt mulieribus. q̄ olim mu-
lieres nō recipiebant̄ in testimonium. Nouis-
sime autē omnū apostolorū visus est et mihi.
vt p̄z **Actu. ix.** Dicit̄ ananias. Salue frat̄ do-
minus noster hiesus xpc̄ misit me qui apparu-
it tibi in via qua veniebas tanq̄s abortiuo. q̄
di. Bene dico nouissime quia abortiuus suz
inter apostolos. Vocat̄ se abortiuū quia q̄li
extra tempus natus est. et q̄ violentē natus
et quasi coact⁹ cōuersus ad dominum. vel q̄
minor alijs cōsideratōe status p̄terenti. Et s̄
est quod subdit. Ego sum minim⁹ apostolo-
rum. s̄m tempus successionem qui non sum
dignus vocari apostolus. q̄ p̄secutus suz ec-
clesiam dei. **Act. ix.** Saulus adhuc spi. mi. et
ce. in dis. do. ¶ **Moraliter** ex hoc secūdo et ter-
cio mēbro ad nostrā edificatōem tria recipere
debemus. ¶ **Primū** est vt pct̄m summe ca-
ueamus et detestemur. quia p̄ ip̄o delēdo mor-
tuus ē filius dei. **Ro. iij.** Traditus ē p̄pter de-
licta nostra. et resur. p̄pter iū. Dicit̄ de adam
q̄ videns abel filium suum mortuū et conside-
rans q̄ nisi peccasset non fuisset mortuus fle-
uit pct̄m suum centum annis. in quadā valle
se tanq̄s in carcere recollocās. quāto ḡ magis
debemus abhorere peccatū. cuz filius dei sit
p̄ ip̄o mortu⁹. Nos et ex pct̄o q̄tuor mortes
incurimus. **¶ Prima** ē vita amara q̄ in
hac valle miserie viuim⁹ q̄ morti equipatur
Eccli. xxx. Velior ē mors q̄s vita amara. De
q̄ dicitur **Genesis. ij.** Quacūq̄ die comede-
ris ex eo. morte moueris. i. amare viuere inci-
pies. ¶ **Secunda** ē sepatio gratie dei ab ania
p̄ culpā. p̄pter qd̄ oēs nascimur filij ire. vt di.
iob. ¶ **Tercia** ē sepatio aie a corpe. p̄pter qd̄
oēs mouimur. **Ro. vj.** Stipendia pct̄i mōis.
¶ **Quarta** ē sepatio aie a deo et a vita beata
omnes istas quatuor mortes incurimus per
peccatum factuz per primos parentes. et id o
multum debemus timere peccare. quia si pe-
cauerimus omnes istas quatuor mortes pe-
iores sine comparatione sentiemus et maxime
quartam scilicet separationem anime a deo et
vita beata. quia cum hoc deputabimur sup-
plicijs eternis q̄nis supplicium eternum prin-
cipaliter consistat in separatione anime a deo
vt dic. **Crisostomus.** Quod supplicium non
incurimus ex primorum parentum peccato.
sed ex proprijs peccatis. quia qui solum cum
peccato primorum parentum mortui sunt de
tali separatione nullam penam habēt. ¶ **Se**

cundum est vt christo moriamur sepeliamur
et resurgamus. **F** **P**rius debemus mori
cū christo in cruce penitentie. **Matth. xvj.** Si
quis vult venire post me abneget semetipm.
i. vitam carnalem. 7 tollat crucem suā scz pe
nitentie 7 sequatur me. **Sicut** faciebat apłus
qui dicebat. christo cōfixus sum cruci **Galla.**
ij. Et iterum. **Ego** em̄ stigmata dñi nr̄i hiesu
xp̄i i corpore meo porto. **Gal. vj.** Et ad h̄ vt pe
nitentia sit facilior debemus de omnibz ama
ris 7 duris q̄ xp̄c. p nobis sustinuit facere vñ
fascē et in corde nro ponere. **Can. j.** Fascicul⁹
mirre dilectus meus mihi inter vbera mea cō
morabit. Et tñc omnia amara hui⁹ vite dul
corant 7 omnē passionem patienter feremus.
Breg⁹. Si passio dñi ad memoriā reuocet
tur. nihil est a deo dux qd non equo anio to
leret. **Quod** figuratus fuit qñ filij israhel ve
nientes in marath inuenerūt ibi aqs amaras
quas nō potuerunt bibere. 7 dñs oñdit moy
si signū quod mittens moyses in aquas staz
dulcorate sunt **Exo. xv.** **¶** Secundo debe
mus sepeliri cū christo. vt sicut aia christi ad
inferos descendit corpore cum tumulo rema
nente. ita 7 nos debemus ad infernum p ani
mi cogitationem ire. **Isa. xxxvij.** Ego dixi in
dumidio diez meoz vadam ad portas inferi
debemus em̄ quotidie cogitare penarum in
ferni acerbitatē. **De** qua dicit **Iob. xxij.** Ab
aquis nimis transiunt ad calozē nimū. **Ps**
Ignis grando nix glacies spiritus pcellaruz
ps calicis eoz. Et penarum inferni eternita
tes. **Matth. xxv.** Ibunt hi in suppliciu eternū.
Et iudicij vltimi horribilitatē. **Hiero.** Siue
comedā. siue bibā siue aliud quid facio semp
illa vox horribilis sonat in auribus meis. sur
gite mortui venite ad iudiciū. **Ecc̄i. vij.** De
morare nouissima tua et in eternum non pec.
¶ Tercio debemus resurgere cū christo. i. in
nouitate vite gratie ambulare. **Ro. vj.** Quō
xp̄s resurrexit a mortuis p gloriā patris ita et
nos in nouitate vite ambulemus. **Sunt** mul
ti qui postq̄ mortui fuerint in peccatis nūq̄
volunt resurgere. **Prover. xxvj.** Sicut ostiu
vertitur in card. suo sic piger in lectulo suo. i.
in concupiscentia carnis sue. **Contra** q̄s apo
stolus ad **Eph̄. ij.** Surge qui dormis 7 extur
ge a mortuis 7 illu. te xp̄c. Surgamus ḡ i tri
duo cū xp̄o. i. in vera cōtritoē. pura cōfessione.
et pfecta satisfatione. Surgamus et immor

tales cum xp̄o. vt nō amplius peccatorū mor
te pessima moriamur. **Ro. vj.** Christus resur
gens a mortuis iam nō morit. **¶** Terciu
qd debemus accipere vt resurrectionem no
stram. pbemus sicut et christus pbauit suam
Probauit aut christus resurrectionē suā tri
pliciter scz p ostensionem vulnerum. **Iob. xx.**
Ostendit eis latus 7 manus. **Per** palpatoz
carnis. **Lu. xxij.** Palpate 7 videte. Et p co
mestionem faui mellis. 7 partis piscis assi. **Ibi**
dem. Habetis hic aliquid qd manducet. at
illi obtulerunt ei partem piscis assi 7 fauū mel
lis. **¶** **Tria** em̄ sunt signa q̄ quis vere
surrexit a morte culpe 7 peccati. **¶** Primum
est ostensio vulnerum. i. peccatoz. **Si** em̄ pec
cata pure 7 clare ostenderit sacerdoti si
gnū est q̄ vere resurrexerim⁹. **Iob. j.** Si con
fiteamur peccata nostra. fidelis et iustus ē. vt
remittat nobis peccata nostra. **Prover. xxv.**
Qui abscondit scelera sua nō diriget. qui
aut cōfessus fuerit 7 reliquerit ea misericordi
am consequetur. **¶** Scdm̄ ē palpatis carnis
qñ em̄ hō pmittit se palpare a penis in carne
sua 7 ab aduersis i filijs 7 amicis suis. 7 ab ad
uersa fortuna sua in rebz suis 7 nō murmurat
signū ē q̄ vere resurrexit. **In** oibz istis tribz p
misit se palpare iob et in oibz nō peccauit ne
q̄ stultum qd cōtra deū locut⁹ ē. **Iob. j.** Sed
qñ murmurat in aduersis vt filij israhel. q̄ sta
tim vt defec̄ eis aq̄ murmurauerūt cōtra moy
sen dicentes. vtinam mortui essem⁹ i egipto si
gnū ē q̄ n̄ resurrexit. **¶** Terciu ē comestio qz
si comedit fauū mell. i. verbū dei qd ē cib̄ anie
Matth. iij. Non in so. pa. vi. ho. h̄ in oī verbo
qd pcedit exore dei. **Qd** palato sano ē super
mel dulce. **Ps.** Dulcia fa. me. elo. tu. su. m.
ori meo. **Comedit** etiā piscē assuz. i. xp̄m assa
tū in lig crucis scz in sacro altaris 7 h̄ digne. si
gnū ē q̄ vere resurrexit. **Qui** aut neutz digne
comedit signū ē q̄ non resurrexit. quia nisi is
qui de graui surgit infirmitate confortet cibo
moritur. **Et** nota hic de aiali n̄ ruminante. de
quo non poterat fieri sacrificiuz deo. nec erat
cibus aptus populo dei. 7 significat q̄ iste qui
verbum dei non masticat sed deglutit. et cor
pus christi nō diiudicat neq̄ discernit ab ali
is cibus nō ē de plo dei. nec potest deo sacrifi
care. **Et** sic p̄z terciū. **¶** Qrto ostendit sui te
stimonij ydoneitatē. quia licet ratione stat⁹ p

predicationis. dñi vero p̄dicatoris dat virtu-
tem cōpungendi cor. **Ps.** Ecce dabit voci
sue vocem virtutis. ita q̄ peccator in ip̄o ver-
bo p̄dicatoris cōpungit ⁊ ad deū redit. **Act.**
ij. His auditis compuncti sunt corde ⁊ dixe-
rūt ad petrū ⁊ ad reliquos apostolos. Quid
faciemus viri fratres. **Per** subtractiones aut̄
talīs virtutis dicit deus cor peccatoris indu-
rare. **Exo. iij.** Ego indurabo cor pharaonis.
et non dimittet populum. Quod ē signū ma-
gne ire dei quādo homo in p̄dicatione nullo
modo cōteritur. Quosdam ducit ad se p̄ gra-
mes infirmitates. **Ps.** Multi sunt infirmi po-
stera accelerauerunt. Quosdam p̄ aduersa et
variā tribulationum genera. **Osee. vj.** In tri-
bulatione sua mane cōsurgens ad me. Quos-
dam p̄ p̄spera. **Ps.** Confit. ti. cū benefeceris
ei. Quia vt dicit **Boeti.** Deus facit sicut bo-
nus medicus qui vnicuiq̄ tribuit sicut sibi ex
pedire cernit. Nam quidam fraguntur in ad-
uersis et quidam dissoluuntur in p̄speris. ⁊ q̄-
dam in dignitate pereunt. ⁊ quidam in digni-
tate saluantur et sic de alijs. et ideo p̄ diuersa et
multa ducit ad se saluandos. Nam omnes sal-
uandos ducit ⁊ attrahit ad se ex gratia speci-
ali. **Job. vj.** Nō potest venire ad me nisi pa-
ter qui misit me tra. eum. **Tercō** ponit de-
p̄catio intercessorū pro sanitate recipienda. quia
deprecabantur eum vt imponat illi manus. i.
cōferat virtutem et sanitatem. **Ubi** notandū
q̄ p̄ istum surdum ⁊ mutum peccator intelligi-
tur. qui per se ad deū accedere non potest. id
oportet vt adducatur. nec p̄ se potest gratiaz
impetrare. eo q̄ inimicus dei est. gratie autem
conceduntur amicis. et ideo oportet vt amici
dei p̄ ip̄o orent. **Job. xliij.** Seruus meus iob
orabit pro vobis. faciem eius suscipiam vt nō
vobis imputet stulticia. Et ideo quotidie pe-
ccatores cōuertuntur et recipiunt gratiam dei
q̄ quotidie ecclesia iustorū rogat pro eis deus
Ideo conuersus est paulus q̄ stephanus p̄
eo rogauit vt dicit **Aug.** Et ideo aug. cōuer-
sus est et recepit gratiam dei q̄ mater eius p̄
ip̄o rogauit. Unde iusti non solum sanitate.
aie sed etiam dilationem sententie dei impe-
trant peccatoribz. vt p̄t̄ in exēplo quod chri-
stus posuit d̄ colono. qui impetrauit a dño ne
ficulneā isto anno abscinderet. **Lu. xij.** Opti-
mum ē ergo habere amicitiam seruorū dei. et
cum eis habitare quia angeli dei nō potuerūt
submergere sodomiaz ⁊ alias ciuitates donec

loth habitauit in eis. et p̄misit deus parcere
omnibus illis ciuitatibz propter decē bonos
sibi fuissent inuente. vt patet. **Gene. xviij.** Si
gnificatur autem peccator per surdum ⁊ mu-
tum vt dicit **Theophilus.** Sic facit dyabo-
lus peccatorem. nam facit eum mutum ne cō-
siliū vel auxilium a deo et sanctis petat vel
p̄c̄ta cōfiteat. Facit eū surdū ne p̄dicatōez et
v̄bū dei audiat in quo possit medelam anime
sue inuenire. **Ps.** Os habent ⁊ non loquen-
tur aures habent ⁊ non audient. **In** **Te**
re ⁊ totaliter dyabolus surdum facit peccato-
rem q̄sum ad sex. **¶** Primo q̄ vocē vni-
uersitatis creaturarum clamātium vt deus di-
ligatur super omnia non audit **Aug.** Dñe
celum terra mare ⁊ omnia que in eis sunt di-
cunt mihi. vt amem te. nec cessant hoc dicere.
omnibus vt sint inexcusabiles. hanc vocē pec-
cator non audit. quia plus amat terrena q̄ de-
um. **¶** Secūdo q̄ vocem clamoris mie san-
guinis christi non audit quaz petre audierūt
⁊ scisse sunt vt patet **Matth. xxvij.** sed vocem
clamoris vindicte sanguinis abel bñ audit q̄
v̄lcisci vult ⁊ non misereri. **Hebreo. xij.** Acces-
sistis ad med. test. no. bic. ⁊ sang. asper. melius
lo. q̄ abel. Videte ne recusetis loquentem.
Sanguis enim abel clamat vindictam q̄ ab-
sorptus est a terra. **Hic** cadit exemplum isti
domine que recollegit sanguinem in vita. dñz
interficeretur vir eius. quem postea ostende-
ret filio vt v̄lcisceretur ne faceret pacem cum
homicida. id est dyabolo. sic fecit terra de san-
guine abel que aperiens se suscepit eum in si-
gnum vindicte et clamans vindictam. **Gene-**
sis quarto. Ecce vox sanguis fratris tui abel
clamat ad me de terra. Sed sanguis christi n̄
est absorptus a terra. sed statim redijt ad cor-
pus clamans misericordiam in signum q̄ par-
cebat omnibus. **Luce. vicesimotercō.** Pater
dimitte illis quia nesciunt quid faciūt. **¶** Ter-
cio quia illam tubam horribilem quam mor-
tū audient. et ideo resurgens ipse non audit.
salicet. Surgite mortui ⁊ venite ad iudicium
quam iusti semper audiunt. **Hiero.** Sine co-
medam siue bibam siue aliud quid faci. semp
vi. resona. in au. me. il. tu. ter. surgite mort. v.
ad iudicium. Sed sic agit quasi sit in eternum
victurus. ⁊ claudit oculos atq̄ aures. ita q̄ to-
nitruum diuine cōminatōis non audit. **Ps**
Intonuit de celo dñs ⁊ altissi. de. vo. suas. ⁊
Et idō peccator assimilatur aspidi surde que

*Inuenit ad se surdū fa-
ciatōez p̄torem*

vt non audiat vocem incantantis. vnam au-
rem figit ad terram et in alia igit caudā. Sic
peccator desiderio et occupatō terrenorū obtu-
rat vnam aurem longitudine vite et vna spe
finalis penitentie. **¶ Quarto** facit euz
surdum ne audiat pauperem clamantē. et dū
ipse deū in paupere nō audit. clamabit ipse ad
deuz et non exaudiet. **¶ Prover. xxi.** Qui obtu-
rat aures suas ad cla. pau. cla. ipse ad deū et nō
exaudiet. vt ptz in diuine epulone. **¶ Ps.** Dor-
mierunt somnū suum et nihil inuē. o. vi. diui. in
manibz su. **¶ Aug.** Transit somnus iste. trāsit
vita ista. et nihil inueniunt in manibz suis. qui
nihil posuerunt in manus christi. **¶ Quinto**
ad fratrem veniā petentem. et dum ipi fratri
remittere noluerit. nullum sibi peccm a deo re-
mittit. **¶ Eccli. xxviii.** Relinque. primo nocen-
tite. et tunc deprecanti tibi peccata soluentur.
homo hoī seruat iram et a deo querit medelā
in hominem sibi simlē nō habet misericordiā
et de peccatis suis dprecat. **¶ Math. xviii.** Nō
ne oportuit et te misereri conserui tui. sic et ego
tui misertus sum. **¶ Sexto** ad legem dei pci-
pientem et dū ipse non audit legem dei mādan-
tem deus nō audit eū orantē. **¶ Prover. xxviii.**
Qui declinat aurem suam ne audiat legē. ora-
tio eius erit execrabilis. **¶ ¶** Similitē ipse
dyabolus facit peccatorem mutuz q̄tum ad
tria. **¶ Primo** ad dei laudem quia deū p be-
neficijs nature fortune et gratie non laudat.
¶ Luce. xvij. Nōne decem mūdati sunt. nonez
vbi sunt. et nō est inuētus qui rediret et daret
gloriam deo. nisi h alienigena. **¶ Secūdo** ad
ad peccatorū confessionem. **¶ Job. xxxi.** Si ab-
scondi q̄si homo peccatū meum et celauit in si-
nu meo iniquitatem meā. **¶ Tercio** ad neces-
sariozum deprecatōz. **¶ Contra** qd̄ **¶ Eccli. xxxix**
Aperiet os suū in oratione. et p delictis suis d-
precat. **¶ Et sic patet primū. ¶ Secūdo** ponit
ipm miraculum a xpo factuz. In quo miracu-
lo fiendo christus septem seruauit. Nam pri-
mo sequestrauit eū a turba. **¶ Secūdo** misit di-
gitos in aures e. **¶ Tercio** sputo tetigit linguā
eius. **¶ Quarto** ad celuz aspexit. **¶ Quinto** inge-
muit. **¶ Sexto** mandauit apertionein. **¶ Septio**
ipm miraculum ē secutū pfecte et integre. In
quibus omnibus ostendit modū quō pecca-
tor debet curari. nā qui solo verbo oia creauit
hūc similiter verbo poterat curare. **¶ P̄mo**
ergo sequestrauit eum a turba. **¶ Simile** fecit d
filia archisynagogi quā a mortuis suscitauit.

Ad ista facta mirus

87

nō

Math. ix. In quo ostendit q̄ peccator q̄ cu-
rari desiderat debet se a mundi tumultibz se-
parare. **¶ Dicit. xlviii.** Relinquitte ci. et habita-
te in petra. **¶ In eodē li.** Egredimini de me. ba-
bilonis pp̄le meus vt saluet vnusquisq̄ aiām
suam. **¶ In tumultibus** em̄ lites et maudita au-
diuntur et aures ad mala inclināt. **¶ Sen.** Quo-
tiens inter homies fui mior homo redi. **¶ An-**
de Arsenius magnus miles romanus petens
modum sue salutis sibi reuelari audiuit vocē
dicentem sibi. **¶ Arseni** fuge hoies si vis saluus
fici. **¶ Secūdo** misit digitos in aures suas
In quo ostendit fm̄ **¶ Cris.** q̄ digni et totū cor-
pus eius erant vni diuinitati. et ideo de digi-
tis eius exiuit virtus in aures muti eas audire
faciens. **¶ Item** p digitos dona spūs sancti desi-
gnantur. q̄ in digitis manus opatio est. **¶ An-**
de opatio christi que fuit virtus. et man⁹ dei
in donis spūs sancti fuit. **¶ Luc. xj.** In digito dei
eicio demonia. **¶ Anū** autē de donis spūs sancti.
vt dicit apls. **¶ i. Cor. xj.** Est discretio spiritu-
um vt hō sciat discernere inter bonum et ma-
lum. **¶ Per hoc** q̄ misit digitos in aures eius
datur intelligi. q̄ peccatorū cōuersio magis ne-
cessaria est discretio spiritūs sancti. p quam eli-
gat discretum modum viuendi. et per quam
de verbis scripture eliciat sanū intellectū. **¶ Q̄**
vt dicit apostolus. **¶ i. Cor. iij.** lra occidit. **¶ Pro-**
pterea multi facti sunt heretici. quos lra occi-
dit. quibus malus spiritus falsum et literales
sensum de scripturis fuggescit. **¶ i. Job. iij.** No-
lite omni spiritui credere sed p̄bare spiritus
si ex deo sint. **¶ Itēz** datur intelligi q̄ peccator
maxime indigat donis spiritūs sancti q̄stuz ad
auditum. quia fides ex auditu habetur. **¶ Ro.**
x. Fides autem est donum dei fm̄ apostolum
ad **¶ Eph. ij.** Nunq̄ fides sine dono dei babe-
ri potest. et p consequēs nec salus nec vita cū
fides sit fundamentum totius salutis. **¶ Per h**
ergo q̄ misit digitos in aures eius dedit intel-
ligi q̄ tota salus peccatoris a spiritūs sancto est
¶ Tercio sputo tetigit linguam eius. vt. l.
ostenderet q̄ omnia mēbra sacri corporis ei-
us diuina existant et sancta sint. et sputuz qd̄
vincula lingue soluit. **¶ Est enim** omne sputuz
superfluitas. sed in domino omia diuina fue-
runt. vt dicit **¶ Theophilus.** **¶ Item** salina a co-
pite descendit. p quam dei sapientia designa-
tur que ex ore di procedit. **¶ Ecclesiastici. xxij.**
Ego ex ore altissimi prodij. **¶ Per sapientiam**
autē dei omnes sanant. **¶ Sap. ix.** Per sapienti-

am tu. omnes sanati sunt. **V**do ergo sputo te
 rigit linguam eius vt ostenderet qd omnis sa-
 natio a sapientia dei est. que p sputum chusti
 intelligitur. **P**er salivam ergo istam q a capi-
 te xpi pcessit gratia spiritus sancti designat q
 a christo capite totius ecclesie pcedit in omnia
 membra eccle. **J**oh. j. De plenitudine eius o. ac.
 nos gratiam. **I**nter oia aut membra lingua ma-
 gis indiget gratia spiritus. ppter qd spissan.
 super aplos in specie lin. descendit vt ostende-
 ret q peccator indiget gratia spiritus sancti i
 lingua. **E**t ideo sputo tetigit linguam eius. vt
 res sanaret in lingua. et deinde sancta et sana
 verba pferret. **Y**aco. iij. Lingua constituitur
 in membris nostris que maculat totuz corp^o
 inquietum malu est plena veneno mortifero.
Item salina est medium gustus z est saporuz
 discretiva. ideo si corrupta fuerit decipit gu-
 stus in iudicio saporuz sicut ptz in febricitan-
 tibus. quibus ppter amarum humorem q pa-
 latum infectum est. cibus qui dulcis est amar^o
 videtur. **S**i aut bene disposita sit salina bene
 iudicat gustus. **I**n salina em intelligitur gra-
 tia quam dñs dat affectui q affectus sanatur
 vt sapienter res. put sapere debent. sine qua
 amarum videt d dulce et econverso. **P**alatur
 sic corruptum habent peccatores quibus spi-
 ritualia disipiunt z carnalia sapiunt. **I**saie. v.
Ne qui dicitis malum bo. et bonum mal. po-
 nentes amara in dulce z dulce in amara. **Q**u-
 to susperit ad celum. vt ostenderet qd omē da-
 tum optimuz z oē donuz pfectu desuz. est de-
 scendens. vt dicit **Y**aco. j. **E**t nobis em pos-
 sumus deficere sed non aliquid facere. **J**oh.
 xv. **S**ine me nihil potestis facere. **Q**uin-
 to fleuit vt ostederet qd difficile sit sanare pec-
 catorem quem sanaturus fleuit. **A**ug^o. **V**a-
 nis est facere de impio pñi qd creare celu z ter-
 ram. **V**de fecit sup lazary mortuu dñi est a mor-
 tuis suscitauit. per quem intelligit peccator.
Item fleuit vt onderet qd pctoz ppatiendū ē
 eo qd ipe sit in magna miseria pstatu. nā oia
 mala et infirmitates ppter pctm ei euenerit. **I**tē
 fleuit vt onderet qd sup oia de morte peccato-
 ris flendū ē. z de morte aie magis qd corporis
Miere. vj. **L**uctum vni. fac ti. plan. am. **Q**u-
 mors pctoz pessima. **P**s. **S**exto manda-
 uit aptoz di. **E**ffeta qd est ad apire vt cogno-
 scas deu creatorē tuū z rēptorē tuū. pñsorē
 tuū et glouicatorē tuū. **A**pire vt cogscas sta-
 tum pessimū in q eras. et optimū in q es. **A**pi-

re vt cognoscas penas z mala a quibus te ab-
 solui et gratiā z bona q tibi feci. **A**pire vt cog-
 scas finem tuū et exitū tuū. vt amplius nō pec-
 ces. **E**ccli. vij. **D**emorare n. t. et ineter. n. pec.
Septio ipm miraculū pfecte secutu est. qz
 statim apte sunt aures ei^o z corpis et mētis et
 solutu ē vinculu lingue ei^o. **Q**uemcuqz ei xpc
 sanauit in corp. sanauit et in mente. **E**t ideo
 post qd xps p gratiaz soluit eū a pctis. dyabo-
 lus in eū potestatem amisit et p cōsequens vi-
 culū q linguā ei^o z aures ligauit ē solutu et lo-
 quebatur recte. qz chust^o linguā ei^o salua sua
 tetigerat. i. sapiam z grām recte loquendi i lin-
 gua eius posuerat. **U**bi notandū q
 dyabolus peccatorē tenz ligatu qtuor vincu-
 lis. **P**rimo vinculo pudoris ne peccata cō-
 fiteat. **H**ūc pudorez excludere debet pudor
 finalis iudicij. **R**au. iij. **R**euelabo pudenda
 tua in facie t. et ostēdam gēti. nuditatē tuā.
Secūdo vinculo impunitat^{is} pctoz vt pec-
 care nō timeat. **C**ōtra qd **E**ccli. v. **N**e dicas
 peccani qd et accidit mihi triste. **A**ltissim^o em
 paties redditor. **E**ccli. vij. **Q**uia nō pferit ci-
 to contra malos sen. filij bo. absqz vl. ti. ppe-
 ma. **T**ercio vinculo despectationis de vīa
 et diffidentia a pcto cauendi vt peccare nō de-
 sistat. **S**ene. iij. **V**aior ē iniquitas mea qz vt
 veniam merear. **Q**uarto vinculo stulte spei
 finaliter penitēdi vt gaudeat bonis mūdi. **C**ō-
 tra qd est illud **E**ccli. v. **N**e tardes conuerti
 ad dñm z ne dis. de d. in diē sub. e. ve. ir. il. et
 in tē. viii. disper. te. **Q**uia nescit hō finem suū
Eccli. ix. **D**ia vincula ista salina dei. i. grā dei
 rumpit et facit hōiem recte loqui. **R**az cōtra
 primū vinculu di. istud **E**ccli. iij. **E**st confu-
 sio adducens ad ignominiam. et ē cōfusio ad-
 ducēs ad gloriā et grām. **C**ontra secundū d.
Aug^o. nullū malū impunitū nullū bonū irre-
 muneratū. z iō si nō puniar h. puniar alibi du-
 rius. **C**ōtra terciū dicit **P**s. **V**iserat oēs ei^o
 su. oia o. eiu^o. **E**t iō maior ē misericōdia dei qz om-
 nes iniquitates mee. **E**t maius est resuscitare
 mortuum qz cōseruare viuū. **Q**ui ergo me
 a morte peccati suscitauit in vita gratie cōser-
 uabit. **C**ontra quartum di. beatus **B**ernha.
Qui tibi promisit veniam de cōmissis diem
 crasti. non sponon. **E**t sic patet secunduz.
Tercio ponuntur subsequētia miraculū
 quia precepit eis ne cui dicerent. **I**pi aut mul-
 toplus eum predicabant et ad amplius āmi-
 rabantur. scilicet tam de miraculosa operatō.

Qua. viii. de. per. tenz.

ne et perfecta. et de humilitate tã profunda. Et
ideo eius magnalia predicabant dicentes. be
ne omnia fecit. et surdos fecit audire. et mutos
loqui. In quibus verbis salubria exempla ha
bemus. et primo habemus unũ exemplum ex
parte xpi scz opera nostra bona celandi. scilicet ne a
vento vane glorie arescãt. Quelibet em̄ res
habet stimulum suum. Stimulus bonorum
operum e vana gloria q̄ bonis opibz insidiat
vt peant. Simile exemplũ dedit nobis in trã
figurãtione. qm̄ mandauit discipulis suis ne ali
cui dicerent visionem. Math. xvij. Attendite
ne iusticiã vestram faciatis coram hoibz vt vi
deamini ab eis. Mat. vj. Ideo lampades qn̄
qz virginũ fatuarum fuerunt extincte. qz erãt
plene vto vane glorie. nam in bonis opibus
que fecerũt ventum humane laudis quiescit.
Contra quod Luc. xvij. Cũ oia feceritis que
precepta sunt vobis di. ser. inu. su. Et par
te aut istoz qui adduxerunt mutũ ad hiesuz
habemus tria exempla. Primum e vt opa
dei magna predicemus. qz quis christus ma
dauit eis ne alicui diceret hoc fecit ad nostrũ
exemplum. tñ ipse volebat vt dei opera predica
rent ad laudem dei et pximi edificatõnem. vt
Sieg. di. Tho. xij. Opera dei reuelare et cõ
fiteri honorificum est. Ps. Annunciate inter
gentes opera eius et narrate mirabilia ei.
Secũdũ est vt facta dei nõ scrutemur s̄ ad
miremur. Proue. xxv. Qui scrutator est ma
iestatis opprim. a gloria. Eccli. iij. In pluribz
operibus dei ne fueris curiosus. Admiremur
ergo dei potentiam qua omnia creauit. dei sa
pentiã qua omnia ordinauit. dei clementiam
qua p nobis fieri homo et inuoluit. dei ca
ritatem. qua se nobis ad manducandum da
ri ordinauit. dei gratiã et dei iusticiã qua ele
ctos pdestinãuit. et qua reprobos presciuit. et
nihil hoz scrutemur. Nam qz primũ scz dei
potentiam circa mundi creatiõem. Aristote
les et alij quidam voluerunt scrutari errauerũt
dicentes mundũ stetisse ab eterno. Quia nõ
scdm scz dei sapientiã circa rez ordinationez
quidam voluerũt scrutari errauerunt dicẽtes
omnia a casu et fortuna euenire. Eccli. ix. Vi
di sub sole nec fortium bellum. nec artificũ ḡ
tiam. nec sapientum panem. nec velocũ cur
sum. nec doctoz diuitias. sed tempus casum
qz in omnibz. Sed qz terciũ scz dei clementiã
circa salutem humanam. quidam volunt scru
tari infatuantur et incidant in errores reputã

tes insaniam qz deus sit factus homo et mor
tuus. vt iudei et saraceni. j. Cor. j. Nos autẽ
predicamus christum crucifixũ. iudeis quidẽ
scandalum. gentilibus autem stultiã. Quia
autem quartum scz dei caritatem qua se nob
voluit ad manducandũ dare. quidam volũt
pquirere recedũt a fide dicentes. Durus e h
sermo qui potest eum audire. quomõ põt hic
carnem su. no. da. ad man. Job. vj. Quia ve
ro quintum. scilicet gratiã et dei iusticiã cir
ca pdestinatõnem electorum. et presciãtiã
reprobõũ quidam volunt pscrutari errãtes
dicentes omnia de necessitate euenire et pre
destinata et pscita. et quicunqz sunt pdestina
ti de necessitate saluabunt. et similiter presciãti
necessario damnabuntur. Tercium est vt
confiteamur qz christus semper bene omia fe
cit. et omnia benefacit. Quis mltã distorta no
bis videntur. Boetius. Et tu quis causas tã
te dispositionis ignores recte fieri cuncta ne
dubites. Et sic patet terciũ.

De epistola sermo. lxxix.

Induciam tales

habemus per christum ad deum.
non qz sufficientes simus cogitare
aliquid ex nobis. ij. Cor. iij. Apłs in hac epi
stola dirimit quandã cõtrouersiam q̄ ma
xime erat tpe suo et fuit etiam tempore christi
scilicet qz ministri et discipuli moysi et veteris
legis erant maioris intelligentie q̄ ministri no
ue legis. scilicet discipuli christi. Iohannis. ix.
Tu discipulus eius sis. nos autem moysi di
scipuli sumus. nos scimus quia moysi locut
est deus. hunc autem nescimus unde sit. Hãc
questionem apostolus in presenti epistola sol
uit ostendens qz ministri noue legis et disci
puli christi sunt maioris excellẽtie q̄ ministri
veteris testamenti et discipuli moysi. In qua
quidem epistola principaliter tria facit. Pri
mo quia intendebat se cõmendare cum mini
stris noui testamenti cuius ipse minister erat.
ne credatur qz ex superbia hoc dicet. a se pre
sumptionem excludit ostendens qz talis excel
lẽtia et omne bonum quod habebat a gra
tia dei procedebat. In principio epistole
Secundo excellẽtiã mstroz noui testamen
ti respectu mstroz ve. testamẽti. subiungit ibi
Qui ydoneos nos fecit mstros no. te. Ter
tio talẽ excellẽtiã p duas rões pbat. priã ibi.
qz si ministratõ mort. li. de. Secunda ibi. Rã

salubria exempla

Ex ph aduertiũ 3°
exempla

et nobis 2 p nos habere nō possumus. Ex q̄
apparet p̄sumptio multoz dicentū quando
voluero mutabo vitā 2 corrigā me. Roma.
ix. Nō est volētis neq; currētis. sed miserētis
dei. Hec est. p̄missio nequissima que multos
p̄didit. vt dicit Ecclē. xxix. ¶ Secundū est
q; postq̄ vitā bonā inchoauerit nō pōt i ea
p̄seuerare Greg. Cito bonū amittit nisi a lar
gitorē custodiatur. Aug. loquens de negati
one petri. Hic agnoscitur q̄ verū sit sine me
nihil potestis facere. ecce ad vnius aure i pul
sum firmissima colāna tremuit. Ex quo patet
stoliditas quorūdā. qui cū sint in bono statu
vt eis videtur non timent de casu nō attēden
tes ad illud. j. Corin. x. Qui se existimat stare
vi. ne. ca. nō curant deū 2 sanctos rogare. vt i
bono statu cōseruentur. Ubi attendendum
q̄ indiscreta p̄sumptio firmitatis multis fu
it occasio ruine. Ideo petrus vilius ceteris ce
cidit. quia p̄ ceteris p̄sumpsit. Aug. Vul
tos impedit a firmitate p̄sumptio firmitatē
¶ Tercū est q; nō pōt ex se fructū bone vite
apprehendere. q; quātūcūq; bene agat non
sunt condigna opera sua ad vitā eternā. Ro
ma. viij. Nō sunt condig. p̄f. huius tem. ad
futu. gloriā que reue. in no. Ex q̄ apparet au
dacia multoz qui credūt opera sua sufficien
tia esse ad vitam. Contra quos ap̄lus ad Ti
mō. iij. Nō ex operib; iusticie que fecim; nos
sed h̄m misericordiā suā saluos nos fecit. In
cuius figura dicitur. Gene. ij. q; deus posuit
hominem in paradysum. 2 nō dicitur q; hō p̄
se inuenit in paradysum. Attende tamen hic q;
sicut vita eterna nō datur ex operib; nostris
ita q; nō datur sine operib;. est enim medium
quo fit in mediū sine quo nō fit. ij. Thimo. ij.
Nemo co. nisi q; leg. cer. ¶ Tercio hō deficit
2 est insufficiens ad suū desiderū implendū
2 faciendū. quod patet q̄tum ad tria. ¶ Q̄
¶ Primū est q; desiderū hominis nō satia
tur nisi in p̄fecto bono. Perfectus autē est vt
d. p̄bus cui nihil deest. In mūdo autē isto ni
hil inuenitur p̄fectū cui nihil deest. 2 qd̄ oēm
perfectōem habeat. nec in tota natura nisi so
lus deus. 2 iō homo nō pōt faciri nisi in solo
deo 2 ei; gloria. Psal. Satiabor cū apparue
rit gloria tua. ¶ Secundū est q; desiderium
hominis nō pōt iplere quicquid est minoris
capacitatis q̄ hō. q; minus nō implet maius
hō autē ad imaginem dei fact; est capax ipsi;
dei. ḡ nihil min; deo pōt ipsum iplere. Aug.

Fecisti nos domine ad te 2 inquietum est cor
nostrū donec requiescat in te. ¶ Tercium est
q; nihil pōt desiderū hominis iplere nisi qd̄
intrat in animā vbi est desiderū. In aīaz autē
nō intrat nisi deus. Et ideo bona mundi im
mittunt sitim 2 nō faciunt q; non intrāt vbi ē
desiderū. Exemplū de tenete ciatū in manu.
2 nō bibente. In quo sitis augetur 2 nō extin
gueretur. Solus ergo deus replet desiderū
hominis. Psal. Qui replet in bonis desiden
um tuū. Ex quibus omnibus apparet stulti
cia mundanoz qui in bonis mundi credūt fa
ciari sed econuerso euenit eis. q; quātōplura
habent tantōplura siciunt. Et sic patet p̄mū.
¶ Secundo exclusa p̄sumptione ponit ex
cellentiam ministroz noui testamenti dicens
Sufficiencia nostra ex deo est. qui 2 ydone
os nos fecit ministros. id est in scientia 2 vita
p̄fectos. Hierē. iij. Dabo vobis pastores h̄z
cor meum. 2 pascet vos scientia 2 doctrina.
Sic ergo fecit nos ministros ydoneos nō cu
iusq; operis. sed noui testa. De quo dicitur
Hier. xxxj. Fecit domini israel. 2 domini iuda
sedus noui testa. scz nouum non fin pactum
quod pepigi cum patribus eozum. De quo
Luce. xxij. Hic ē calix noui te. s. confirmatoz
testamenti. Non litera sed literali intelligentia
sed spiritu. i. spiritali intelligentia. Et sic mi
nistri veteris testamenti solam literam doce
bant 2 obseruare. 2 intelligentiaz littere 2 signi
ficationē non curabant. Nath. xij. Ecce ma
ter tua dicit xpo. i. sinagoga. 2 fratres tui. scz
iudei foris stant. sup. intelligentia literali. non
valentes penetrare vsq; ad spiritualem. que
rentes te. i. salutem quam in tali intelligentia
inuenire non possunt. Sed ministri noui tes
tamenti literam 2 intelligentiam littere quod ē
melius 2 vtilius 2 honorabilius. quia litera p̄
se sine spiritali intelligentia occidit. de legali
bus 2 iudicialibus 2 ceremonialibus verū di
cit simpliciter. quia impossibile erat ea adim
plere. Actū. xv. Hoc ē onus quod neq; nos
neq; patres nostri portare potuim;. In ipsis
autem mandatis decalogi litera in se 2 p̄ se cō
siderata non occidit simpliciter sed occasiona
liter. nā. p̄hibitio occasionaliter inducit cul
pam 2 irritat 2 prouocat concupiscentiā. Ro
ma. v. Lex subintrat vt abundaret delictū.
j. Corin. xv. Virtus vero peccatiles. Litera
etiā occidit. q; occasione superbiendi p̄stat. j.
Corin. viij. Sciētia inflat. Ecclē. j. Qui ad

dit scientiam addit et labore. eo quod in multa sapientia multa sit indignatio. Spiritus autem. id est spiritualis intelligentia que ministratur in nouo testamento. uiuificat. scilicet anima. Si quis enim istud Math. xvj. si quis uult per me uenire abneget semetipsum. et similiter illud. si quis amat animam suam perdet eam. solum literaliter intelligeret moreretur in anima sed spiritualiter intellectum datur uitam aeternam. ut scilicet homo abneget uitam carnalem in cruce penitentiae. Et nota quod tunc est perfecta et spiritualis intelligentia quando est ei adiuncta gratia spiritus sancti. et tunc perfecte uiuificat. Iob. vj. Spiritus est qui uiuificat caro autem non potest quicquam. Mortificat. non omnes carnalitate et per consequens datur uitam spiritus. Ro. viij. Si autem spiritus facit. cor. mori. vi. Spiritus est et gratia spiritus sancti uiuificat. Et quod per ministros nota. datur gratia spiritus sancti. iuxta illud Actuum viij. Tunc imponebant manus super istos et accipiebant spiritum sanctum. Ideo perfecta intelligentia spiritualis docetur et traditur in nouo testamento a ministris ecclesie. Queritur hic utrum lex noua quod idem est quod testamentum nouum sit lex scripta vel indita. Et dicendum quod unumquodque dicitur esse illud quod est in eo potissimum. Illud autem quod est potissimum in lege noua et in qua tota eius uirtus consistit est gratia spiritus sancti que datur fidelibus per quam iustificantur. Roma. viij. Lex spiritus uite liberauit me a lege peccati et mortis. Unde Augustinus. Sicut lex factorum fuit in tabulis lapides. ita lex fidei scripte est in cordibus fidelium. Habet tamen lex noua quedam sicut disponetia ad gratiam spiritus sancti et ad hanc gratie usum pertinentia. que sunt quasi secundaria in lege noua. De quibus oportet instrui fideles christi et uerbis et scriptis. tam circa credenda quam circa ipsa agenda. Et ideo dicendum quod principaliter ipsa lex noua est indita secundario est lex scripta. Item queritur an lex noua iustificet. Et dicendum quod sicut dictum est ad legem euangelij vel nouam duo pertinent. Unum quidem principaliter. scilicet gratia spiritus sancti interius data et quantum ad hoc lex noua iustificat. Secundario pertinent ad legem euangelij documenta fidei et precepta ordinata humani affectum et humanos actus. Et quantum ad hoc lex non iustificat. Unde hoc quod hic dicitur. littera occidit. spiritus autem uiuificat. Augustinus. exponit dicitur quod per litteram intelligitur omnis scriptura extra homines existens etiam moralium preceptorum quia continentur in euangelio. Unde etiam littera euangelij occideret. nisi esset interius gratia fidei sanans. Et sic patet

cellentia ministroz no. te. qz docet littera spu in telligi. et qz donat ministerialit gratia spu sancti p que peccata dimittit. et fides et alie uirtutes infundunt. Iob. xx. Accipite spiritum sanctum. qz re. pec. re. eis. Et sic patet secundum. Tercio ponit duas rones ad hanc excellentiam pbandam quarum prima est a minori. qz si illud dicitur qd minus uidetur debere esse in gloria est in gloria. sicut id quod magis. Dicit ergo quod si ministratio mortis. id est lex mosayca que non impletur seipsa mortem inferri precipiebat. et sic occidebat omnes uel plures. qz nullus ipsam implere poterat. utz Exo. xxj. de lege talionis et per totum leuiticum qd fecerit hoc uel istud morte moriatur. Si talis ministratio legis deformata. id est in honeste formata. propter multa ad litteram in honestate sonantia que ibi formabatur. utz Deute. xxij. ubi precipiebatur parillum portare ad fodiedum et stercoza ad codendum. deformata dico in lapidibus uili. scilicet materia. Si ergo talis ministratio fuit in gloria in splendore. scilicet glorioso in facie moysi relicte ac si esset quedam cornua. Exo. xxij. Videtes autem aaron et filij isrl quod cornuta esset moysi facies timuerunt prope accedere. sic et nunc fit nostris episcopis. postquam facti sunt cornuti quibus que familiarissimi erant uix auderet accedere. Ita ut non possent filij isrl intendere. id est intente respicere in facie moysi prope gloriam uultus eius. scilicet moysi que euacuatur. In ipso enim inchoauit et in ipso cessauit. Non enim fuit in iosue nec in alijs successoribus eius. nec continue fuit in moyse. sed cito transit. quia non erat ueritas glorie sed figura. i. Corin. x. Omnia in se. contin. illis. Argumentum est quod omnis gloria mundana que est gloria mosaica cito transit. Si ergo sic fuit in gloria ministratio ista. quomodo non magis ministratio spiritualis et legis noue que spiritualis est. qz spiritualia docet. erit in gloria. id est in maiori gloria. quod dicitur sic. Sed hanc gloriam non uidemus. In qua ergo gloria erit. Certe in futura et eterna. De qua Psal. Exultabunt sancti in gloria. Et sic patet primario que est sumpta penes hoc. quod lex noua docet litteram spiritualiter intelligi. lex autem uetus non. Secundario ratio sumitur penes hoc quod in lege noua datur etiam gratia spiritus sancti per ministros ecclesie. que iustificat hominem. Dicit ergo Nam si ministratio damnationis. id est lex mosayca. que damnabat ad mortem temporalem. Et ideo quod supra dixit ministratio ne mortis. hic dicit ministratorem damnationis. In gloria est. scilicet temporalis. multo magis ministerium

iusticie. i. nouū testamentū abūdat in gloria
Nota h̄ istud quod dixit ante ministratōem
spiritus. dicit hic ministerium iusticie. qz i no
uo testamento datur spūs sanctus per quem
iusticia est in homine. Et qz nouū testamētū
abundat in iusticia. abūdate debet in gloria.
Prover. xv. In abundantia iusticia virt^{us} ma
xima est. Et sic p̄ qz ministri noui testamenti
sunt magne dignitatis tam ex eo qz docēt lite
ram intelligi spiritualiter. quā ex eo qz sunt mi
nistri xp̄i. z eius instrumētū z dant spiritūsan
ctum p̄ quē peccata dimittuntur. z virtutes in
fundunt. quod ministri veteris testamēti nō
faciebant. Et sic patet qz ministri noui testa
menti i magna reuerētia sunt habendi z ipsi
debent se in magna sanctitate p̄seruare vt tā
to ministerio digni sint qz v̄ isti qui salutem
alios docet z spiritūsanctū alijs cōfert z ipse
salutes perdit z spiritūsancto priuat. z p̄ tale
ministeriū fit dignus morte eterna. j. Corin.
iij. Sic nos existi. homo vt mini. xp̄i z dispē
sa. ministerioz dei. Et sic patet totum.

Dominica tredecima de euangelio.

Sermo. xc.

Beati oculi qui

vident que vos videtis. **Luce.**
x. Euāgelii p̄ns est valde pul
crum z magnū z multa in se cōtinēs nec pau
cis verbis expediri p̄t. In quo quidē euā
gelio q̄stio apud antiquos philosophos mul
tum ventilata determinat in quo. s. esset bea
tudo. Quidā enī posuerūt beatitudines in
bonis corporis vt epicuri. Quidāz in bonis
mūdi. s. diuitijs. honore. potētia. z sic de alijs.
Quidā in virtutibz moralibz vt stoici. Qui
dam in virtutibz naturalibz z cognitiōe crea
turarū z maxime s̄barū sepatarūz vt panipo
tēti. i. aristotelici. X̄ps aut̄ veniens in mun
dū q̄ ad hoc nat^{us} est. vt testimoniū p̄hiberet
veritati. ostendit qz in oibz supradictis vera
beatitudo nō consistit. sed in visione z cogni
tiōe dei di. Beati oculi. qui vi. zc. In q̄ quidē
euāgelio principaliter tria cōtinentur. Pri
mo enī beatitudo ab aplis z eoz sequacibus
in nouo testamento haberi p̄hibet. In p̄i.
euā. Secūdo cuiusdā legisperiti alta interro
gatio. z xp̄i sapiens responsio subinfertur ibi.
Et ecce qdā le. sur. tem. eū. Tercio eiusdē le
gisperiti alia interrogatio z ei^{us} a xp̄o p̄ exem
plum explanatio subiūgit ibi. Ille aut̄ volēs

iis. seipsum dixit ad hiesum. Et q̄s est me^{us} p
rimus. Suspiciens aut̄ hiesus dixit. Homo
quidā descēdebat ab hierusalem in hiericho.
¶ Primo ḡ xp̄s p̄nūciat beatitudinē aplo
ri z eoz sequacū. que ab aduētū ch̄isti i no
uo testamēto habet. Que beatitudo sine be
neficiū antiquis patribz quātūcūqz magnis n̄
est cōcessum. Dicit ergo beati oculi interiores
z exteriores q̄ vidēt q̄ vos videtis. z nō soluz
vestri sed omnium qui vident per fidem que
vos videtis per spem. i. recte cognoscunt ista
sacramēta in me cōpleta que vobis reuelata
sunt. Eandem enim beatitudinem ch̄ist^{us} re
promittit credentibus z thome vidēt. **Joh.**
xx. Beati qui nō viderunt z crediderūt. An
de **Cirillus** hic di. qz videre hic nō sumitur p̄
actu oculoz. alias herodes z pilatus fuissent
beati qui ch̄istū viderunt sed sumitur hic p̄
visu z recreatōe mentis. fm̄ quod dicim^{us} iste
vidit bona tempora. i. gaudius est bonis tem
poribus. Et sic patet qz h̄c beatitudinē nos
habem^{us} q̄ ch̄isti beneficijs gaudem^{us} z ip̄sus
per fidē videmus. Patres autem v̄. te. vsqz
ad illud tempus ch̄isti beneficijs nō sunt ga
uisi. Et ideo nos sumus magis beati q̄ ipsi.
Et hoc est quod sequitur. **¶** Multi p̄phete p̄
dicentes futura esse que vos videtis p̄sentia.
z similiter multi reges voluerūt videre oculo
carnali que vos videtis. s. me z que per me fi
unt z nō viderunt. z audire que vos auditis.
s. doctrinā z predicationem meā z nō audie
runt. Sed cōtra **Joh. viij.** abrahā pater ve
ster exultauit vt videret diē meū vidit z gaudi
sus ē. Respōsio illud in telligitur de visu spi
rituali. sed istud de corporali z spiritali s̄l.
¶ Hec ergo gratia antiquis patribz non est cō
cessa. licz multā eaz desiderauerūt. **¶** **Isai. lxiij.**
¶ Utinā dirūperes celos z descēderes. Hoc
enim ecclesie noui testamenti in apostolis est
concessum. Antiquis autem patribz in figu
ris z enigmatibus. Nam alius vidit tres et
vnum adorauit. vt abrahā. Alius vidit ru
bus ardentem non cōburi z posteriora domi
ni vt moyses. z sic de singulis. Nos autem re
uelata facie gloriā domini speculamur vt a
postolus dicit. **¶** Ubi nota qz hec beatitudo
apparet esse in nobis plusqz in patribz z bo
minibus veteris testamenti quātū ad octo.
¶ **R.** **¶** Primo q̄stum ad veri cognitionēz
quia aperte z non per figuras cognoscimus
mysterium trinitatis z incarnationis filij dei.

Joh. xvj. Venit hora cum iam nō in puer-
 bis loquar vobis. sed palas de patre meo an-
 nūciabo vobis. **Eph. iij.** Quod alijs gene-
 ratōibz nō est agnītū filijs hominū sicut nunc
 reuelatū ē sanctis apls ei? **¶ Secūdo q̄stū**
 ad dei placationē quia imolata est hostia per
 quā placati ⁊ recōciliati sumus deo. **Roma.**
v. Cum inimici essemus recōciliati sumus per
 mortē filij eius. **¶ Tertio q̄stum** ad debiti so-
 lutionē p quo omnes in carcere detinebātur
j. Pet. j. Non auro vel ar. re. e. sed scio. san.
 ag. incō. **¶ Quarto q̄stum** ad spūssancti do-
 natōem. qz per sacramenta ⁊ ministros eccle-
 sie datur spūssanctus ad robur. ⁊ ad vincēdū
 ex omni parte peccatuz. quod in veteri testa-
 mento non fiebat. **Joh. xx.** Accipite spiritum
 sanctū. **¶ Quinto q̄stum** ad virtutis emana-
 tionē nam ex passione xp̄i magna regula ad
 bene agendū emanavit. **Joh. xij.** Ego si exal-
 tatus fuero a terra oīa traham ad me. i. p vir-
 tutem passionis mee traham ad me hominē
 quē quodāmodo oīa. **¶ Sexto q̄stū** ad me-
 dicināriū preparationem. Nam ex latere xp̄i
 pendētis in cruce fluxerunt sacramenta eccle-
 sie efficaces medicine cōtra omnem morbum
 aīe. vt per hoc euangelium omnino datur in-
 telligi in homine sauciato. Fluxerūt etiam in-
 de indulgentie ad peccatoz remissionem.
¶ Septimo q̄stum ad nobilissimi et virtuo-
 sissimi cibi institutionez. **Joh. vj.** Panis quē
 ego da. vo. ca. m. est. **¶ Octauo q̄stum** ad re-
 gni celestis possessiōez. **Luce. xxiij.** Hodie me-
 cum eris in paradiso. Hanc vocē oēs patres
 v. testa. non audierunt. Vere ergo beati sūt
 oculi nostri. qz talia vident ⁊ audiūt. **S**
¶ Moraliter autē ad edificationē nostrā no-
 ta qz ad bene videndū tria sunt necessaria. s.
 instrumentū sanum. mediū aptuz. ⁊ obiectuz
 solidū. Similiter in visiōe spirituali hec tria
 necessaria sunt in qua instrumentū sanū ē cor
 mundū. **Math. v.** Beati mūdo corde quoni-
 am ipsi deū videbūt. Et tribz aut mundatur
 cor. **Primo** quando vis rationalis purgata
 est ab errore dyaboli quod facit fides. **Actu.**
xv. Fide purificans corda eoz. **Secūdo** quā-
 do vis concupisibilis purgata est ab amore
 carnis. quod facit caritas spūssancti. **Aug.**
Sustato spiritu desi. om. ca. **Tercio** quando
 vis irascibilis purgata est ab amore mūdi. qz
 facit spes. qm̄ qui sperat meliora bona relin-
 quit illa. **Math. xix.** Ecce nos relinquit oīa

Qui ergo habet fidem rectam ⁊ carnalia de-
 sideria nō sequuntur. sed abnegant se ⁊ mun-
 danis vanitatibus abrenūciant habet sanuz
 oculū mentis ad videndū xp̄m ⁊ eius benefi-
 cia. **¶ Medū** autē aptū in visione spirituali
 est triplex. s. speculum fidei. **j. Corin. xij.** Vi-
 demus nunc p speculum. s. fidei. **¶ Speculum**
 creature. **Roma. j.** Inuisibilia dei p ea que sa-
 cta sunt. intellecta conspiciuntur. **¶ Et speculū**
 scriptur. **Joh. v.** Scrutamini scripturas iste
 sunt que testimoniū perhibent de me. **¶ Et sic**
 patet qz i vita ista per tria possumus christū
 cognoscere verum deum ⁊ verum hominem
 scilicet per fidem ⁊ creaturas. id est per ope-
 ra que xp̄s exercuit i creaturis. **Joh. v.** Ope-
 ra que ego facio testimoniū perhibent de me
¶ Et p scripturas. Luce. xxij. Nōne sic oport-
 tuit christum pati. **¶ Obiectum** autem soli-
 dum est christus in quo habitat oīs plenu-
 do diuinitatis corporaliter. **Hebr. xij.** Aspi-
 cientes in autorem fidei ⁊ consummatorē hie
 sum. **¶ In** hoc obiecto tria principaliter vide-
 runt ⁊ considerauerunt apostoli que nos eti-
 am considerare debem. scilicet exempla ope-
 rum admittandum. **Joh. xij.** Exemplū enim
 dedi vobis zc. **¶ Mirabilia** virtutum ad regra-
 tiandum. **j. Pe.** In omnibus gratias agen-
 deo. **¶ Et documenta** verborum ad instruēdū
Luce. xxij. Tūc apparuit illis sen. vt intel-
 script. **Johan. vj.** Verba que ego lo. vo. spū-
 tus ⁊ vi. sunt. **¶ Et sic** patet primum. **¶ Secū-**
 do ponitur cuiusdam legisperiti alta interro-
 gatio ⁊ christi responsio. **Dicit ergo.** Et ecce
 quidam legisperitus sur. vt ab om. vi. ⁊ sic sa.
 repu. tem. eum. **¶ Non** ergo causa discēdi sed
 se ostentandi proponit questionē dicēs. **Ma-**
gister. Dolosa lingua magistrum vocat cu-
 ius non vult esse discipulus sed temptator.
¶ Quid faciendo vitam eternam possi. **¶ At** ille
 dixit ad eum. **¶ In** lege quid scriptum est. quo
 modo legis scilicet in ipsa lege. **¶ At** illi respon-
 dens ait. **¶ Diliges** dominum deum tuum zc.
¶ Et attende qz in **Deutro.** ⁊ in **math.** non po-
 nuntur nisi tria. **¶ Lucas** autem addit quartuz
 scilicet ex omnibus viribus tuis. **¶ Et** hoc facit
 propter quatuor rationes propter quas dili-
 gendus est deus. **¶ Prima** quia creator dans
 esse. **¶ Secunda** quia conseruator in esse. **¶ Ter-**
cia qz redēptor ⁊ creator in bene esse. **¶ Quar-**
ta quia glorificator in optima esse. **¶ Ergo** di-
 liges dominum deum tuū ex toto corde tuo.

ad bene videndū tria sunt

47

deq diligēdg ⁊ pp̄t ⁊ ot

quia te ad imaginē suam creauit excellentem
creaturam. ex tota aīa tua. quia te cōseruat et
tibi puidet per angelicam naturam. **Hebre.**
ij. Omnes sunt administratorij spiritus i mi-
nis. missi. **Ex** omnibus viribus tuis. i. ex omni-
bus tuis potentijis tam interioribus q̄s exteri-
oribus quia te redemit et exaltat factus hō
in natura humana. **Apoc. v.** Redemisti nos
domine i sanguine tuo et fecis. no. de no. regnū
i. reges. **Et** ex omni mente tua. quia te resusci-
tabit in aīa et corpore glorioso ad diuinā glo-
riā. **Matth. xxv.** Venite benedicti patris mei
percipite regnū. **Augl.** aut sic exponit. **Dilig.**
dominū de. tu. ex to. cor. tuo. i. intellectu sine er-
rore. ex tota aīa. i. voluntate sine cōtradictōe
ex tota mēte. i. memoria sine obliuione. **Et** di-
cit hoc nō posse impleri in via sed ostenditur
per hoc vbi implebitur. s. in patria. **Greg.** aut
di. ex toto corde. i. super omnia. et dicit q̄ ē in-
culcatio verborū. **Addit** aut et primū sicut te
ipsuz. qd̄ exponit sex mōis. **¶** **Primo** sic
te ipsum. i. diligas in proximo quod debes di-
ligere in te. s. naturam et imaginem dei et virtu-
tem nō vicium. **¶** **Secundo** sic. sicut te ipsum
s. ex caritatis affectu et effectu nō ex concupiscē-
tia carnis. **¶** **Tercio** sic. sicut te ipsum. i. i quo
te ipsum. s. in deo et non in mundo. **¶** **Quar-**
to sic. sicut te ipsum. i. propter quod te ipsum
s. propter deum et nō propter cōmodū tēpo-
rale. **¶** **Quinto** sic. sicut te ipsum. i. ad quod te
ipm. s. ad grām i pnti et gloriā i futuro. **¶** **Se-**
xto sic. sic te ipsum. i. quō te ipsum. s. s. res tpales et
corpus proprium et infra deū. **Qui** sic diligit
primū leges impleuit. **Et** ideo sequit. **Dixit**
illi recte respōdisti. hoc fac et vives. **Et** nō q̄
p nomē proximi intelligitur omnis hō. vt di-
cit **Augl.** **Et** attende q̄ dilectio triplex est.
¶ **Prima** nature et hec proprie fm **Dyoni.**
dicitur amor quo naturaliter omnia corporū
existētia colligantur ad inuicem et cōmuni-
cant sibi alterutrus bonū quod habent. **Un-**
de Dyonisius. Est aut amor quasi quidā di-
uinus circulus. **¶** **Secunda** est amicitie. **Et**
hec vocatur proprie dilectio que est inter cre-
aturas ratione vtētes eo q̄ in dilectōe cadat
electio que est vtentium ratione. **¶** **Tercia** ē
gratie et hec pprie dicitur caritas que inclu-
ditur in hoc mandato specialiter. **Amor** er-
go respicit naturam, dilectio rationem et ca-
ritas gratiam. **Ponitur** autem in mandato
vniū pro altero. eo q̄ hec tria sint motiua ad

diligendum deū. s. natura. ratio et gratia. **Na-**
tura ergo respicit creatorem. ratio redempto-
rem. rationabile est enim vt qui tanta sustinu-
it p nobis diligatur a nobis. **Gratia** iustifica-
tozem. gratis enim nos iustificat. **Excellentiaz**
et virtutez istius mandati hic videamus. in q̄
omnia mandata implētur. et de quo dominus
speciale mandatum dedit. **Iob. xij.** Hoc est
pcc. m. vt diligat inuicē. **Hec** est illa p̄ciosa
margarita pro qua homo omnia debet dare
q̄uis ergo omnes virtutes sint p̄ciose mar-
garite. tamē caritas siue dilectio est omnibus
p̄ciosior. **1. Corin. xij.** Maior horū est cari-
tas. **Cuius** excellentia et virtus ex tredecis ap-
paret. **¶** **Primo** ex similitudinis excel-
lentia. nam caritas omnibus optimis in vno-
quoq̄ genere similatur. **In** trinitate nāq̄ dei
spiritus sanctus vna triū personarū verus deus
amore patris ad filiū. vnde in diuinis amor ē
vna de tribus p̄sonis per que deus est oīa ope-
ratus. **Inter** angelos vero supremus ordo. s.
seraphin ab incendio amoris nominat eo q̄
p̄ ceteris dei amore feruēt. **inter** luminaria
celi sol q̄ oīb; p̄minet amoris cōpar. **Nā** sicut
sol oībus se cōicat. ita amor oīb; ē cōis q̄ ho-
mīes i q̄cūq̄ statu loco et p̄ditōe amār possūt
Dia etiā aīalia amant alia suo modo amādi.
Inter elementa ignis qui nobilior est amoris
cōpar. **Luc. xij.** Ignē. i. amorē veni mit. i. ter.
Unde spiritus sanctus q̄ est verus amor i spe-
cie ignis sup apostolos descendit. **Inter** metal-
la aurū quod obtinet primū locū amoris cōpa-
ratur ratione valoris et p̄ciositatis. **Inter** vir-
tutes vero ipsa caritas obtinet primū locū
vt dictū est. **Inter** oīa fortia mors est fortior
que amoris p̄par. **Can. viij.** Fortis ē vt mors
dilectio. **¶** **Secūda** ex virtutis efficacita. nāq̄
caritas plumbea facit aurea. trāsitoria p̄pe-
tua. mortua viua. **Opera** enim de genere bo-
norū extra caritatē facta sunt plūbea et mo-
dica valoris. **Sunt** etiā trāsitoria. q̄ merituz
tpale et finitū habent. **Sunt** etiā mortua. q̄
vita gratie carent. et ad eternam vitāz ducere
nō possunt. que oīa si fierent in caritate essent
aurea. i. infiniti valoris. **Essent** p̄petua q̄ p̄-
petuū et eternū meritum haberent. **Essent** vi-
ua. q̄ caritas est vita operum. et ad vitāz eter-
nam perducerēt. **Similiter** caritas homines
mortuos in peccatis quotidie viuificat. **Un-**
de Augusti. legimus. **Vulnerauerat** caritas
christi cor eius et exempla seruorum dei quos

52 dilectio

de mortuis viuos fecerat scilicet caritas.

¶ Tercio ex societatis valentia qz si omnes virtutes essent in vno nisi caritas eis sociaretur 7 cum eis inhereret non facerent eū bonū nec deo acceptum. Caritas autem sine alijs si possibile esset. faceret hominem bonū 7 deo acceptum. **Augl.** Ubi caritas est quid ē qd potest obesse. 7 vbi caritas nō est quid est qd potest prodesse. **Ydes.** Caritas est gratia gratiarum. alie virtutes sine ea gratie nō sunt qz gratis non operantur. Et quia non sufficiūt reddere deo animā gratam. veletiam sua opera absqz caritate deo grata faciē. Et nota qz in templo dei omnia fuerunt deaurata vt patet. **ij. Regū. vj.** Item in templo dei quod ē anima omnia debent fieri in caritate 7 ex caritate. **¶** Quarto ex bonorum abundantia. Nam qui habet caritatem est diues in omnibus 7 abundat. et qui non habet est pauper penitus nihil habens. Cuius ratio triplex potest assignari. **¶** Prima quia caritas thesaurus est in agro cordis absconditus. pro qz habendo omnia debēt vēdi. **Matth. xij.** Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro. **¶** Secunda est quia qui habet caritatem. habet deum in anima. in quo sunt omnia bona. **Augl.** Aurum habēs in arca diues est. deum habens in conscientia ditior est.

¶ Tercia est. quia caritas aliena bona facit sua. **Augl.** Pensent inuidi quātūz bonum ē caritas. que sine nostro labore aliena bona facit nostra. Cuius ratio ē quia vt dicit **Matth. xij.** vita iustorum quedaz negociatio est 7 societas. qui autem est in societate particeps est omnium bonorum societatis. per caritatē autem homo intrat in societatem sanctorum et ideo fit particeps omnium bonorum que in ecclesia iustorum fiunt. **Psal.** Particeps sum ego omnium timentium te. **¶** Quinto ex penarum irrogantia que non habenti caritate infliguntur. quia excommunicatur 7 ab omni bono separatur. Nam primo separatur a deo **1. Corin. xvj.** Si quis nō amat dominū hiesū sit anathema glosa. i. separatus. Secūdo separatur ab angelis 7 a sanctis. Tercio separatur a merito passionis xpi 7 omnium sanctorum. Quarto separatur a participatione sacramentorum ecclesie. Quinto separatur ab omnibus virtutibus 7 donis et gratia dei. Sexto separatur ab indulgentijs 7 missis. 7 ab omni bono quod fit in ecclesia. cuius per carita-

tem particeps erat. Septimo separatur a bonis proprijs que vnqz fecit 7 remanet nudus sicut ribaldus qui omnia perlusit. **¶** Sexto ex personarum inherencia. nam cetera virtutes bonis 7 malis inesse possunt. caritas autem solum sanctis 7 filijs dei inest. **Augustinus.** Caritas dei 7 proximi propria 7 specialis virtus sanctorum est atqz piorum. cū cetera virtutes bonis ac malis possint esse cōmunes hec enim sola diuidit 7 discernit inter filios regni 7 seculi. **¶** Septimo ex perpetuitatis permanentia. quia cum cetera virtutes excidant. caritas nunqz excidit. **1. Corin. xij.** Quā post mortem anima maxime diligit deum 7 seipsam et proximum. **¶** Poeta. Omnia pretereunt preter amare deum. Homo etiam habens caritatem nunqz potest excidere nisi prius caritatem amittat. Unde sicut anchora tenet firmam nauem. ita caritas animam. **¶** Octavo ex remuneratione premij. Nam sicut caritatem premium glorie mensuratur. 7 non sicut aliam virtutem. neqz sicut operum multitudinem. quod dominus ostendit cū dixit qz illa vidua que duo era minuta misit in gazophylatium plus omnibus misit. **Luce vigesimo primo.** 7 hoc ideo quia cum maiori amore et deuotione misit. 7 ideo plus meruit. **¶** Recurrunt quia deus solam caritatem habet caram 7 sola caritas habet deum carum. Cuius signum est quia qui caritatem non habet pro nihilo dat deum. Aliquando pro vno denario aliquando pro vno obulo. Sed qui est perfectus in caritate potius vult mori. 7 omnia perdere qm̄ a dei caritate separari. **Roma. viij.** Quis nos separabit a caritate christi. quasi di. nihil. **¶** Nono ex virtutum informatione nam caritas omnes virtutes informat. 7 quia omnis actus seu operatio ē a forma. inde est qz caritas omnes virtutes reducit in actum 7 facit operari. 7 actus omnium virtutum attribuntur caritati. **prima. Corin. xij.** Caritas p̄g. est be. ē om. cre. omni. spe. zc. Unde est etiam qz nullum opus alicuius virtutis sine caritate valet ad vitam vel potest vitam conferre. **prima. Corin. xij.** Si lin. ho. lo. 7 an. ca. an. non ha. fa. sum velut es so. zc. **¶** Decimo ex fortis vinculi colligatione. nā caritas est vinculum fortissimum quo solus deus ligari potuit. **Hugo de sancto victore.** Caritas qm̄ magnum est vinculum tuum quo etiam deus ligari potuit. 7 si contra deum

Exel. cha. c. 11. ap.

10

fortis fuisti. multo magis contra homines pre-
ualebis. Hoc vinculum traxit deum ad terras
et reclusit eum in vtero virginali nullum vincu-
lum potuisset eum ad colinas ligare. nisi hoc
nullus ferrum in cruce eius tenuisset nisi caritas
affuisset. Caritas etiam hominis tenet deum.
Unde angelus ex parte dei dixit loth carita-
tem habenti. Festina et saluare ibi quia non po-
tero facere quicquam donec ingrediaris illuc Be-
nef. xix. Et moysi dixit deus. Dimitte me ut
irascatur furor meus contra eos Exo. xxxj.

¶ Undecimo ex hominis transformatioe. Nam
caritas transformat hominem in deum. Psal.
Ego dixi dii estis et filij excelsi oes. s. p. carita-
tem. Subleuat etiam homines a terrenis et ad
celum transfert. Est enim ignis subtilians cras-
sa et omnem terrestreitate consumens. Ezech.
viij. Eleuauit me spiritus inter celum et terram. Spi-
ritus amor dei est. Quod figuratum est in helya
que currus igneus subleuauit et in paradysus
transiit. iij. Regum. ij. Currus igneus huius.
duas rotas. est amor dei et proximi. **¶** Duo-
decimo ex nobili aie vestitione. Est enim cari-
tas vestis nuptialis et regalis que facit homi-
nem dignum nuptijs regis eterni. et quicquam
ea caret repellit tamquam indignus. Math. xxij.
Amice quo. huc in. non habet. nup. Hec vestis
est nobilissima. quia non de pilis animalium est facta
nec de visceribus vermium. sed de visceribus hiesu
christi. Hec est tunica inconsutilis. propter quam
christus potius voluit scindi et perforari quam ipsa scin-
deretur. Hec est tunica polimita quam iacob fe-
cit ioseph filio suo. i. deus pater filio suo. quam
fratres sui tinxerunt in sanguine. quia propter cari-
tatem corpus christi sanguine aspersum fuit. Ysa.
lxij. Quare rubrum est vestimentum tuum. Hec est
vestis regalis quam christus omni christiano donat in
baptismo qua solum filij regis eterni vestitur
s. soli veri christiani. **¶** Tredecimo ex suauitate eius
delimitioe. Nam caritas grauius facit leuia et
aspera suauia. Aug. Omnia seua et immania
propter suauia et propter nulla facit amor. Math.
xj. Iugum enim meum suauis est et onus meum le-
ue. s. amanti. alijs autem est ita graue quod ipsum
nesciunt haurire. quod bene norunt qui cari-
tatem non habent. Exemplum huius patet
in iacob qui seruauit pro rachel. xiiij. annis. et
videbantur ei pauci dies pro amoris magni-
tudine. Benef. xxix. Hoc etiam in amatoribus
mundi apparet. qui pro amore carnali mi-
rabilia sustinent. et omnia eis leuia videntur.

Uere ergo possumus dicere illud Sap. viij.
Generunt mihi omnia bona pariter cum illo
Et sic patet secundum. **¶** Tercio ponit eius-
dem legis penitentiam quaedam alia questio ex prioribus
extorta et eiusdem explanatio. Et hoc est.
Ille autem volens iustificare seipsum. i. iustum
ostendere putans se ante homines et non ante
deum stare dixit ad hiesum. Et quis est me-
proximus. Suspiciens autem hiesus etc. Hic
ponitur cibus responsio et per exemplum ex-
planatio. Ubi per quandam similitudinem
ostendit omnem hominem esse proximum ac
etiam inimicum. presumi enim potest quod ille qui
descendebat ab hierusalē in hiericho fuerit hie-
rosolomita. et per consequens iudeus cuius ille
samaritanus qui erat inimicus gentis iudeorum
curam egit. pertranscuntibus leuita et sacerdote gen-
tis sue qui dictus est fuisse primus illi qui incidit
in latrones. Suspiciens ergo hiesus in celum
ut alios attentos ad audiendum redderet. et
ut ostenderet quod omnis sapientia et doctrina de-
sursum a deo est ait. Homo quidam de ab. hie.
in hie. etc. Terra plana est et historia. Nam iter
hierusalem et hiericho est quoddam desertum
olim a latronibus frequenter. Hierusalē autem
in monte sita est et hiericho in campis
ita quod vadens de hierusalē in hiericho descen-
dit. In hoc desertum ductus est hiesus ut te-
ptaretur a dyabolo. **¶** Distice autem in ista
similitudine tria describuntur. Primo descri-
bitur lapsus primi parentis et totius generis
humani in illo. Et hoc est. Homo quidam.
Secundo ostenditur defectus legis et sacri-
ficiorum etc. ad liberationem ipsius ibi. Acci-
dit autem ut quidam sacerdos. Tercio reparatio
ipsius per filium dei facta insinuat ibi. Sa-
maritanus autem etc. Homo iste adam est et to-
tum genus humanum in eo. qui peccato descen-
dit ab hierusalē. i. a paradiso terrestri et statu
pacis et visionis dei. quia antequam peccatum face-
ret omnia aderant ei in pace. et pace pectoris
et temporis et omnium creaturarum potieba-
tur. Hierusalem enim visio pacis interpreta-
tur. Recedendo ergo ab hierusalē descendit
in hiericho. i. in defectus multiplices et mis-
erias humane nature et mundi quos quoti-
die experimur. Et ideo dicit descendebat quod
est verbum preteriti imperfecti temporis et si-
gnat continuationem preteriti ad presens. Hie-
richo autem luna interpretatur. et significat muta-
bilitatem humane nature et mundi. Qui incidit

in latrones. i. in demonum potestates quia ab eis venictus est. **De. ij.** A quo enim quis superatus est huius et seruus est. Qui etiam de spoliauerunt eum. s. gratis donis nam homo peccando perdidit gratias dei. **Ubi nota primum** hominem et nos in illo tripliciter spoliatum s. in triplex vestimentum quod per peccatum amisit. s. innocentie immortalitatis et gratie vel virtutis. **Iob. xix.** Spoliavit me gloria mea. quo ad primum. **Abstulit coronam** de capite meo. quo ad secundum. **Destruit me** iudicium et pro. quo ad tertium. **Et plagis impositis** quia vulnerauerunt eum in naturalibus. **Omnia enim naturalia et potentias anime et membra corporis vulnerata habemus et ad malum naturaliter inclinamur.** **Gene. viij.** Sensus enim et cogitatio humani cordis p. na sunt in malum ab adolescentia sua. **Quod ante peccatum non erat.** immo naturaliter inclinabatur ad bonum sicut modo ad malum et plus. **Ubi nota quod homo in naturalibus est tripliciter vulneratus s. in tres vires anime naturales.** **Vis enim rationalis est per veri ignorantiam vulnerata.** concupiscentia per maliciam sine concupiscentiam mali. irascibilis per impotentiam boni. et sic remansit ei nosse obtebratum. **Uelle maculatum.** posse debilitatum. **De sunt ille tres lancee** quas in corde ab solon ioab. i. dyabolus infixit. **Et sic abierunt** feminino relicto. i. vita nature t. relicta et illa diminuta et penosa. **Et ideo talis vita est quasi mors et taliter vivere est quasi mori.** **Unde cantamus.** **Media vita in morte sumus.** **Vitam autem gratie que est vera vita abstulerunt.** **Et attende quod abire dicunt non cessando a temptationibus sed insidias occultando.** **Raz pmu hominem in forma assumpta.** s. serpentis visibiliter temptauerunt. nos autem inuisibiliter temptant. et insidias inuisibiles parant. **Accidit autem ut sacerdos etc.** **Hic notat defectus sacrificiorum in sacerdote.** et legis in leuita ad curationem casus humani quia neque aaron sacerdos eorum omnibus sacrificijs. neque moyses leuita frater eius cum lege potuerunt hominem curare. sed solum ostenderunt vulnus. **Et hoc est quod dicitur quod viso illo preterijt.** immo magis per transgressionem exuperauerunt. **Roma. v.** **Lex subintravit ut abundaret delictum.** **Dicit autem preterijt quod lex venit et stetit usque ad tempus prescriptum.** deinde non valens curare abiit. s. in aduentu filij dei. **Ro. viij.** **Quia quod impossibile**

erat legi in quo infirmabatur in carne. de filium suum mittens in similitudine carnis peccati. et de peccato d. anavit peccatum in carne. **Uide etiam quod lex non ad hoc data est precogitatie ut hominem curaret.** **Et ideo dicitur accidit.** quod presuimus dicere in his que non premeditatie sunt. ut dicit **Theophyl.** **Neque merito sacerdos et leuita non potuerunt sanari** cum ipsi essent eodem modo. et eodem vulnere vulnerati. **Et ideo necesse habebant sicut pro populo ita et pro se hostias offerre.** **Hebr. ix.** **Et hoc est quod hic dicitur.** descendit eadem via. oportebat enim carere vulnere qui possit humanum genus sanari. et ideo sequitur. **Samaritanus autem quidam etc.** **Hic ostendit reparatio humana facta pro filium dei.** quod samaritanus quidam. i. christus qui singularis et solus inuentus est ad genus humanum liberandum. **Apoca. v.** **Et ego flebam multum.** quia non est inuentus. neque in celo neque in terra. neque super terram. qui aperiret librum et solueret signacula eius. **Et ideo dicitur quidam samaritanus.** **Samaritanus autem custos interpretatur qui christus est.** de quo propheta. **Risi domi.** **custo.** civitatem etc. **Dicit autem iter faciens quasi ex proposito veniens ut nos curaret.** **Venit autem in similitudine carnis peccati.** et ideo secus eum venit. quia in similitudine. **Veniens autem factus est compassionis nostre susceptione finitimus et misericordie collatione vicinus.** **Unde sequitur.** **Et videns eum misericordia motus est.** **Aug.** **Videns quidem eum iacentem non volentem non currentem.** et ideo misericordia motus est. quia in eo nullum meritum invenit quo curari dignus esset. sed ipse de peccato d. anavit peccatum in carne. **Unde sequitur appropias allegavit vulnera eius infundens oleum et vinum.** **Aug.** **Et quid est tam longinquum.** quid est tam remotum. quam deus ab hominibus. immortalis a mortalibus. iustus a peccatoribus. non loco est longe sed dissimilitudine. et ideo appropiavit. **Cum enim haberet in se duo bona scilicet iusticiam et immortalitatem.** et nos duo mala scilicet iniquitatem et mortalitatem si utrumque malum nostrum suscepisset parum nobis profuisset et liberatoze nobiscum opus haberet ut ergo hoc non esset quod nos sed prope nos. non est factus ille peccator sicut nos sed factus est ille mortalis sicut nos suscipiendo penam et non culpam. ut et culpam d. leret et penam. **Alligatio autem vulnerum**

est cohibito peccatorum que per vinum et oleum
composuit. nam in vino mordente vulnus auste-
ritas preceptorum significat. sicut in oleo mise-
ricordia et remissio peccati. **Greg.** In vino mor-
sum discretionis adhibet. in oleo mollicie pie-
tatis. Per vinum mundent putrida. per oleum
sananda foueant. **Discenda** est ergo lenitas
cum severitate et faciendum est quoddam ex utroque
tempamentum. ut neque multa austeritate exul-
cerent subditi neque nimia benignitate soluantur.
Hoc figuratum est in eo quod dominus mandavit simul
reponi in arca manna et virga. In manna dul-
cedo. in virga austeritas designat. **Crisostomus.** Vel
vinum infundit. id est sanguinem passionis et oleum chris-
matis. ut indulgentiam daret per sanguinem et sancti-
ficatio conferretur per chrisimatis unctionem. **Infu-
so** itaque vino et oleo imposuit eum super iumentum.
Aug. Iumentum eius est caro. in qua ad
nos venire dignatus est. **Imponi** iumento est
in ipsam incarnationem christi credere per cuius fi-
dem sanamur. **Ambrosius.** Vel iumento imponit
dum peccata nostra portat et pro nobis dolet.
j. Pe. ij. Qui peccata nostra pertulit in cor-
su. super lignum. **Theophilus.** Vel imposuit in
iumentum suum. id est in corpus suum. membra sua namque
nos fecit et participes corporis eius. **Sequitur**
Et duxit eum in stabulum. id est in ecclesiam. **Crisostomus.**
Est enim stabulum ecclesia que in itinere huius
mundi lassatos et sarcinis delictorum depressos
suscipit venientes. ubi deposito onere pecca-
torum viator lassus reficit et refectus salubri pas-
cuae reparatur. **Et hoc** est quod dicit. **Et curam**
illius egit. **Lotum** enim quiddam contrarium et no-
cens et malum est fons est. quia intra stabulum re-
quies omnis et salubritas inclusa est. **Ambrosius.** Si non va-
cabat huic samaritano diu in terris tegere. re-
dendum enim erat unde descenderat. **Unde** se-
quitur. **Et altera die protulit duos denarios et**
dedit stabulario et ait. Curam illi habe. **Quis**
est iste alter dies nisi iste dominice resurrectionis
de quo dictum est. **Hec** est dies quam se. **do.**
Duo autem denarii sunt duo testamenta. quoniam in
ginem in se habent regis eterni expressam. quoniam
preco vulnera nostra curant que data sunt
stabulario. id est ecclesie prelati et doctoribus ut ipsis
populum pascant. **Aug.** Vel duo denarii sunt
duo precepta caritatis. que per spiritum sanctum
acceperunt apostoli ad euangelizandum ceteros.
vel promissio vite presentis et future. **Sed** quia
multi prelati observant non solum precepta sed etiam
consilia ad que non tenent. id est subdit. **Et quod**

cumque superogaueris ego cum rediero reddam tibi. id est cum retribuam singulorum mercedes. **Hic**
ergo premisis dominus legisperitum inter-
rogat subdicens. **Quis** horum videtur tibi pri-
mus esse illi qui incidit in latrones. **At** ille dixit
Qui fecit misericordiam in illum. **Neque** enim
sacerdos neque levita factus fuit proximo pa-
tientis. sed ille qui eius misertus est. **Inutilis**
enim est sacerdotij dignitas et legis scientia ni-
si per bona opera confirmetur. **Et** ideo sequitur
Et ait hieronymus. **Vade** et tu fac similiter. **Crisostomus.**
Q. d. Si que vides oppressum non dicas utique
neque est. sed siue sit gentilis. siue sit iudeus. et
ope indigeat non cavilleris. ius habet auxilij
quicquid mala fuerit passus. **Aug.** **Ex** hoc intelli-
gimus illum esse proximum cui vel exhiben-
dum est officium misericordie vel exhibendum
esset si indigeret. **Ex** quo iam consequens est
ut etiam ille a quo nobis vicissim hoc exhiben-
dum est. proximus noster est. proximi enim no-
men ad aliquid aliud est. nec quisquam dicit esse
proximus nisi proximo. pater nullus exceptum
esse cui misericordie debeatur officium. **Quis**
non videat dicente domino. **Benefacite** his
qui oderunt vos. **Ambrosius.** Non cognatio facit
proximum sed misericordia. **Et** sic patet
mistica expositio. **Et** moraliter autem
ad edificationem nostram exponitur de pec-
catore. **Quia** iste sauciatus figuram peccato-
ris tenet propter septem mala que ei per pec-
catum mortale eveniunt que in hoc sauciato
designantur. **Primum** est descensus vel
potius deiectione salicet nature. conditionis. et
loci. **Hanc** triplicem deiectionem peccator pa-
titur et propter peccatum. **Quia** transfigura-
tur in bestiam. ut dicitur. **Boe. ij. de con. psa. v.** sic
inquiens. **Humane** quippe nature ista condi-
tio est ut tunc tamen ceteris rebus cum se cognoscit
excellent. eadem tamen infra bestias redigatur
si se nosse desierit. nam ceteris animantibus se
se ignorare natura est. hominibus vicio venit
Conditio eius pessima est et regioni umbræ mor-
tis deputatur. **Hec** omnia patent in primis
parentibus quibus peccantibus natura eor-
um bona facta est mala. et senserunt se nudos
id est rebellionem in carne. **Et** conditio eorum
optima facta est mala. ut qui a nullo poterant
pati ab omnibus paterentur. et proiecti sunt
de paradiso in hanc vallem miserie. **Piere.**
secundo. **Vide** quomodo malum et amarum est de-
reliquisse te dominum deum tuum. **Hoc** vno

tar ibi. Descēdebat. **¶** Scdm ē amissio pacis pectoris tēporis et eternitatis. Peccator enī in seipso bz bellū qz scia remordet. **Job. ix.** Quis resistit ei et pacē habuit. Cū prio quē nō diligit pacē hīc nō pōt. **Proverbio. xij.** Inter supbos semp iurgia sunt. Pace eternitatis similiter priuatus est. **Ysa. lvij.** Nō ē pax impijs dicit dominus. Hoc notat ibi abbiern salem que interpretatur visio pacis.

¶ Tertium est mutatio scz libertatis. dignitatis et pinguitatis. Nam qui erat liber fit seruus peccati. **Job. viij.** Qui facit peccatū seruus est peccati. Qui erat filius regis eterni. fit filius dyaboli. **Job. viij.** Vos ex patre dyabolo estis. Qui erat diues. i. pinguis utpote particeps meriti xpi. et omnium bonoz que fiūt in ecclesia. fit omnino paup penitus nihil habēs. **Prover. xij.** Est quasi diues cum nihil habeat. et est quasi pauper cū in multis diuitijs sit. Hoc notatur ibi. in hiericho. quod interpretatur luna que semp mutat. **¶** Quartū est incurio maloz. s. culpe. pene et nequicie demonū. Nā malū culpe incurrit et temnēdo diuinā maiestātē malū pene incurrit cū mortē aīe et corporis q̄ est finis omnium maloz subeat cōdemnatus. **Sap. ij.** Voite turpissima cōdemnemus eū. Malum nequicie demonū incurrit cū ab eis nequiter tractatur. et eorum potestati subdit. Hoc notat ibi. Incidit i la.

¶ Quintū est expoliatio innocētie gratie et virtutū et oīum bonoz suoz. Nā hō p peccatū veste innocētie exuitur quā in baptismo induit. gra dei et oībz virtutibz priuat et oīa bona sua auferunt ab eo. **Math. xxv.** Et aut q̄ nō habet et qd̄ ha. auferat ab eo. Hoc notat ibi Despoliauerūt eū. **¶** Sextū ē vulneratio. s. intellectus volūtatis et memorie ac omnium potentiaz aīe. nā i fallacijs occupat trāsitoria bona diligit. et maloz recordat hoc notat ibi plagis im. **¶** Septimū est pstratio. qz semiuin⁹ iacebat in terra. Jacet peccator quasi mortu⁹ i terra. qz nō sentit mala q̄ incurrit et bona q̄ perdidit. nō sumit alimētū aīe et nō recipit medicinas sacramētoz ecclesie. Hec enī tria sūt signa hominis quasi mortui. s. nō sentire. nō pfortari cibo. et nō recipere medicinas Et sic patet totum de euangelio.

¶ De epistola. Sermo. xcj.

¶ Abrahe dce sūt promissiones et semini eius **Gal.**

¶ iij. Super⁹ apostolus pbauit p scripturas q̄ hēditas eterna n̄ dat ex lege sed ex libera pmissione dei q̄ gratis eā repromisit abrahe fore dādā. in semine suo. Hoc idē supra int mediate pbauit p psuetudinē humanā q̄ in testamētis seruat q̄ est. Post testamētū testibus et instrumēto et morte testatoris firmatū nemo spernit aut alit ordinat q̄ testator ordinauit. sed ordinatio testatoris habet rata et firma. Hanc ḡ cōsuetudinē in epistola hodierna applicat ad ppositū et fin eam disputat. et per eam pbat q̄ hereditas eterna dat ex libera pmissione dei et non ex lege. In qua epistola quatuor facit. Primo supradictam psuetudinē humanā ad suū ppositū aptat. s. q̄ ex pmissione dei quā deus gratis fecit abrahe. et nō ex lege moysi dat eterna hereditas. In principio eplē. Secūdo ostēdit talem pmissionē esse pfirmatā a deo. et pbat q̄ lex nō est aduersus talē pmissionē. nec eam euacuat ibi. Hoc aut dico testamētū confirmatū a deo. Tercio mouet quādā questionē et soluendo ptractat ibi. Quid ergo lex ppter transgressionem posita est. Quarto mouet quādā aliam questionē et soluendo errorem inde eliminat ibi. Lex ergo aduersus pmissa dei absit. **¶** Primo ergo adaptat predictaz consuetudinē humanā ad suū ppositum di. Abrahe dicte sunt promissiones quasi di. Si humanū testamētū per testes roboratū manet et ē stabile. multo magis pmissio dei q̄ mentiri non potest. Sed abrahe dicte sūt pmissiones a deo et semini eius. id est pmissum est abrahe q̄ in illo et per illum qui de semine eius nasciturus erat. omnes gentes debebāt benedictionē gratie et glorie hereditare. Et hoc est quod sequitur. Non dicit in seminibus quasi in multis ut permultos debeat eē talis benedictio. sed quasi in vno. i. per vnū q̄ est xps. talis benedictio debet gentibus puenire. Et fit hec relatio ad rem su ppositam in termino seminis. et nō ad significatum. Et nota q̄ dicit pmissiones quia hoc pluries sibi deus repromisit. vtz **Gene. xvj. xvij. et xvij.** Et sic patet p̄mū. **¶** Secūdo ostēdit talē pmissionē esse pfirmatā a deo. et pbat q̄ lex postea data moysi non est aduersus talem pmissionem nec eaz euacuat. Dicit ergo. Hoc autem scilicet quod dictum est supra q̄ solū in vno semine abrahe. i. christo benedictio erat futura. dico. i. veraciter affirmo testamen